PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024.

KOMLÓI KODÁLY ZOLTÁN ÉNEK-ZENEI KATOLIKUS
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

OM 027208

7300 KOMLÓ, TEMPLOM TÉR 2.
TEL / FAX: 72/481-272
Honlap: www.komlokodaly.hu E-mail: kodalyiroda@komlokodaly.hu

Tartalom

1. Bevezetés 4
2. Küldetésnyilatkozat 5
3. Az intézmény adatai 6
4. Iskolánk története 7
4.1. Személyi feltételek 8
4.1.1. Nevelőtestület 8
4.1.2. Technikai dolgozóink 9
4.2. Intézményünk hagyományai 9
5. Az iskola nevelési programja 11
5.1. Nevelés-oktatás értékrendszere 11
5.1.1. Közösen elfogadott legfontosabb értékek 12
5.1.2. Alapelveink 15
5.1.3. Céljaink és feladataink 15
5.2. A pedagógusok helyi feladatai 23
5.2.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai 23
5.2.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre 24
5.3. Pedagógiai munkánk kiemelt területei 25
5.4. Alsó tagozatunkon az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszában (1-4 évfolyam): 25
5.5. Felső tagozatunkon az alapfokú nevelés-oktatásalapozó (5-6. évfolyam) és fejlesztő (7-8. évfolyam) szakaszában: 26
5.6. Iskolánk kiemelt pedagógiai területei és a kulcskompetenciák fejlesztésének kapcsolata 26
5.6.1. A tanulási kompetencia fejlesztése (A tanulás tanulása) 26
5.6.2. Anyanyelvi nevelés (Anyanyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése) 27
5.6.3. Idegen nyelv oktatása (Idegen nyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése) 27
5.6.4. Digitális kultúra oktatása (Digitális kompetenciák fejlesztése) 28
5.6.5. Matematika oktatása (Matematikai gondolkodási kompetenciák fejlesztése) 29
5.6.6. Személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése 29
5.6.7. Művészeti nevelés során a kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése 30
5.6.8. Munkavállalói, vállalkozói kompetencia fejlesztése 31
5.6.9. Környezeti- és egészségnevelés (Egészséges és környezettudatos életvitel) 31
5.6.10. Testnevelés (Mozgáskultúra, egészséges életmód) 33
5.7. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka 33
5.8. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 34

5.8.1. A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármas egysége: 34
5.8.2. A tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink: 35
5.9. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 36
5.9.1. Kiemelt kompetenciafejlesztési területek 36
5.9.2. Az iskolánkban folyó közösségfejlesztés eszközei, formái 37
5.10. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 38
5.11. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi külön rendje 39
5.11.1. Különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű és a tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózásának segítése 39
5.11.2. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló esetén a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység 42
5.11.3. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló esetén a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység 43
5.12. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanulóval kapcsolatosan 45
5.12.1. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló intézkedéseink 46
5.12.2. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának módszerei 46
5.12.3. A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják: 46
5.12.4. Az oktató munka során alkalmazott módszereink: 47
5.13. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke 47
5.14. A tanulók részvétele az intézmény döntési folyamataiban 47
5.14.1. Az iskolai diákönkormányzat (DÖK) 47
5.14.2. Az iskolagyűlés 48
5.15. A tanuló, szülő, pedagógus együttműködésének formái 48
5.16. Lázár Ervin Program (LEP) 49
5.17. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit az iskola közzétételi listája tartalmazza 50
5.18. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata 50
5.19. A tanulók felvételének és átvételének szabályai 51
5.20. Iskolánk egészségnevelési programja 52
5.20.1. Feladataink 52
5.20.2. Prioritások 53
5.20.3. Célok meghatározása 53
5.20.4. Helyzetkép 53

5.20.5. Az iskola egészségügyi feladatai 54
5.20.6. A mindennapos testedzés megvalósításának módjai 54
5.21. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 55
5.21.1. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben 55
5.21.2. Megvalósulása a NAT Természettudomány műveltségterületen 55
5.21.3. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban 55

1. BEVEZETÉS

Pedagógiai programunk:

a Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda 2022-ben módosított Pedagógiai Programja.

A program újabb felülvizsgálata és átdolgozása a törvényi változások megváltozása tette szükségessé.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény, a hozzá kapcsolódó kormány és miniszteri rendeletek, valamint a NAT folyamatos módosításának főbb okai:

- Az iskolákban tapasztalható oktatásközpontúság, „adatbázisok" tanítása az érzelmi nevelés és a készségek fejlesztése helyett,
- A hátrányos helyzet növekedése az iskolai tanulmányok alatt,
- Az idegennyelv-tudás és az informatikai tudás hiánya,
- Az egész életen át tartó tanulás képességének és igényének kialakítása,
- Társadalmi esélyegyenlőség növelése,
- Felesleges túlterhelés megszüntetése,
- A felnőtt konstruktív életvitelhez szükséges kulcskompetenciák erősítése.

Az intézményünkben folyamatosan követnünk kell a törvényi és társadalmi változásokat. Az oktatás piacosodik, gazdasági versenytényezővé válik és a társadalmi igények versenyképes tudást követelnek, amelyekhez a felsorolt társadalmilag hasznos képességek kialakítását várják el:

- konstruktív életvezetésre való igényt,
- folyamatos tanulásra és önfejlesztésre való igényt,
- a tolerancia képességét,
- kommunikációs és együttműködési képességeket,
- idegen nyelvi kommunikáció képességét,
- kezdeményező és vállalkozói képességet.

- digitális kompetenciákban való jártasságot.

Az iskolának alkalmazkodnia kell ezekhez az igényekhez, folyamatos megújulásra készen. Ehhez állandóan figyelni és értékelni kell az iskola legfontosabb partnereinek (szülők, tanulók, fenntartó) igényeit és elvárásait.

A Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda ének-zenei hagyományaira építve, a zenei-művészeti képzést kiemelve, széles tevékenységkínálattal, a gyerekek sokoldalú fejlesztésével törekszik a kor kihívásainak megfelelni. Intézményünk arculatában hangsúlyos szerepet kap a kóruséneklés és az egyházi élet. A nevelés-oktatás folyamatának minden részét áthatják, építünk ezek jótékony (transzfer) hatásaira. Valamint a társadalmi környezet, a szülők, a partnereink igényeinek megfelelően az idegen nyelv oktatása kap egyre nagyobb jelentőséget.

2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

"Mi, akik beszélünk és ti, akik, hallgattok, az egyetlen Tanítómesternek vagyunk tanítványai és követői" (Sermones, 23,2)."

Az Egyházban a katolikus közoktatás szerepe egyre nagyobb, „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az óvodákat, az iskolákat, kollégiumokat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében."[1]

„A katolikus iskolában az oktatásnak és nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel."[2]

Katolikus intézményünk ezért olyan missziós feladatot lát el, ahol a katolikus nevelésnek át kell fognia az egész intézményt, egységbe kell foglalnia dolgozóit, az odajáró gyermekeket és a szülőket. Közös alapokon álló közösségben valósulhat meg a gyermekek személyiségének kibontakoztatása, az evangélium örömhírének megismerése, életük Istenre bízása.

Intézményünk tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember formálásán munkálkodik, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték kibontakozik és egymásba fonódik. Benne és a teremtés rendjének felismerésében gyökerezik a kötelesség az emberi értékek tisztelete iránt, érvényre juttatva a tanulókat, a gyermekeket megillető autonómiát, közben betöltve a sajátos küldetést, amely minden ember szolgálatára kötelez.

Feladatunk az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelési-oktatási célok vállalása mellett a teljes ember nevelését átfogó, keresztény hitre nevelés. Tanulóinkat vallásos és hazafias szellemben erkölcsös polgárrá neveljük, hogy az átlagosnál magasabb általános- és zenei

[1] Egyházi Törvénykönyv (CIC.796.1. kánon)
[2] Egyházi Törvénykönyv (CIC 803.2. kánon)

műveltséggel, az idegen nyelvben nagyobb jártassággal, helyes informatikai szemlélettel rendelkezzenek.

Olyan fiatalokat akarunk nevelni, akikre jellemzőek a sajátos keresztény erények. Megbocsátás, alázat, szolgálatkészség, szelídség, türelem, kitartás, a lelkiismeret érzékenysége, az önnevelés igénye. A teljes, testileg, szellemileg, lelkileg egészséges, művelt ember nevelésére törekszünk, aki érti és értékeli a szépet, és tehetségéhez mérten újra alkotja. Ma és mindenkor nyitottak akarunk lenni a kor kihívásaira, modernek és ugyanakkor az Egyházhoz hű katolikus nemzedékeket akarunk nevelni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán reméljük, egyre több embert segíthetünk az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért katolikus intézményünk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az iskola katolikus szellemiségét. Más felekezetekből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

Küldetéstudatunk a hit, a műveltség és a krisztusi szeretet közvetítése, mint képesség a közösségteremtésre, emberek, események, dolgok megértetésére.

Az iskolában lehetőség nyílik nem katolikus tanulók felvételére is. Számukra biztosított a katolikus vagy a református felekezet szerinti hitoktatás.

Kiemelt célunk az emelt óraszámú ének-zene tanítás által biztosított nevelési lehetőségek kiaknázása, az alapvető tanulástechnikák megismertetése és készséggé fejlesztése, hagyományőrzés, a nemzeti kultúra értékeinek közvetítése számos tanórán kívüli tevékenység keretében.

3. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény neve: Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Az intézmény rövid neve: Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola
Az intézmény székhelye: 7300 Komló, Templom tér 2.
OM azonosító: 027208
Tagintézmény neve és címe: Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola Szent Bernadett Tagóvodája, 7300 Komló, Templom tér 2.
A tagintézmény neve német nemzetiségi nyelven: *Heilige Bernadett Kindergarten*
Alapító: 1938 Komló Város Tanácsa,
2012 Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye (7621 Pécs, Dóm tér 2.)
Az intézmény fenntartója: Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye (7621 Pécs, Dóm tér 2.)
Az intézmény típusa: többcélú, közös igazgatású, köznevelési intézmény (óvoda ás általános iskola)
Az intézmény jogállása: önálló jogi személyiségű köznevelési intézmény
Az intézmény munkarendje: nappali rendszerű iskolai oktatás, óvodai nevelés.
Az alaptevékenységek felsorolását részletesen az Alapító Okirat tartalmazza.

A Pedagógiai Program az alábbi dokumentumok alapján készült:

Törvények:

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- 1997. évi XXXI. törvény és módosításai a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény és módosításai az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Egyházi Törvénykönyv

Kormányrendeletek:

- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, alkalmazásáról, valamint a NAT mindenkori módosításai
- 363/2012. (XII. 17) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelete a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól

Miniszteri rendeletek:

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet iskola-egészségügyi ellátásról

4. ISKOLÁNK TÖRTÉNETE

Komlón, volt bányászvárosunkban 1936-ig csak három tanteremben folyt oktatás. Egy új iskola építésének szükségessége már 1925-ben felmerült. Első igazgatónk, Hal Árpád fáradságot nem ismerve harcolt az új iskola felépítéséért. Iskolánk története az 1937-38-as tanévvel kezdődött. Az iskolánk igazgatói:

1936-42	Hoffmann Lajos
1942-46	Erdélyi Árpádné, Lassányi József, Szegő József
1946-48	Turák János
1948-52	Mosoni József
1952-53	Kassay Dezső, Schmidt Edéné
1953-63	Schmidt Edéné
1963-80	Bocz György
1980-90	Klesch Jánosné

1990-2009	Hoffmann Mátyásné
2009-2017	Cseke Gabriella
2017-2023	Ormándlaky Dalma
2023-	Bayer László

Az iskolánk kórusát 1957-1991-ig Tóth Ferenc Liszt-díjas karnagy irányította. 1958-ban egy hangversenyen az iskola énekkarát hallotta a hallgatók sorában Kodály Zoltán. Tetszése és elismerése jeléül személyesen járt el a zenetagozat létrehozásában. Ezt követően az iskolának Kodály Zoltánnal élő kapcsolata alakult ki. A zenetagozat működése 1958 őszén kezdődött meg.
1961-ben Kodály Zoltán az iskolába látogatott, és ígéretet tett a gyerekeknek, hogy művet komponál számukra. A mű elkészült (Harasztosi legénynek-népdalfeldolgozás).
1969-től számos európai országban járt kórusunk.
Fesztiválokon, versenyeken, vendégszerepléseken szerepelt, rádió- és televízióműsorokban lépett fel.
1970. május 16-án az iskola felvette Kodály Zoltán nevét.

Iskolánk 1972-ben megkapta a jogot a Művelődésügyi Minisztériumtól nemzetközi gyermekkórus-találkozó megrendezéséhez. A fesztiválok állandó vendége Kodály Zoltánné.
Iskolánk döntő szerepet vállal a város kulturális életében, kiemelten az 1972 óta megrendezésre kerülő Kodály Zoltán Nemzetközi Gyermekkórus Fesztiválon.
Tanulóink az ének-zene tagozaton, énekórákon Kodály zenepedagógiai elképzelései szerint tanulnak.

„Az iskolában úgy tanítani az éneket és zenét, hogy ne gyötrelem, hanem gyönyörűség legyen a tanulónak, s egész életére beoltsa a nemesebb zene szomját... Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni: ezt megszerezni az iskola kötelessége." (Kodály Zoltán)

2012 szeptemberétől iskolánk fenntartója és működtetője a Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegyéje lett. Az alapértékeket megtartva, a katolikus értékrendet képviselő szellemiség útján indult el. 2016 szeptemberétől a Pécsi Egyházmegye nevelési-oktatási iránymutatásának megfelelően egymásra épülő intézményrendszerként, intézményünk a Szent Bernadett Tagóvodával bővül.

2017-2018 között magas színvonalú infrastrukturális beruházás eredményeként intézményünk teljeskörű felújításon és bővítésen esett át. Tantermeink, közösségi tereink (kint és bent), tanulói- és egyéb bútoraink, infokommunikációs-, tan- és sporteszközeink az elérhető legkorszerűbb felszereltséget biztosítják tanulóink és munkatársaink számára.

4.1. Személyi feltételek

4.1.1. Nevelőtestület

Intézményünk rendelkezik a köznevelési törvényben meghatározott és a program megvalósításához szükséges személyi feltételekkel.

Iskolánk tantestülete szakmailag képzett, munkájuk és a keresztény értékek mellett elkötelezett emberekből áll, akik igénylik a folyamatos továbbképzést. Szakos ellátottságunk teljes.

Pedagógus álláshelyeink betöltöttek, gyermekeiket gondozó (GYES-GYED) kollégáink helyett helyettesítők látják el a feladatot.

Tantestületünk fontos törekvése, hogy egységes pedagógiai értékrendet közvetítő nevelői közösséget alkosson.

Iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse folyamatosan tartja a kapcsolatot a gondozásra szoruló gyermekek szüleivel, a Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és szükség esetén a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat szakembereivel és a szabálysértési hatósággal.

Könyvtáros pedagógus kolléganőnk barátságos környezetet alakított ki iskolánk új könyvtárában, mely a felújítás során helyében és megjelenésében is a mai kornak megfelelő. Könyvtárunk jól felszerelt, alkalmas olvasásra, kölcsönzésre és kutatómunka végzésére.

4.1.2. Technikai dolgozóink

Az iskolában folyó oktató-nevelő munkához a rendkívül fontos hátteret technikai dolgozóink biztosítják. Megteremtik a zavartalan működés feltételeit, ők tárgyi feltételeink gondozói és mindennapjaink segítői.

4.2. Intézményünk hagyományai

A jeles napoknak, a nemzeti, intézményi ünnepeknek, a liturgikus év kiemelt eseményeinek, időszakainak megünneplése fontos feladat. Az intézményben kialakult jó gyakorlatokat beépítjük a mindennapi tevékenységekbe.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az intézmény életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, és stabilitást adnak.

Hagyományainkat az alábbiakban őrizzük, illetve alakítjuk ki:

- emelt szintű ének-zene oktatás,
- óvodások látogatása és fogadása,
- Nyílt napok (óvónők, leendő első osztályosok és szüleik, diákjaink szülei számára)
- a beiratkozott elsősök megvendégelése,
- gyermekműsor a színházban,
- Kodály nap
- ifjúsági hangversenyek,
- vers- és mesemondó versenyek,
- „Tündérkert" területi mesemondó verseny (1-4. évfolyam)
- tánciskola, Koszorúcska,
- az iskola Tehetségmutató c. műsora,
- kórustábor 4-8. osztályosoknak,

- zarándoklatok,
- Mindenszentek,
- Márton-nap
- Szent Bernadett-nap
- Szent Gellért-nap
- Szent Miklós-nap (Mikulás műsor),
- adventi gyertyagyújtások,
- szenteste részvétel a templomi pásztorjátékban,
- karácsonyi ünnepély, iskolai hangverseny,
- vízkereszt,
- farsang,
- hamvazószerda,
- nagyböjti időszak,
- húsvét,
- anyák napja
- családi nap
- különböző tanulmányi- és sportversenyek,
- juniális,
- tanévnyitó és tanévzáró ünnepély, illetve szentmise (Veni Sancte, Te Deum)
- nyári balatoni táborozás,
- hittantábor,
- "Angyalbatyu" akció,
- „Legsportosabb osztály" vetélkedő,
- háziversenyek
- projektnapok (világnapok ünneplése)
- nemzeti ünnepeinkről való megemlékezések

5. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

5.1. Nevelés-oktatás értékrendszere

A katolikus iskola tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolának legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve sajátos küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.

Feladata, hogy szintézist teremtsen egyfelől a műveltség és a hit, másfelől a hit és az élet pólusai közt. Ez a szintézis a különböző tudományokba rendeződött emberi tudás sokféle tartalmának integrációja által valósulhat meg az evangéliumi üzenet fényében és azoknak az erényeknek kidolgozásával, amelyek a keresztény embert jellemzik.

Ezért döntő fontosságú, hogy iskolai közösségeknek minden tagja szem előtt tartsa ezt a világképet, bár az öntudatosságnak más és más fokán; ha másért nem, az oktatás egységének biztosítása végett. Ténylegesen minden világkép egy határozott értékrendre épül, amelyben hiszünk, és amely a mestereknek, a felnőtteknek nevelői tekintélyét megalapozza. Az iskola azért tanít, hogy neveljen, hogy belülről alakítsa az embert, s megszabadítsa őt azoktól a körülményektől, amelyek meggátolják abban, hogy egész emberként éljen. Ezért az iskola olyan nevelési tervből indul ki, amely céltudatosan a személyiség teljes kifejlesztésére irányul.

Az iskolának, mint nevelő intézménynek kifejezett feladata, hogy feltárja a műveltségnek erkölcsi és vallási dimenzióit azért, hogy megmozgassa az egyén lelki működését, és segítse őt abban, hogy az erkölcsi szabadsághoz eljusson. Ez ráépül a pszichológiai értelemben vett szabadságra, de tökéletesíti is azt.

Az iskolának nemcsak a kulturális értékekkel kapcsolatban kell egy határozott választásig eljutnia, hanem azokat az életértékeket is meg kell választania, amelyeknek minden tevékenységben jelen kell lenniük.

A katolikus iskola nevelési tervének Krisztus az alapja. Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon - az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel" (CIC 803.)

Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik.'[3] A tanulók személyiségének fejlesztésében képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülőkkel. A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosan megtérül.
- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét" az érvényesülésnél. Színvonalas oktatást és nevelést kívánunk megvalósítani folyamatos, korszerű ismeretek közvetítésével, személyiségfejlesztéssel, elemi készségek, képességek és kompetenciák fejlesztésével. Tanulóinknak korszerű módszerekkel és eszközökkel igyekszünk tudományos ismereteket, vallási értékeket, erkölcsi, etikai normákat közvetíteni.

Az alapelvek meghatározásához tantestületünk összegyűjtötte azokat a legfontosabb emberi és erkölcsi értékeket, amelyeket közösen a legfontosabbaknak tartunk. Ezen értékek mentén fogalmaztuk meg alapelveinket, amelyek nevelő munkánkat meghatározzák.

5.1.1. Közösen elfogadott legfontosabb értékek

Általános értékek

- **Ember**
  Az ember nem önmaga alkotója, vagy véletlen és céltalan folyamatok eredménye, hanem a mindeneket alkotó, végtelenül és visszavonhatatlanul szerető Isten teremtménye, aki saját képmására és lényének hasonlóságára alkotta őt férfinek és nőnek. Természete szerint két világ határán helyezkedik el: halandó teste és szükségletei alapján az anyagi világhoz, célját és létének értelmét tekintve pedig az anyagi világon túli létezőkhöz tartozik. Az ember küldetése, hogy elérje élete célját, az üdvösséget, és megélve az Istentől – bűn által – való elválasztottság megszűnését, visszajusson Isten jelenlétébe Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadása által. Földi élete során törekedjen a tökéletes szeretetre embertársai iránt és Istennel együttműködve, a természet rendje szerint művelje a teremtett világot.
- **Élet tisztelete**

[3]A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 78. oldal

Isten teremtő művének csúcsa az ember. Az élet szerzője és forrása Isten, ezért az emberi élet önmagában érték és megelőzi a teljesítményt. Isten gondviselő szeretete minden teremtményére kiárad. A teremtés rendje által közöttük hierarchiát állított fel, majd minden élőlényt megáldott, ezért az élet minden formáját tisztelni kell a teremtés rendje szerint.

- **Család**
  Egy férfi és egy nő szabad akaratból meghozott életfogytig tartó elköteleződése egymás iránt a kölcsönös, fenntartás nélküli önátadás és feltétlen elfogadás jegyében. Célja a másik boldogságának munkálása, a szeretetkapcsolat megélése, valamint a következő generáció életre hívása és felnevelése.
- **Teremtett világ**
  A teremtett világot Isten Igéje által hívta életre. A világmindenség rendjét és harmóniáját a létező dolgok közti különbségek és azok egymás közötti kapcsolatai adják. A teremtés szépsége a Teremtő végtelen szépségének visszatükröződése. Az ember a világot ajándékba kapta Istentől, ezért felelősséggel tartozik a világban folytatott tevékenységéért (pl. nem élheti fel a jövőt a jelenben.). Az ember feladata, hogy a létező dolgok közötti kapcsolatokat – természeti törvényként – megismerje és művelje a rábízott értékeket, végső soron pedig ezen keresztül is felismerje és tisztelje annak Teremtőjét, akaratával és értelmével pedig alárendelje magát üdvözítő tervének.
- **Kapcsolat**
  Az ember természetét tekintve társas lény. Feladata, hogy törekedjék a szeretet mind teljesebb megélésére Istennel, önmagával, embertársaival és a teremtett világgal egyaránt.

Egyházunk értékei

- **Hit**
  A hit a nem látott dolgokban való bizonyosság. Hitünk alapja a mindent alkotó és az élettel megajándékozó Isten szeretetének elfogadása és visszatükrözése. Célja az üdvösség, vagyis Isten állandó jelenlétébe való eljutás, ami teljességében csak a halálunk után, Krisztus érdemszerző áldozata révén valósul meg.
- **Remény**
  Az életnek van értelme, amelynek alapját Isten emberszerető gondviselése és az örök életre való meghívása adja. Ez a bizonyosság ad erőt a feladatok, a nehézségek elviseléséhez és a számunkra ismeretlen jövő felé fordulás derűjéhez.
- **Szeretet**
  Isten maga a szeretet. A szeretet így elköteleződés Isten mellett, az az Istentől kapott, Jézustól tanult érték, amely segít túllépni emberi korlátainkon, és az arra kötelez bennünket, hogy megismerjük a ránk bízott tanítványokat, és azt adjuk számukra, amire személyesen szükségük van.
- **Közösség, egyház**
  Krisztus követői, akik együttesen teszik láthatóvá – építik fel – a testet, amelynek feje Krisztus. Különböző ajándékaik és a Szentlélek kegyelmei révén általuk folytatja a világban Isten megváltó működését Krisztus második eljöveteléig.
- **Szabadság**

Az ember számára az abszolút szabadság nem létezik. Körülményeinkben (anyagi szükségletek, idő, tér stb.) korlátozottak vagyunk, ugyanakkor minden pillanatban van döntési lehetőségünk: *igen*-t vagy *nem*-et mondani az adott körülményre.

- **Szolgálat – Caritas**

  A szolgáló szeretet, ami révén észrevesszük embertársunk szükségleteit, és a lehetőségeink szerint kipótoljuk mindazt, amiben hiányt szenved. Szolgáló szeretet az is, amellyel egymás felé és tanítványaink felé fordulunk.

- **Egyházi hagyományaink**

  A katolikus egyháznak az egymást követő generációk által kétezer év alatt megfogalmazott, a különböző korok által felvetett új szempontok szerint újra értelmezett és megőrzött tanítása és kialakított szimbólumrendszere.

- **Családiasság**

  Ez alatt azt értjük, hogy intézményeinkben az oktatás során nem csupán a tudás átadásához és a továbbhaladáshoz szükséges teljesítménynek tulajdonítunk fontos szerepet, hanem legalább ilyen fontosnak tartjuk az egymásra figyelést, gondot fordítunk a feladatot végző ember – diák, tanár vagy bármilyen munkatárs – személyes igényeire és – a lehetőségekhez képest – tekintettel vagyunk a különböző életállapotokból adódó különleges helyzetekre. E személyes kapcsolatok által erősítjük a szociális érzékenységet, az érzelmi intelligenciát, az értékesség tudatát és a közösség élményét.

Nevelési értékek

- **Tudás, műveltség**

  A teremtett világ felfedezése során szerzett ismeretek, a különböző emberi kultúrák által létrehozott anyagi és szellemi alkotások, amikre a jelen társadalma épül. Ezek ismerete nélkülözhetetlen a jelen megértése és a jövőre vonatkozó tervek kialakítása szempontjából.

- **Empátia, elfogadás**

  A másik ember érzéseivel, élethelyzetével való azonosulás képessége. Ez a beleélő képesség teszi lehetővé, hogy megértsük embertársunk véleményét, cselekedeteit – még ha adott esetben különbözik is a mienktől –, és ez segíti a kölcsönösen elfogadható közös értékek mentén való együttműködés kialakítását.

- **Személyesség pedagógiája**

A személyiség kibontakozása, olyan hosszú folyamat, amelyet kísérni kell. Az intézmény világos, áttekinthető, kiszámítható kereteket biztosít ehhez a folyamathoz. Az egyéni fejlődés-fejlesztés kísérése személyes törődést és odafigyelést követel, amit a legteljesebb módon meg akarunk adni növendékeinknek.

- **Hazaszeretet**

  A nemzet iránti kötődés, a hagyománytisztelet, a magyarságtudat és a felelős állampolgári viselkedés megalapozása a nevelés minden területén. Identitásunk fontos része.

- **Anyanyelvi nevelés**

  Fontosnak tartjuk az anyanyelvi kultúra (hagyományainak, legfontosabb szerzőinek és műveik) széleskörű megismertetését és a köznapi életben való kiművelt, tudatos használatát.

- **Intézményi hagyományok**

A jeles napoknak, a nemzeti, intézményi ünnepeknek, a liturgikus év kiemelt eseményeinek, időszakainak megünneplése fontos feladat. Az intézményben kialakult jó gyakorlatok beépítése a mindennapi tevékenységekbe.

- **Idegen nyelv ismerete**

  Más kultúrák és az azokból származó emberek világszemléletének, értékeinek megismerése szempontjából nélkülözhetetlen tudás. A kor elvárásainak megfelelő, felhasználóképes, tevékenységhez is kapcsolódó idegen nyelvi tudás kialakítása.

- **Rend és fegyelem**

  „Tartsd meg a rendet, a rend is megtart téged" mottó alapján, szokás és szabályrendszer kialakítása, belsővé tétele, betartása és betartatása.

- **Egészséges életmód**

  A testi, lelki, szellemi egység megvalósítása érdekében az egészséges életvitel igényének kialakítása és mindennapi gyakorlatának biztosítása.

- **Művészeti nevelés**

  A személyiség legbelsőbb rétegeit az érzelmeket éri el, a tudattalan összekötő elemeit érinti meg. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a növendékekben a művészet megörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Pedagógiai munkánk során a felsorolt értékeket közvetítjük, munkánkat ezen értékek mentén végezzük napról-napra, hétről-hétre.

5.1.2. Alapelveink

- A gyermekek egész személyiségének, képességeinek fejlesztése áll a középpontban.
- Minden gyermek kapja meg a lehetőséget ahhoz, hogy megtalálja azt, amiben tehetséges.
- Az általános műveltség alapjait ismertessük meg tanulóinkkal, amelyekre építhetik további tanulmányaikat.
- Mutassunk utat ahhoz, hogyan bővítsék önállóan ismereteiket, felhasználva az írott ismerettárak és a kommunikációs eszközök lehetőségeit.
- Széleskörű tevékenységkínálattal minél több területen képezzük diákjainkat, megadva a lehetőségét a későbbi, érett korban történő pályaválasztásnak.
- Figyelmet fordítunk az emberiség jövőjét meghatározó közös problémákra, az egész világot átfogó kérdésekre vonatkozóan hangsúlyozzuk:
- az egyén és az állam felelősségét;
- az egyén és a társadalmak lehetőségeit, feladatait a problémák megoldásában,
- környezetünket, a Földet, az emberiséget, az egyes közösségeket fenyegető veszélyek csökkentésének fontosságát.

5.1.3. Céljaink és feladataink

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a vallásos és hazafias szellem, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át. Kiemelt figyelmet fordítunk a keresztény hit, a műveltség és a Krisztusi szeretet közvetítésére, az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra, a demokrácia értékeire, az alábbiakban megfogalmazott törekvésekkel.

Ember

Célok:

- Krisztusi emberkép formálása.
- Önismeret, önelfogadás, önkritika fejlesztése, erősítése.
- Mások iránti figyelem kialakítása.
- Cél, hogy tanulóink meg tudják fogalmazni az egyéni és közösségi érdekeiket.
- Megismerjék saját képességeiket, korlátaikat és lehetőségeiket.
- Képessé kell tennünk őket az együttműködésre, empátiára, hogy átérezzék és gyakorolják a segítségnyújtást.
- A mai digitális világban különbséget kell tenniük a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, hogy be tudjanak kapcsolódni különböző kisközösségekbe, rendelkezzenek a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel.
- Megmutatni a tanulóknak, hogy életük az anyagi világhoz és az ezen túli létezőhöz tartozik. Teremtett világ tisztelete. Hit felébresztése, ápolása.
- Segíteni a tanulókat életcéljuk megfogalmazásában.

Feladatok:

- A helyes önismeret, énkép fejlesztése
- Nevelői kör példamutatásával tanítványaink elé élni a példát.
- Az egyházi év eseményeinek megünneplése, részvétel a liturgiában.

Hit

Célok:

- A keresztény nevelésnek be kell mutatnia a keresztény erkölcsi értékeket. Célunk, hogy gyermekeink hitben állhatatos felelős felnőttekké váljanak.
- Feladatunk, hogy megismertessük hitünk alapjait tanulóinkkal, azon etikai és vallási értékeket, amelyek biztosítják a mai gyorsan változó környezetben a krisztusi értékek mentén való eligazodást.

Feladatok:

- A rendszeres iskolai hitoktatás.
- Életkoruknak megfelelő mértékben részvétel az egyházi liturgiában, imában.
- Iskolai lelki napok egy tanévben két alkalommal, az adventi és nagyböjti időszakban.
- Részvétel zarándoklatokon.
- Tantestület elkötelezett hite.
- A tanévet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (VeniSancte, Te Deum).
- Minden tanítási nap az iskolában egy rövid elmélkedéssel, imádsággal kezdődik.
- Évközi misék, részvétel a liturgikus szolgálatban.
- Az iskolában tanító plébános atya a gyónás, közös imádság, szentségimádás lehetőségét biztosítja.
- Elismert egyházi személyiségek, példaképek (szentek) bemutatása.

Szolgálat
Célok:

- Nyitottságra nevelés, mellyel észreveszik a másik ember hiányait.
- Áldozatkészségre, segítőkészségre nevelni.
- Közösségi szellemre nevelés.
- Irgalmasságra nevelés.

Feladatok:

- Karitatív tevékenységekben részt venni.
- Közösségi szolgálati tevékenység megerősítése.
- Iskola kapcsolatának elemei, testvérosztály választása
- Diák mentor tevékenység támogatása.

Hazaszeretet
Célok:

- Magyarságunk gyökereinek megismerése.
- Magyarságtudat erősítése.
- Nyitottság nemzeti hagyományaink ismerete iránt.
- Felelős állampolgári viselkedésre nevelés.
- Közösség javára folytatott tevékenység.

Feladatok:

- Állami, egyházi ünnepek megtartása.
- Anyanyelv, történelem, kulturális örökség ápolása.
- Alapvető emberi, szabadság, állampolgári jogok, kötelezettségek megismertetése.

Rend és fegyelem
Célok:

- Az együttélés szabályainak megfogalmazása.
- Házirend, etikai kódex megfogalmazása.

Feladatok:

- Szabályrendszerünk betartása, betartatása.
- A jutalmazás és ellenőrzés rendszerének kialakítása.
- Példaadás vezetői, pedagógus szinten.
- Tanórai munkafegyelem megtartása.

Remény
Célok:

- A remény erősítése a hit által a gyermekekben.

Feladatok:

- Már kisgyermek kortól az Istenben való bizalomra kell nevelni a gyerekeket.
- A hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családok esetében a jobb élethez vezető út megtalálásának támogatása
- A gyermekekben rejlő tehetségek feltárása, és annak erősítése.

Az élet tisztelete

Célok:

- Az élet minden formáját tisztelni kell a teremtés rendje szerint.
- Az élet tiszteletére nevelés kisgyermekkortól.

Feladatok:

- Olyan intézményi környezet teremtése és fenntartása, ahol nem csak az élet védelme, de gondozása is előtérbe kerül (növények, esetleg állatok a csoportszobában/tanteremben)
- Különböző adottságokkal / esetleg fogyatékossággal élő / rendelkező társaink elfogadása
- Felnőttek, betegek, idősek elfogadása, segítése, tisztelete – karitatív munka
- Családi életre nevelés
- Olyan nemzedék nevelése a ránk bízott gyermekekből, akik értéket teremtő, erkölcsi tartással bíró, kulturált magatartású emberek lesznek, akikben kialakul a tudás becsülete, a művelődés iránti igény, az ember tisztelete és megértése
- a gyermekek érzelmi (emocionális) nevelése: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre, a jó meglátására és megtételére késztető érzelmek kialakítása

Egyházi hagyományok

Célok:

- Az évezredek során kialakult hagyományok felelevenítése, ápolása, megismertetése

Feladatok:

- Az egyházi hagyományok megjelenés az intézmény, a munkaközösségek, kisebb iskolai csoportok éves munkatervében
- A nevelőtestület és a szülői közösség is aktívan kapcsolódjon be az egyházközség életébe
- Evangelizáció

Anyanyelvi nevelés

Célok:

- Anyanyelvünk ápolása.
- Irodalmi alkotások, népmesék, versek iránti fogékonyak legyenek, szívesen meséljenek, verseljenek, el tudják fogadni az erkölcsi, esztétikai normákat és képesek legyenek a magyar kultúra értékeit a saját szintjükön befogadni. Bibliai történetek megismertetése.

Feladatok:

- A liturgikus évhez kapcsolódó bibliai történetek, imádságok megismertetése, feldolgozása
- A magyar népmese, népi halandzsa, népi mondóka, szólás, kiolvasó segítségével az anyanyelvi kultúra fejlesztése.
- Irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus, és kortárs irodalmi műveken keresztül
- Érzelmi, esztétikai nevelés.
- Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is.
- Könyv szeretetére, olvasásra nevelés, és a könyvvel való helyes bánásmód elsajátíttatása.
- Nemzeti keresztényi tudat erősítése.

Egészséges életmód

Célok:

- Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása testi szükségletek, mozgásigény kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése, testi, mentális fejlődéshez szükséges biztonságos környezet megteremtése.

Feladatok:

- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Egészséges életmódra és életvitelre nevelés, testápolás, az étkezés, öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
- Megfelelő szakemberek bevonásával- szülővel, óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Rendszeres kirándulásokat, erdei szabad tevékenységek szervezése
- Egészségmegőrző szokások kialakítása.

Család

Célok:

- A legfontosabb keresztény erkölcsi értékek megalapozása a gyermekekben: őszinteség, megbocsátás, alázat, segítőkészség, szülők tisztelete, felebaráti szeretet
- A családról és házasságról alkotott pozitív kép kialakítása.
- A másokért való élet képességének kialakítása.

Feladatok:

- A családdal kapcsolatos értékek minél hatékonyabb megjelenése a helyi tantervben.
- Családi napok szervezése az intézményekben.
- Szülői katekézisek szervezése az intézményekben.
- A szülői munkaközösségek minél hatékonyabb működése az intézményekben.

Szeretet

Célok:

- A felebaráti szeretet fontosságára nevelés.
- Isten szeretetének hatékony közvetítése.
- A példás keresztény élet bemutatása.

Feladatok:

- Karitatív tevékenységek szervezése az intézményekben.
- A tantervekben és tanmenetekben jelenjen meg Isten szeretetének és gondoskodásának hangsúlyozása.
- Az intézmények dolgozói igyekezzenek keresztény életet élni, hogy mintául szolgálhassanak.

Családiasság

Célok:

- Intézményeinket a családiasság hassa át, ahol minden résztvevő jól érzi magát.

- Intézményinket a teljes emberre figyelés hassa át.
- Ifjúságvédelmi tevékenység keretében figyelemmel kísérjük a családok helyzetét, állapotát, szükségleteit.

Feladatok:

- Családi napok szervezése a családok jobb megismerése érdekében.
- A családok meghívása az intézmény ünnepeire.
- A pedagógusok ismerjék meg a családok helyzetét.
- A családok bevonása az egyházi rendezvényekbe.
- Jól működő ifjúságvédelmi rendszer működtetése intézményeinkben.

Művészeti nevelés

Célok:

- Minden intézményben jelenjen meg a művészeti nevelés.
- Az egyházmegye ösztönözi a művészeti nevelésben résztvevő tanulókat és pedagógusokat.

Feladatok:

- Művészeti pályázatok keresése.
- Művészeti foglalkozások szervezése az intézményekben.

Teremtett világ

Célok:

- A teremtett világ tapasztalat útján történő élményszerű megismertetése.
- A teremtett világ és benne maga az ember Isten ajándékának megértetése.
- A teremtett világot megillető megbecsülésnek, védelemnek és annak használatának megtanítása.
- A teremtett világért való felelősségteljes gondolkodás kialakítása.
- A teremtett világ egységének, harmóniájának, szépségének tisztelete.

Feladatok:

- A helyi tematikus és tantervekben tervezett, különböző intézményi szinteken megvalósuló élmény és ismeretszerző programok tudatos tervezése és szervezése.
- A környezetünkért, világunkért a környezettudatos és az egészségvédelmet szolgáló magatartásforma kialakítása.
- Megértetni, hogy a teremtett világ az a hely, ahol minden ember, minden szempontból egészséges életet élhet.
- Isten adta értékek beépítése a családok és az intézmények közösségeinek életébe.

Közösség

Célok:

- A családi, intézményi, – gyerek, pedagógus – plébániai közösség erősítése a Krisztusi értékekben.
- A különböző szintű közösségek létrejöttének segítése, hangsúlyozva azt, hogy a gyermek/tanuló közösség Krisztus nélkül fejlődésképtelen.

Feladatok:

- A kialakult közösségek megerősítése, a személyes kapcsolatok kiépülésének segítése.

- Az intézmények és plébániák közötti hatékony együttműködés erősítése.
- A közösségi érzés és tudat fejlesztése a keresztényi értékek mentén.

Egyház
Célok:

- Az egyház látható formában való megjelenése intézményeinkben.
- Isten szeretetének képviselete.
- Jézus Krisztusörömhírének, az Evangéliumnak a hirdetése, a szentségek kiszolgáltatása, valamint a felebaráti szeretetgyakorlása.

Feladatok:

- Az egyház küldetésének négy fő területének megjelenítése az intézmények mindennapi életében
  - közösségépítés
  - karitatív munka
  - hitvalló élet a pedagógusoktól
  - a liturgikus események természetes módon történő megjelenítése az intézményeinkben

Empátia
Célok:

- Segítő, támogató, inkluzív szemlélet biztosítása.
- Az intézményi közösségek lelki egészségének tudatos védelme.
- Szemléletformálás a gyermeki és a pedagógus közösségekben.

Feladatok:

- A gyermeki személyiség fejlődésének elősegítése.
- A segítés, tolerancia gyakorlása, a másság elfogadása.

Intézményi hagyományok
Célok:

- Az intézményi hagyományok ápolása.
- Az intézmények jó hírnevének megőrzése, öregbítése.
- A liturgikus év kiemelt ünnepeinek méltó megünneplése.
- A már kialakult hagyományrendszer segítségével az intézményi közösségek erősítse.

Feladatok:

- A liturgikus évhez és nemzeti ünnepeinkhez kötődő ünnepek méltó megünneplése.
- A hagyományok, a liturgikus év ünnepeinek közösséggel együtt történő megélése.
- A hagyományok tisztelete, azok továbbvitele (tartást ad a becsületre, szeretetre, egymás tiszteletére, emberségre nevel)

Kapcsolat
Célok:

- Hagyományok erősítése.
- Összetartozás.

- Közösségformálás.
- Menedzselés.
- Alumni rendszer kialakítása és erősítése.

Feladatok:

- Partnerek feltérképezése, ill. azonosítása.
- Belső-és külső kapcsolatrendszer kiépítése.
- Fenntartóval, helyi plébániával, környező plébániákkal és egyházi intézmények kórusaival való együttműködés formáinak kialakítása.
- Egyházi értékek, normák erősítése.
- A nevelés fontos részét képezi, az iskolai tanévben tanításon kívüli események megszervezése.
- Családokkal való együttműködés.
- Kommunikáció és az ehhez kapcsolódó minden nemű kapcsolatteremtési lehetőség kihasználása.

Szabadság

Célok:

- Képesség az egyetemesen elfogadott értékekkel („helyes" vagy „jó") összhangban való cselekvésre.

Feladatok:

- Jogok és kötelezettségek tudatosítása.
- Korosztálynak megfelelő anyagi szükségletek: idő, tér, stb szemlélet kialakítása, a személyiség fejlődésének érdekében.
- Az igen - nem választási lehetőség helyes értelmezése.
- A lelki, érzelmi, és intellektuális képességek felfedeztetése, helyes értelmeztetése az egyén és a csoportos szabadság fogalmával.

Személyiség

Célok:

- Állandó cél az alapvető értékek megőrzése mellett, a folyamatos fejlődés, és ennek egyensúlyi megtartása.
- Hitelesen felmutatni a keresztény értékeket és hagyományokat.
- Az átmeneti folyamat végére a katolikus identitás megvalósulása.
- A vallási élet - hitbeli aktivitásban, a minta adás jelentőségének a tudatosítása és megvalósítása, a hit elmélyítése.
- Megfelelő nevelési módszerek kialakítása.

Feladatok:

- A hitéleti nevelés, a hitátadási biztosítása részben ismeretek, részben az életvitel közvetítésével.
- A tehetséggondozás és felzárkóztatás eredményes, hatékony módszereinek rendszerbe foglalása, alkalmazása.
- Szülői katekézisek, kreatív programok, felzárkóztató programok, tapasztalatcserék, lelki napok, lelki gyakorlatok.

- Kommunikációs konfliktuskezelés, együttműködés fokozása, motivációs szint emelése.
- Egyéni példamutatás, keresztény értékrendnek az egyén személyiségében való megjelenése.

Idegen nyelvismeret

Célok:

- A törvények által meghatározott tudásanyag, minél jobb átadása a tanulóknak.
- A tanulók felkészítése a nyelvi kompetencia felmérésekre.
- Továbbtanuláshoz szükséges tudás a képességek kialakítása.
- A gyengébb képességű tanulók fejlesztése, annak érdekében, hogy minimális szinten, de érezzék a nyelv fontosságát.
- Tehetséges tanulók továbblépésének biztosítása, nyelvi kompetenciák fejlesztése, a nyelvtudás előnyének és értékének tudatosítása.

Feladatok:

- Képzési specialitások áttekintése.
- Felzárkóztatási, korrepetálási lehetőségek kialakítása.
- Tehetséggondozó szakkörök indítása.
- A nyelvtudás fontosságának tudatosítása.
- A nyelvtanulás motivációjának erősítése.

5.2. A pedagógusok helyi feladatai

A diákok nevelése nagy felelősség, hiszen az örök életre készítjük őket.
Munkánkat szolgálatnak tekintjük, melyet hivatásból végzünk. Ezért a pedagógusnak nyitottnak kell lennie a katolikus értékekre, amelyet nevelő-oktató munkája során hitelesen kell közvetítenie, miközben tudását is magas szinten kell átadnia szeretettel, empátiával és megfelelő fegyelemmel.
A pedagógus alkalmazásának feltételei: a törvényben előírtaknak megfelelő szakképzettség, a keresztény élet iránti elkötelezettség.

5.2.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

Alapvető feladata a köznevelési törvény 62.§-a szerint:
a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.
Ezeken túl:

- a tanítási órákra való felkészülés, szakmailag átgondolt, sokoldalú tevékenységgel szervezett tanórák tartása
- a szülő/gondviselő a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról való rendszeres tájékoztatása
- a tanulók dolgozatainak javítása, tanórai és tanórán kívüli munkájának rendszeres értékelése, visszajelzése

- a megtartott tanítási órák dokumentálása, adminisztrációs munkák naprakész ellátása
- különbözeti, javító- és osztályozó vizsgák lebonyolítása
- a tanulmányi versenyek szervezése, lebonyolítása
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása
- aktív részvétel nevelőtestületi-, munkaközösségi értekezleteken, osztályt tanítóknak szóló megbeszéléseken, továbbképzéseken
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
- a tanulók felügyelete reggeli órákban, óraközi szünetekben és ebédeléskor
- tanulók kísérése kulturális és sport programoknál, illetve kirándulásokon és egészségügyi vizsgálatokon
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése, azokon való részvétel
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása
- az egyházi ünnepeken, iskolai szervezésű liturgikus eseményeken való közreműködés és gyermekfelügyelet.
- önreflexió.

5.2.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév júniusában egy adott osztály vezetésével. Ő az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Következetesen, személyre szabottan értékeli a tanulók magatartását, szorgalmát.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló, bizonyítványok, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció, hiányzások vezetése.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével, esetleg pszichológussal.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai és lelki élettel kapcsolatos feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, támogatására.
- Félévente három alkalommal órát látogat az osztályban.

- Évente megszervezi az osztály kirándulásait, programjait.

5.3. Pedagógiai munkánk kiemelt területei

- a pedagógiai munka színvonalának folyamatos emelése
- aktuális pedagógiai, szakmai kérdésekben való tájékozottság
- felzárkóztatás és a tehetséggondozás hatékonyabbá tétele, a gyermek képességeinek teljes kibontakoztatása
- a szakmai munkaközösségek munkájának további fejlesztése
- az ének-zene tantárgy emelt szintű oktatása
- idegen nyelv oktatásának kiteljesedésében való munkálkodás
- a lelkiélet kialakulásának és gyakorlásának segítése, támogatása
- magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel fejleszteni a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és kreativitását
- differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség megteremtésére való törekvés különös tekintettel a sajátos nevelésű tanulók esetében
- fokozatosság és folyamatosság
- az együttneveléshez megfelelő tanulási környezet kialakítása
- tanulási motiváció folyamatos fejlesztése
- önképzés.

5.4. Alsó tagozatunkon az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszában (1-4 évfolyam):

Célunk, hogy:

- óvjuk és fejlesszük tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot, segítjük a gyermekek természetes fejlődését és az átmenetet
- az óvoda-iskola átmenetének folyamatát már a nagycsoportosokkal kialakított személyes kapcsolattal segítsük
- a játékosságot megőrizve, tapasztalás útján a gyerekek minél több érzékét, készségét és képességét fejlesszük az iskolai, közös tevékenység során
- tegyük fogékonnyá tanulóinkat saját környezetük, a természet, a fenntarthatóság, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt
- iskolánk adjon teret és lehetőséget a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának kielégítésére; alakítsuk ki az egészséges életmódra való igényt
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában közvetítsünk elemi ismereteket, fejlesszünk alapvető képességeket és alapkészségeket
- a személyre szóló fejlesztésre törekvés áll pedagógiai munkánk középpontjában
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ezáltal, motivált munkában fejlesszük a kisgyermekekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsuk elő érzelemviláguk gazdagodását
- segítsük a boldogság megélésére alkalmas helyzetek megteremtését

- adjunk, mutassunk példákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- alapozzuk meg az eredményes tanulási szokásaikat
- támogassuk az egyéni képességek kibontakozását
- működjünk közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában
- figyeljünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek gyermekeink szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből fakadnak
- erősítsük meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat

5.5. Felső tagozatunkon az alapfokú nevelés-oktatásalapozó (5-6. évfolyam) és fejlesztő (7-8. évfolyam) szakaszában:

- folytassuk és erősítsük az előző szakasz (alsó évfolyamok) nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését
- tanulóinkat – érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően – készítsük fel a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre
- megfelelő információ és tapasztalat során készítsük fel tanulóinkat az eredményes pályaválasztásra
- készítsük fel tanulóinkat jogaik, kötelességeik törvényes gyakorlására
- fejlesszük tanulóinkban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolataikhoz szükségesek
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlesszük tanulóink önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, a boldogság megélésének képességét
- teremtsünk olyan helyzeteket, amelyekben tanulóink gyakorlati módon igazolhatják megbízhatóságuk, becsületességük, szavahihetőségük értékét
- tudatosítsuk tanulóinkban a közösség demokratikus működésének értékét és általánosan jellemző szabályait; tisztázzuk az egyéni- és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyában
- erősítsük a teremtett világ védelmének fontosságát
- fejlesszük tanulóinkban a nemzeti hagyományok és a különböző kultúrák megismerése iránti igényeket

5.6. Iskolánk kiemelt pedagógiai területei és a kulcskompetenciák fejlesztésének kapcsolata

A nevelés-oktatás folyamatán átívelő általános kompetenciák, a tanulás kompetenciái az alábbi területeken valósul meg.

5.6.1. A tanulási kompetencia fejlesztése (A tanulás tanulása)

Értelmezésünkben a tanulás az értelmi képesség, a személyiség fejlődését és fejlesztését jelenti. Ezért fontosnak tartjuk, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően keltsük fel tanulóink

érdeklődését a tanultak iránt, ezáltal rálépve a fejlődés útjára. Ezért pedagógusainknak megfelelő ismerettel és képességgel kell rendelkezniük arról, hogy egyes tanulóink, sajátosságaik szerint milyen módszerrel fejleszthetők a leghatékonyabban. Meg kell ismerni a tanulók tanulási stratégiáit, szokásait, stílusát, és csak ezek ismeretében lehet a tanulás fejlesztésében eredményes folyamatot kezdeni. Ehhez tanulóinknak többféle tanulási stratégiát szükséges megmutatni, hogy képes legyen ezek közül kiválasztani az adott helyzetnek legmegfelelőbb módszert. Tudatosan alakítsa ki a tanuláshoz szükséges külső feltételeket, tudjon egyéni vagy kooperatív módon dolgozni. Az eredményes tanulás érdekében tudatosan alakítsa tanulási környezetét, tudjon egyénileg vagy kooperatív módon ismeretet szerezni. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk ezen irányú kompetencia megalapozására és fejlesztésére, a gondolkodási képességek, a rendszerezés, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére. Kihasználjuk a mindennapi helyzetekben való alkalmazás lehetőségét megteremtve ezzel azt, hogy olyan tudást alakítsunk ki, amely új helyzetekben is alkalmazható. Ezzel fejlesztve a személyes és társas kompetenciák körét is.

5.6.2. Anyanyelvi nevelés (Anyanyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése)

Fontosnak tartjuk az anyanyelvi kultúra széleskörű megismertetését és a köznapi életben való kiművelt, tudatos használatát.

Anyanyelvünk kiemelkedő szerepet játszik felnövekvő diákjaink személyiségének, gondolkodásmódjának fejlesztésében. Ebből következik, hogy az iskolai nevelésben-oktatásban alapvető szerepe van. Átszövi a teljes oktatási-nevelési folyamatot, azokat az ismereteket tudatosítja, rendszerezi, amelyeket a diák az iskolában és az iskolán kívül megszerzett. Az anyanyelvi képzés meghatározóan hat a többi tantárgy tanítására és elsajátításának színvonalára, különböző ismeretek tanításának-tanulásának szintje pedig visszahat az anyanyelvi képzés eredményességére.

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata az értelmes, kifejező beszéd, az olvasás és írás igényes használatának, az ehhez szükséges képességeknek a fejlesztése.

Az alsó tagozatban a fejlesztés kiemelt területe az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése.

A tanulási kudarcok, a szövegértés nehézségei a magyar nyelv alapos ismeretének hiányából adódnak. Arra törekszünk, hogy az olvasás szépségét, értékeit és hasznát ismerjék meg a tanulók.

A felső tagozaton az önálló szövegfeldolgozás, szövegértés erősítése valamennyi tantárgy keretén belül kiemelt szerepet kap. Tanulóink ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát. Törekedjenek az anyanyelv védelmére, tudjanak egymással kulturált párbeszédet, vitát folytatni. Fejlesztve ezzel a személyes és társas kompetenciák körét is.

5.6.3. Idegen nyelv oktatása (Idegen nyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése)

Más kultúrák és az azokból származó emberek világszemléletének, értékeinek megismerése szempontjából nélkülözhetetlen tudás. A kor elvárásainak megfelelő, felhasználóképes idegen nyelvi tudás kialakítása.

Az Európai Unió tagjaiként még fontosabb az idegen nyelvek tanítása és tanulása. A nyelv egy nép identitásának kifejezése, így ha megtanulunk egy idegen nyelvet, automatikusan közelebb kerülünk az adott nyelvet beszélő emberek kultúrájához, nyitottabbak leszünk a világra.

Arra törekszünk, hogy tanulóinknak olyan biztos alapot adjunk általános iskolai tanulmányaik során, amire építhetnek a későbbiekben. A hatékony nyelvtanulás alapvetően gyakorlás kérdése – szókincsbővítés, nyelvtan biztos használatának elsajátítása. Ennek érdekében:

- Tanulóink az első osztálytól tanulnak idegen nyelvet.
- A hagyományos idegen nyelvi tanórán túl 1-2. évfolyamon tevékenységbe ágyazott módon az angolul tanulók heti egy testnevelés órán, a németül tanulók heti egy rajz órán gyakorolják az idegen nyelvet.
- A nyelvtanulás mindig csoportbontásban történik. Így több lehetőség van az intenzív gyakorlásra és az idegen nyelven való megszólalásra.
- Igyekszünk kihasználni a csoportbontásból fakadó előnyöket: differenciálás, tehetséggondozás, felzárkóztatás.

Kiemelt feladataink:

- A gyermek életkori sajátosságaira alapozva az anyanyelv tanulásához hasonlóan a spontán nyelvelsajátítás lehetőségét biztosítani a nyelvtanítás helyett. Mindezt élményszerűen, tevékenység központúan az alkotás örömével, a képzőművészet segítségével.
- Kiaknázni azt a lehetőséget, hogy a spontán utánzási hajlam még ebben az életkorban is jelen van, ezért az anyanyelv tanulásához hasonlóan tanulja az idegen nyelvet.
- Örömteli idő legyen az idegennyelv-elsajátítása.
- A tanórák tegyék lehetővé, hogy a tanulók értelmes cselekvések során, kommunikatív feladatok végrehajtása közben sajátítsák el az idegen nyelvet.
- Célunk megerősíteni bennük a más nyelvek és kultúrák iránti pozitív hozzáállást, megelőzni a nyelvi gátlások kialakulását és növelni az idegen nyelven való kommunikálást.

5.6.4. Digitális kultúra oktatása (Digitális kompetenciák fejlesztése)

A XXI. században az informatika átszövi egész életünket, az információ társadalmi szerepe megnőtt, az egyén érdeke, hogy időben hozzájusson munkájához, életvitele alakításához szükséges információkhoz, képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő – technikai fejlődéssel lépést tartó - információszerzési, feldolgozási, adattárolási, szervezési és átadási technikákat.

Célunk, hogy az alapfokú nevelés-oktatás befejezésekor tanulóink rendelkezzenek azokkal a képességekkel, amelyek megalapozzák hatékony tanulásukat, személyes boldogulásukat, eligazodásukat különböző élethelyzetekben.

Ennek eléréséhez fontos, hogy a tanulók folyamatos sikerélményben részesüljenek. Az informatika tanulása nem öncélú, a felhasználási lehetőségekre, a lehetséges alkalmazásokra mindig rá kell mutatnunk. A tanulók elé komplex feladatokat kell kitűzni, és meg kell teremteni a tantárgyak közötti átmeneteket. A különböző tevékenységek ma már feltételezik a gép készségszintű használatát, vagyis a géphasználat eszköz jellegű. A tanulókat fel kell készíteni a problémamegoldó gondolkodásra, mint a feladatmegoldás magasabb szintjére. Az informatikai

infrastruktúra használata igényli az elektronikus írástudás képességét, lehetővé teszi a szociális kapcsolatok kibővítését.

A digitális kompetencia fejlesztését szolgálják más tantárgyak feladatai, amelyek IKT eszközök használatát (alkalmazás, internet), vagy csak egyszerűen problémamegoldó gondolkodást, kreativitást igényelnek.

Tanulóinknak jól felszerelt informatika tanterem, tanórán használható tanulói tabletek állnak rendelkezésre, ahol tantárgyak, délutáni foglalkozások és szakkörök keretein belül vehetik igénybe az informatikai eszközök által nyújtott lehetőségeket.

5.6.5. *Matematika oktatása (Matematikai gondolkodási kompetenciák fejlesztése)*

Társadalmunk gyors technikai fejlődése, a gyors változások az alkalmazásképes tudást igénylik minden embertől. A matematika oktatása során a legfontosabb, hogy felkészítsük tanulóinkat a mindennapok problémáinak megoldására a matematikai gondolkodás segítségével.

Kiemelt feladatunk:

- biztos számolási készség kialakítása (6. évfolyamig),
- problémahelyzetekben a kreatív és logikus gondolkodás fejlesztése,
- gyakorlati problémákra matematikai megoldások keresése,
- adatgyűjtés, feldolgozás, grafikonok, táblázatok készítése, értelmezése, elemzése.

Alsó tagozaton célunk az elemi számolási készség elsajátítása és a logikus gondolkodás fejlesztése, sok szemléltetéssel, gyakorlati példákkal.
Felső tagozaton a differenciált oktatást csoportbontással erősítjük.
Az igényeknek megfelelően és a lehetőségekhez mérten felzárkóztatást és felvételi felkészítést biztosítunk. A matematika iránt érdeklődő és tehetséges gyermekeinket versenyeken szerepeltetjük, amelyet felkészítés előz meg.
A matematika és a magyar nyelvi készségek fejlesztése nem csak a matematika és a magyar óra feladata. Ennek a két alapkompetenciának a fejlesztésére minden tanítási helyzetben és tanítási órán adódik lehetőség.
A MaTalent és az Országos Kompetenciamérés intézményünkre vonatkozó adatait elemezzük és kiértékeljük – szükség esetén a feltárt problémák megoldására akciótervet készítünk.

5.6.6. *Személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése*

A személyes és társas kapcsolati kompetenciákhoz tartoznak mindazok a viselkedésformák, amelyeket a tanulóinknak el kell sajátítania ahhoz, hogy képesek legyenek hatékonyan és konstruktív módon részt venni közösségi, társas kapcsolataikban, a társadalmi életben, és szükség esetén meg tudjanak oldani a konfliktusokat. Pedagógiai feladatunknak tartjuk kialakítani a konstruktív kommunikáció készségét különféle osztály- vagy iskolai szintű társas helyzetekben (tolerancia, felelősségtudat). Közösségi, iskolai programjaink keretében kialakítjuk a bizalom és együttérzés, a személyes elégedetlenség megfelelő kifejezésének készségét. Kiemelten fontosnak tartjuk a másik ember (kortárs vagy felnőtt) iránti érdeklődés, elfogadás és tisztelet kialakítását, az előítéletek leküzdését. A hitélet gyakorlása során a keresztényi értékek követését hangsúlyozzuk. Olyan iskolai napirend, szabályzók kialakítását tartjuk szem előtt, amelyben a tanulók

biztonságban érzik magukat, mert az elvárási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, és mindenkitől egyértelműen, következetesen elvártak. Fejlesztendő készségek – tolerancia, kapcsolatteremtő képesség, konfliktuskezelő képesség, segítő- és együttműködési képesség, vitakészség, szociális értékelő képesség.

Tanulóinknak meg kell ismerniük:

- A szociális viselkedés alapvető szabályait, a pozitív minták belsővé tétele, az érdekérvényesítés módjainak, szabályainak megismertetése.
- A különböző személyközi kapcsolatokban általánosan elfogadott vagy támogatott viselkedési szabályok és viselkedésmódokat. Az egyén, a csoport, a társadalom és kultúra fejlődését a történelem során. Az egészségmegőrzés, a személyes higiénia és a táplálkozás alapvető szabályait, ezeket a saját személyes és családi életében való alkalmazását.

5.6.7. Művészeti nevelés során a kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése

A művészeti nevelés kiemelkedően fontos területe iskolánknak. Nemcsak iskolánk neve, múltja, de kulturális hagyományaink is utat jelölnek ki számunkra. Tanulóinknak sokféle lehetőségük van tehetségük kibontakoztatására. Fontos a művészeti nevelés, lehetőséget ad csoportos munkára, közösségfejlesztésre is.

Pedagógusaink nagy hangsúlyt fektetnek a tehetséggondozásra. Minderről színvonalas szerepléseink, a versenyeken elért eredményeink tesznek tanúbizonyságot.

A művészeti nevelés területei:

Az ének hozzátartozott az emberek mindennapjaihoz. Kodály alapelve, hogy a zene (különösen a népzene) a gyermek egészséges testi és mentális fejlődését alapozza meg. Ha gyermekeink naponta énekelnek, játszanak, több képességük is fejlődik, kielégíthető mozgásigényük, feszültségeik feloldódnak. A népi gyermekjátékok során fejleszthető a tiszta, szép magyar beszéd, a társas kapcsolatok kialakítása, az alkalmazkodóképesség, a versenyszellem, a szerepérzékelés, a szabálykövetés, a viselkedéskultúra, a ritmusérzék, a tisztán, jól intonált éneklés. Fejlődik a hallásuk, kreativitásuk, leleményességük. Mindezek megvalósítására emelt óraszámban tanítjuk az éneket. Tanulóink a 2. évfolyamtól a Picinyek kórusában ismerkednek a közös énekléssel.

A negyedik-ötödik osztályosok a Kiskórus tagjai. A két éves együtt éneklés, a szereplések közösséggé formálják őket.

A hatodik, hetedik, nyolcadik osztályos tanulók a Nagykórusban énekelnek. Kitartó munkával készülnek fel a szereplésekre, fesztiválokra, kórusversenyekre.

A vizuális nevelés feladata képességek és készségek fejlesztése, és az ismeretek átadása, amelyek a látható világ használatához, alakításához szükségesek.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek a művészeti nevelés területén:

- kreativitás, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség,
- művészi önkifejezés, előadókészség,

- európai és egyetemes kulturális örökség megőrzésére irányuló igény,
- az esztétikum igénye a mindennapokban,
- környezettudatosságra nevelés,
- környezetünk esztétikus értékeinek megőrzésére való igény
- szociális kompetencia,
- nyitottság, érdeklődés,
- igény a kulturális életben való részvételre.

5.6.8. Munkavállalói, vállalkozói kompetencia fejlesztése

Ugyan munkavállalói és vállalkozói kompetencia fejlesztése a felnőtté válást közvetlenül megelőző időszak feladatai közé tartozik, és tartalmilag az önálló életkezdés, illetve pályaválasztás szakaszához kapcsolódik, de az általános iskolai korosztály számára is szükséges az eredményes pályaválasztáshoz a változás, változtatás kiváltására való törekvés. A vállalkozói kompetencia része a változáshoz való pozitív viszonyulás, az egyén saját (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalása, a célok kitűzése és megvalósítása, életpályaépítés, valamint a sikerorientáltság.
A munkavállalással, a vállalkozással és gazdálkodással kapcsolatos készségek fejlesztésében törekszünk az életszerű élmények megszerzésére a tudatosan felépített Pályaorientációs napok szervezésében. Mindezek során az együttműködésre épülő, rugalmas csapatmunkára neveljük tanuló közösségeinket. Az azonosítható személyes erősségek és gyengeségek felismerését nevelő célzattal vonjuk be a folyamatokba. Szükséges kialakítani a kezdeményezőkészség, a pozitív viszonyulást a változáshoz és az újításhoz.

Tanulóinknak meg kell ismerniük:
Szükségesnek tartjuk életkornak megfelelően az egyéni és közösségi programok során a tervezés, szervezés, kommunikáció, cselekvés, eredményekről való beszámolás, az értékelés készségeinek kialakítását. Célunk az újításra való beállítódás és a kockázatvállalás fejlesztése.

5.6.9. Környezeti- és egészségnevelés (Egészséges és környezettudatos életvitel)

Környezeti értékeink, és egészségünk védelme az emberiség jövője szempontjából egyre fontosabbá válik. A szép és egészséges környezet önmagában is nevel a környezet védelmére, megóvására. A mi feladatunk, hogy a gyerekek bevonásával ezt a környezetet megóvjuk, szépítsük.

Tanulóinknak meg kell ismerniük:
- az egészséges életmód előnyeit és lehetőségeit,
- a káros szenvedélyek leküzdésének módjait,
- az emberiség előtt álló ökológiai problémákat,
- az egészséges környezet kialakításának és védelmének lehetőségeit.

A megoldás a mindennapi tevékenységünkben, a környezettudatos szokásrend kialakításában és mindennapi gyakoroltatásában rejlik.

Nagyon fontosnak tartjuk a gyermekek testi-lelki fejlődésének elősegítését. Törvényben meghatározott feladatunk annak biztosítása, hogy minden tanuló naponta legalább 1 órát intenzív mozgással töltsön.

Első osztályos kortól helyes élet- és napirend kialakítására szoktatjuk a gyerekeket.

Tevékenységi formák:

- személyes higiénés szokások kialakítása, és a helytelenek kiküszöbölése a családdal együttműködve,
- általános ortopédiai vizsgálat,
- tiszta, rendes osztály megteremtése,
- környezetünk tisztaságának megőrzése (osztály, folyosó, udvar),
- Baranya megye nevezetességeinek megtekintése, kirándulások,
- egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, szokásainak elsajátítása; réteges, időjárásnak megfelelő öltözködés,
- egészséges ételek a menzán és a büfében, a tízórai elfogyasztásához nyugodt körülmények biztosítása a megfelelő tárgyi feltételekkel,
- erőnlét, állóképesség fejlesztése mozgással.

Az egészséges életre nevelés érdekében a nevelőtestület, a nevelés-oktatást közvetlenül segítők és a technikai személyzet feladata:

- az iskola és a közvetlen környezet tisztaságának biztosítása,
- higiéniai kultúra kialakítása, szakemberek meghívása, védőnők, megfelelő szakemberek bevonása az életkornak megfelelően a szexuális felvilágosításba, kapcsolattartás az egészségügyi intézményekkel, orvosi vizsgálatok, szűrések lehetővé tétele,
- előadások, vetélkedők, tesztlapok megoldása, rajzos játékos feladatok,
- védőnő előadásai (7-8. évfolyam), rendőrségi előadások
- fogorvosi, iskolaorvosi szűrés,
- helyes értékrend kialakítása, az ember és a környezet szoros kapcsolatának megláttatása, a természet tisztelete, védelme, az élővilág értékeinek megőrzése, védett növények és állatok felismerése,
- őszi túra, tanulmányi kirándulások, környezetvédelmi pályázatokon való részvétel (Föld napja, Víz világnapja), téli szabadtéri programok
- a tanítási órákon megszerzett ismeretek bővítése, az elmélet gyakorlati alkalmazása,
- a környezet károsítása szempontjából helyes és helytelen cselekedetek megismerése, konkrét gondolkodásban és cselekvésben megnyilvánuló felelősségtudat kialakítása osztályfőnöki, technika, kémia, biológia és földrajz órákon.
- az iskolai nevelés hatása - társadalmi tudat formálás (szülők, lakosság)
- hulladékgyűjtés évente kétszer,
- az új ismeretek figyelemmel kísérése, megbeszélése, tájékozódás a világban.

Az osztályfőnökök feladata:

- tudatosítani a mozgás jelentőségét,
- rászoktatni a tanulókat a munka és a pihenés helyes arányainak megtartására,

- ismertessék meg a tanulás és pihenés célszerű módjait,
- fejlesszék a tanulók etikai és esztétikai igényességét a szórakozással kapcsolatban.

A szülők segítségét kérjük az alábbiakhoz:

- fordítsanak gondot a kulturált étkezési szokások kialakítására,
- szoktassák gyerekeiket igényes tisztaságra, testének, ruházatának, otthoni környezetének gondozottságára,
- gondoskodjanak a tanuláshoz és pihenéshez szükséges feltételek megteremtéséről,
- személyes példaadással ösztönözzék gyermekeiket, hogy tartózkodjanak a káros szenvedélyektől
- támogassák az osztályfőnökök feladatát a környezeti- és egészségnevelés terén.

5.6.10. Testnevelés (Mozgáskultúra, egészséges életmód)

A testi, lelki, szellemi egység megvalósítása érdekében az egészséges életvitel igényének kialakítása és mindennapi gyakorlatának biztosítása.

A testnevelés és a sport sajátosan összetett műveltségi terület, egyedülálló szerepe van a civilizációs ártalmak megelőzésében. Hozzájárul a személyiség harmonikus fejlesztéséhez, az egészséges életmód megalapozásához, elősegíti a tanulók szocializációját. Előmozdítja a belső erőforrások mobilizálását, pozitívan befolyásolja az erkölcsi, akarati tulajdonságokat, az élet minőségét, fejleszti az egyén esztétikai érzékét, tűrő- és alkalmazkodási képességét, segíti a helyes önértékelés kialakítását, a teljesítmény értékelését.

Testnevelés tanításunk célja, hogy fejlessze a tanulók mozgásműveltségét, cselekvési biztonságát, sikeres, aktív életvitelű embereket formáljon, akik örömet lelnek a különféle pszichomotoros tevékenységekben, elviselik a stresszt, a fizikai igénybevételeket, követik a szabályokat, igénylik és elfogadják a közösségi normákat, a megmérettetést és az értékelést.

A testnevelés órák mellett sportköri foglalkozások keretében fejlesztjük tanulóink testkultúráját. 3-4-5. évfolyamon hetente egy alkalommal úszásoktatáson vesznek részt a diákok.

A tanulók életkorából, alkatából és személyiségéből adódó különbségek szükségessé teszik a rendszeres differenciálást, valamint a teljesítmények megítélésében az önmagukhoz mért fejlődés szerinti értékelést.

A tartási rendellenességek kialakulását aktív és egyre tudatosabb testmozgással - a gerincoszlopot károsító helyzeteket elkerülve - előzzük meg, A már meglévő rendellenességeket gyógytestnevelés keretében korrigáljuk, melyet A Pedagógiai Szakszolgálat lát el.

5.7. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll." [4]

Ezért iskolánk feladata:

- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zarándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutasson fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását, és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

5.8. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

5.8.1. A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármas egysége:

Szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre. Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: *„Ti vagytok a világ világossága."* (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogy szólhatnak az ő nyelvükön is.

[4] A katolikus iskola (A katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

A személyiség kibontakozása olyan hosszú folyamat, amelyet kísérni kell. Az intézmény világos, áttekinthető, kiszámítható kereteket biztosít ehhez a folyamathoz. Az egyéni fejlődés, fejlesztés kísérése személyes törődést és odafigyelést követel, amit a legteljesebb módon meg akarunk adni növendékeinknek.

5.8.2. A tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:
  A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka harmóniájának megteremtése.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat,
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.
- A tanulók erkölcsi nevelése, az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása tanulóink körében.
- A különböző szociokulturális háttérrel rendelkező tanulóink között a hátrányok feltárásával és kompenzálásával az esélyegyenlőség biztosítására törekszünk.
- A tanulók értelmi nevelése, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, felkészülés az egész életen át tartó, hatékony, önálló tanulásra.
- A tanulók érzelmi nevelése, a tanulókat körülvevő környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása, énkép, önismeret fejlesztése.
- A tanulók közösségi nevelése, az emberi együttélés szabályainak megismertetése, az együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével.
- A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- A tanulók esztétikai nevelése, a szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának tudatosítása, értékmegőrző magatartás, önmagukkal és környezetükkel szembeni igényesség kialakítása.
- A tanulók akarati, önismereti nevelése, a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség formálása.
- A tanulók nemzeti nevelése, a haza, a szülőhely múltjának és jelenének megismerése, nemzeti hagyományok ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése.
- A tanulók állampolgári nevelése, az alapvető emberi, állampolgári és Európai Uniós jogok és kötelességek megismertetése; problémaérzékenység kialakítása a társadalmi jelenségek és problémák iránt.
- A tanulók munkára nevelése, a munka fontosságának tudatosítása, a munkavégzés, mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakítása.
- A tanulók egészséges életmódra nevelése, a testmozgás képességeinek fejlesztése, a mozgás iránti igény felkeltése, egészséges, edzett személyiség kialakítása, az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.
- A tanulók környezeti nevelése, a természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek

megismerése, értékmegőrző és fejlesztő, környezettudatos magatartás kialakítása, az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása.

Az átdolgozott Nemzeti Alaptantervben és a Kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő képességfejlesztés és differenciálás szolgálják; hogy tanulóink különböző szintű adottságaikkal, eltérő fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, eltérő érdeklődési körüket érintő tevékenységükkel, spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket, képességeiket, kompetenciáikat.

Az eredményes munka feltétele, hogy a pedagógusok maguk is rendelkezzenek közösségi tapasztalatokkal, alkalmasak legyenek a személyiségfejlesztéssel járó feladatok elvégzésére, valamint tudatosan fejlesszék munkájukhoz szükséges képességeiket, kezeljék problémáikat. Így várhatják el mindezt jogosan tanítványaiktól.

5.9. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

Iskolánkban a tanulók formális és szabadabb közösségek tagjai. Az osztályközösségek fejlesztése az osztályfőnökök feladata. Tanulóink a család mellett az iskolai színtéren is tanulják az egyéni és társas viselkedés normáit, fejlődnek szociális képességeik, így válnak képessé az együttműködésre.

5.9.1. Kiemelt kompetenciafejlesztési területek

- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
  - Közösség iránti elkötelezettség, konfliktuskezelés, együttműködő magatartás
  - Felelősség a környezet és az emberi közösségek harmonikus viszonyáért
- Anyanyelvi kommunikáció
  - A saját és közérdek képviseletéhez szükséges szóbeli és írásbeli, nyelvi kifejezőkészség.
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia.
  - Az együttműködésre épülő, rugalmas csapatmunkára neveljük tanuló közösségeinket. Az azonosítható személyes erősségek és gyengeségek felismerését segítjük. Szorgalmazzuk a kezdeményezőkészség, a pozitív viszonyulást a változáshoz, az újításhoz és a kooperáción alapuló csapatmunkához.

Ennek érdekében az iskola neveljen:

- felelősségvállalásra,
- saját képességek fejlesztésére,
- játékszabályok betartására,
- önfegyelemre,

- becsületességre,
- tisztességes versenyre, a jobb győzelmének elfogadására,
- mások személyiségének és tulajdonának tiszteletben tartására,
- közvetlen környezetünk (iskola, lakóhelyünk) megóvására,
- környezettudatos szellemben szervezze a mindennapi életét (kirándulások)
- a másság elfogadására (vallás, életmód, különböző kultúrák, fogyatékosság)
- harmonikus kapcsolatra a társadalmi és természeti környezettel,
- hazánk értékeinek ismeretére és szeretetére.

Alakítsa ki:

- a helyes értékítélet és az önértékelés képességét,
- az empátiás kapcsolatteremtés képességét,
- a türelem és megértés képességét,
- saját identitástól eltérő tulajdonságok toleranciáját,
- önálló véleményformálás képességét,
- érvek kifejtésének, megvédésének, értelmezésének képességét, (mutassa meg, hogy sokféle vélemény létezik, és véleményét mindenkinek jogában áll képviselni, megvédeni)
- az információs környezetben való eligazodás képességét.

A pedagógus segítse a tanulók kezdeményezéseit, a közvetlen tapasztalatszerzést, biztosítson elég lehetőséget és teret a közösségi cselekvések kialakításához, alkalmazott változatos munkaformák erősítsék a közös munkáért való felelősség érzését, a tanulók pozitív jövőképét (kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia).

5.9.2. Az iskolánkban folyó közösségfejlesztés eszközei, formái

- Tanulmányi kirándulások (Határtalanul! program)
- Osztálykirándulások, DÖK kirándulás
- Papírgyűjtés tanévenként 2 alkalommal (ősszel, tavasszal)
- Osztályfőnöki órák (konfliktusok kezelése)
- Szaktárgyi órák
- Hittanórák, imaórák, Ünnepi szentmisék
- Karéneklés
- Ünnepélyek, megemlékezések (Szept. 24. - Szent Gellért napja, Okt.1.-Zenei világnap, Okt.6. - Aradi vértanúk emléknapja, Okt.23.- Forradalom, Dec.16. - Kodály Zoltán születésnapja, Jan. 22. - Magyar kultúra napja, Febr. 25-A kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja, Márc.15. -1848-as forradalom ünnepe, Ápr. 11. - A költészet napja, Ápr.16. - Holokauszt áldozatainak emléknapja, Jún. 4.- A nemzeti összetartozás napja)
- Szent Miklós napja, karácsony, farsang, húsvét,
- Projekt-napok (Egészségnap, Szent Gellért-nap)
- Lelki napok (Advent, Húsvét)
- Sportnap

- Rendhagyó „biológia órák" (Lányok-fiúk nemi éréséről)
- Családi életre nevelés
- Prevenciós órák (drogprevenció, cyberbulling, dohányzás)
- Részvétel az országos témaheteken (Fenntarthatósági-, Pénz-, Digitális témahét)
- Karitatív tevékenység („Angyalbatyu" akció)
- Ünnepélyes tanévnyitó
- Elsősök avatása (Iskolatáskák szentelése)
- Ünnepélyes tanévzáró és ballagás (búcsú a nyolcadikos diákoktól)
- Koszorúcska (Tánciskola és gála a 8. évfolyamosoknak.)
- Tehetségmutató c. rendezvényünk
- Iskolanyitogató c. program az óvodásoknak
- Kapcsolat más intézményekkel (Komlói, pécsi és a Pécsi Egyházmegye köznevelési intézményeivel való közös ünnepek, programok)
- Osztályok, iskolák közötti versenyek
- Táborok
- Kapcsolat a régi tanítványokkal, alumni rendszer működtetése

Iskolánk nyitott más iskolák, városi intézmények felé

- versenyeket szervezünk (Kodály vízivetélkedő, Tündérkert Területi Mesemondó Verseny alsó tagozatosoknak, hegyi futóverseny)
- 8. osztályos tanulóink középiskolás nyílt napokat látogathatnak (tanulónként két alkalom),
- részvétel közös rendezvényeken (pl. városi-, megyei-, területi-, országos sportprogramok, nemzetiségi napok: angol, német nap, Montágh Imre Kistérségi Szépkiejtési Verseny, Kazinczy Ferenc Szépkiejtési Verseny, Városi Népdaléneklési Verseny, Katasztrófavédelmi Ifjúsági Verseny, CURIE Környezetvédelmi Emlékverseny, Egyházmegyei sportnap, a Pécsi Egyházmegye köznevelési intézményei által szervezett versenyek, tanulói és szakmai programok)
- bekapcsolódunk a Közösségek Háza programjaiba (kiállítások megtekintése, Mesevetélkedő 3-4. osztály, Honvédpróba 4. osztály,1956-os Emlékverseny 7-8. osztály)
- könyvtár, múzeum, mozi, színházlátogatásokat szervezünk,
- Lázár Ervin Program,
- megjelenünk a helyi sajtóban, tv-ben, weboldalunkon, facebook oldalunkon
- kapcsolatot tartunk az egyházi intézményekkel, városi intézményekkel
- együttműködünk az Erdélyi körrel (Okt. 6. Aradi Vértanúk Napja).

5.10. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások, az átmenetekre való fokozott odafigyelés (óvoda-iskola, alsó-felső, felső-középfok) mellett szükséges az olvasási –írási-

számolási problémák - diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia - gyors felismerése és preventív kezelése. A legfontosabb feladat ezután a rendszeres szintfelmérés, a fejlesztő felzárkóztatás: differenciáltan, egyénre tervezetten, nemcsak az ismeretekre, hanem a részképesség-zavarokra is odafigyelve, fejlesztőpedagógusok, logopédusok, gyógypedagógusok és a szakszolgálatok igénybevételével.

5.11. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi külön rendje

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskola nevelési programját, ennek keretén belül a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek meghatározása az ágazati kerettörvényben következőképpen van megfogalmazva: 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 13. alapján:
„kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,"

5.11.1. Különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű és a tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózásának segítése -„A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei" alapján

Iskolánk ellátja a szakértői vélemény alapján SNI tanulók integrált nevelését-oktatását.

Az általános feladat-ellátásban a sajátos nevelési igényű tanulók:

- beszédfogyatékossággal (a nyelv- és beszédfejlődés nem meghatározott zavarával)
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási nehézséggel, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral)
- autizmus spektrum zavarral

küzdő gyermekek/tanulók

Integrált oktatás:

A köznevelési törvény lehetővé teszi a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval együtt, vagyis integráltan történő nevelését, oktatását.
Ennek két foka van:
Részleges integráció: amikor csak az idő egy részében van az SNI gyermek a többiekkel, egyébként elkülönített csoportban tartózkodik.
Az együttnevelés igazi célja a teljes integráció, melynek keretében az SNI és BTMN gyermek a teljes időt a többségi iskolában, osztályban tölti.

Intézményünkben integráltan tanulnak az SNI tanulók a NAT 2020. alkalmazásával, ***„A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei”*** alapján.

Az első osztályba érkező tanulók szüleinek kötelességük jelezni, ha gyermekük már az óvodában bekerült a megyei vagy a járási szakértői bizottság ellátásába.
Minden osztályfőnök gondosan figyeli a tanulók tovább haladását. Alapos megfontolás után járási szakértői bizottsághoz küldjük azt a tanulót, akinél problémát látunk. A szakértői bizottság vizsgálata felderíti a gyermek képességeit, képességstruktúráját, taníthatóságát, a fejlettség szintjeit, és a korrekciós, fejlesztési javaslatban segítséget nyújt a terápiához. Vizsgálata alapján javaslatot tesz a gyermek ellátására, az ellátás módjára, formájára.

A fejlesztés alapelvei, feladatok

Alapelvek:

- A NAT-ban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.
- Érvényesíteni kell azonban, a számonkérés és értékelés differenciálását.
- A szakértői bizottság javaslata alapján - indokolt esetben - egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól a tanulót mentesíteni kell.
- Az érintett tanulók egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésben részesülnek a szakértői véleményben meghatározottak szerint, de a többi gyermekkel együtt részt vesznek a tanítási órákon.
- A csoportszervezés, csoportba sorolás a létszám és a fejlesztési feladatok ismeretében történik.
- A foglalkozásokon a gyógypedagógus, logopédus, pszichológus a rehabilitációs célú időkeretben a tanulók fejlesztését egyéni terápiás terv alapján végzi.
- A fejlesztő gyógypedagógus nem a konkrét tananyagot tanítja meg, nem korrepetál, hanem alapkészségeket fejleszt, mely a gyermekek iskolai teljesítményét javítja.
- A fejlesztő gyógypedagógus munkájáról és a gyermekek haladásáról feljegyzéseket, dokumentációt készít, vezeti az egyéni fejlődési lapot.
- Munkáját speciális fejlesztő eszközök, tankönyvek, taneszközök segítik.
- A gyermek haladásáról tájékoztatja tanárait, osztályfőnökét és a szülőket.
- A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges, szakértői szakvéleményében rögzítésre került.
- Az érintett tanulók tantárgyi megsegítésben is részesülnek.
- Tanítóink, tanáraink a mindennapi munkájuk során alkalmazzák, hasznosítják a különböző fejlesztő munkát segítő továbbképzéseken szerzett ismereteket, a megismert új módszereket, terápiákat. A tanórákon felhasználják az egyéni képességekhez igazodó készség-, képességfejlesztés eszközeit.

- Alsó, felső tagozaton, tanítók, tanárok figyelembe veszik azon javaslatokat, melyeket a megyei szakértői bizottság tett. Pl. írásbeli beszámoltatáskor rövidebb terjedelmű feladatok adása, hosszabb idő biztosítása, eszköz használat engedélyezése stb.
- A tanulók érdekében szoros kapcsolatot tartunk a szakértői és rehabilitációs bizottságokkal. Minden fejlesztésben felmerülő problémánkra segítenek megtalálni a legjobb megoldást a sajátos nevelési igényű tanulók, a tanulási nehézséggel küzdők fejlesztéséhez.

Feladatok:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- a kudarctűrő képesség növelése
- az önállóságra nevelés

Feladatok

Minden tanév elején a szakértői bizottság szakvéleményének elemzése és a tanuló megfigyelése alapján történik a rehabilitációs foglalkozások megszervezése. Ez mindig team munkában történik. Az integrált nevelés csak a különböző szakemberek (gyógypedagógusok, az intézmény pedagógusai, pszichológusok) tervezett és tudatos együttműködése keretében lehet eredményes.

Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása is közösen készül. A megvalósításban mindenki a maga kompetenciája szerint vesz részt. A rehabilitációs óra megtartása gyógypedagógusi kompetencia, az egyéni fejlődési lap vezetése az ő feladata.
A folyamatos egyéni fejlesztést a tanulóval közvetlenül foglalkozó pedagógusok korrepetálással, differenciált órai feladatokkal, egyéni számonkéréssel segítik.

A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos. A fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Félévkor és tanév végén az elért eredmények megbeszélése a szülő bevonásával történik.

A megvalósítás keretei, eljárásai

Iskolán belüli keretek:

- inkluzív /befogadó/ osztályok szervezése: az osztálytársak megfelelő viszonyulása, az átlagos gyermek tudjon jól segíteni
- differenciált tanulásirányítás, ezt biztosítva többsávos óratervezés szükséges
- differenciált házi feladatok adása minden pedagógus részéről, gyakori pozitív jellegű, előremutató értékelés, megerősítés
- differenciált értékelés
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások: nyugodt, empatikus környezet megteremtése, motiválás.
- rugalmas időbeosztás a felzárkóztatás igényéhez igazodva
- a tananyag életszerű tartalommal való megtöltése
- gyakorlatorientált ismeretek, életviteli technikák megismertetése
- a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján:
    - a törvény által biztosított heti óraszámban
    - egyéni fejlesztési terv alapján,

- egyéni vagy kiscsoportos szervezeti formában

Iskolán kívüli keretek:

- amennyiben szükséges, a tanulási kudarcnak kitett tanuló speciális szakemberekhez történő irányítása (pedagógiai szakszolgálat)
- egészségügyi rehabilitáció: gyermekneurológiai-, fül-orr-gégészeti-, szemészeti-, érzékszervi gyógyítás, gyógytestnevelés, gyógyúszás
- folyamatos kapcsolattartás a gyermekorvossal, szülővel

Iskolai programunkat úgy alakítottuk ki, hogy figyelembe vettük a különböző adottságokkal rendelkező tanulók eltérő terhelhetőségét és igényeit.

A nehézségekkel küzdő diákok segítése az órák keretében differenciáltan, és egyéni foglalkozásokon történik gyógypedagógus segítségével, a délutáni tanulás segítése a napközis tanórákon.

A sajátos nevelési igényű és a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programunk akkor sikeres, ha:

- a tanulási kudarcnak kitett tanulóink is rendszeresen járnak iskolába,
- szüleik elfogadják azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek gyermekeik tanulását sikeresebbé tehetik,
- a tanulók rendszeresen részt vesznek felzárkóztató és fejlesztő foglalkozásokon,
- a tanulók a legkisebb eredménynek is örülnek s igényük a további fejlődés, az iskolában szerzett tudásukat továbbhaladáskor alkalmazni tudják.

5.11.2. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló esetén a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az esélyegyenlőtlenség megszüntetése fontos feladat. Történhet speciális felzárkóztató programokkal, különösen, ha kisebb gyermekről van szó, azonban főként a személyes törődésnek, beszélgetéseknek lehet nagy szerepe, mellyel elősegíthetjük, hogy a diák elfogadja önmagát jelenlegi nehézségeivel, aktivizálja erőit a hiányosságok felszámolása érdekében, s megakadályozzuk, hogy a lemaradás magatartási és lelki zavarok kialakulását idézze elő.
A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre nevelését. Minél hamarabb sikerül felfedeznünk a problémákat, megelőzhetjük, hogy az elsődleges tünetekre rakódjanak a várható következmények: a magatartászavar, agresszió, regresszió, önértékelési probléma, iskolai kudarcok stb.

Feladatunk:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése és a problémák gyökerének feltárása.
- Kialakítjuk az egységes szemléletet a hatékony nevelés érdekében a gyermeket tanító pedagógusokkal.
- Biztosítjuk a differenciálást, segítjük tanulóinkat önértékelési problémáik rendezésében, új

értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében, kapcsolatkiépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktus kezelési képességét.

- Fejlesztő pedagógiai szolgáltatást nyújtunk.
- Fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Az elérendő cél a gyerekek, tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkészségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása. Eredményes nevelés-oktatás érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus feladata.

5.11.3. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló esetén a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

"Egy nemzet nagyságát az határozza meg, hogy mennyi lángelmét termelt ki, és milyen tiszteletben tartja őket." (Széchenyi)

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a problémamegoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,
- módszertani változatosság,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- ismeretszerzés eszközeinek sokszínűsége,
- a játékosság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:

- 1. tudományos tehetség
- 2. vezetői tehetség
- 3. pszichomotoros tehetség

- 4. művészi tehetség

Iskolánk kiemelt fontosságú feladata a tehetséggondozás, a kreativitás fejlesztése, változatos foglalkozásokon, differenciált csoportokban, amelyek a tanulókat további tevékenységre és gondolkodásra serkentik. Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

Iskolán belüli megvalósulása:

Kórusaink:
Picinyek kórusa, Kiskórus, Nagykórus.

Versenyeink: tantárgyi versenyek (1-8. oszt.)

Csoportos tevékenységek:
- gyermektorna,
- tehetséggondozó foglalkozások
- délutáni sporttevékenységek
- Szakkörök, klubok
- Második idegen nyelv
- Versenyekre felkészítés (iskolai, megyei, országos)
- Vetélkedők
- Szaktáborok, sporttáborok, nyelvi táborok, erdei iskolák

Alkalmi tevékenységek:
- tanulmányi kirándulás,
- tanulmányi és sportversenyekre felkészítés (házi, városi, megyei, országos)

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- csoportbontások (lehetőség szerint, átjárható csoportokkal - elsősorban nyelv, matematika, informatika, technika, ének)
- órai differenciálás (egyénre szabott feladatokkal ösztönzés a továbblépésre)
- könyvtárhasználat (lexikon, szótárak, kézikönyvek)
- tanórán kívüli lehetőségek (felzárkóztatás és tehetséggondozás,)
- pályaválasztásra való felkészítés,
- szemléltető eszközök folyamatos kiegészítése, fejlesztése, használata,
- önálló munkák, irányított tanulás,
- folyamatos ellenőrzés, értékelés és motiváció.
- szorgalmi feladatok, gyűjtőmunkák
- módszertani változatosság
- szabadidős tevékenységek (színház-, múzeumlátogatás).

- nyelvi szakkörök

5.12. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanulóval kapcsolatosan

A Magyar Katolikus Püspöki Kar 1996. évi körlevelében - "Igazságosabb és testvériesebb világot" - a jelenlegi magyar helyzet elemzésénél külön foglalkozik a gyermekekkel, az iskola feladatával.

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét e folyamatban betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát pótolni. A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.
Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől. Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval.

Az iskolai gyermekvédelem elsődleges feladata a veszélyeztetettség felismerése, problémafeltáró beszélgetések kialakítása, amelyek legfontosabb eszközei az őszinte érdeklődés, a diszkréció, a pedagógiai intuíció, a megértés. A segítő beszélgetések és az irányított, színes iskolai tevékenységek hozzájárulnak a személyiségzavarok leküzdéséhez.

Problémák esetén fontos a szülők meggyőzése, a problémák megbeszélése, lehetőség szerinti közös orvoslása. Ha a szülővel szemben kell a gyerek jogait, érdekeit védeni, akkor szükséges a hatóság bevonása, a védő-óvó intézkedések megtétele. Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de kiemelten a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnök ~~a~~ feladata. Alapvető tennivalónk a megelőzés. A gyermekek életkörülményeiben tapasztalható veszélyeket, fejlődésükben tapasztalható rendellenességeket időben fel kell tárni, és azonnal jelezni kell az illetékeseknek. A veszélyeztetettség feltárását, követően meg kell tenni a szükséges intézkedéseket.
A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős pedagógus folyamatos kapcsolatot tart az iskolai szociális segítővel, külső segítőkkel, mint Nevelési Tanácsadóval, Gyámhatósággal, Gyermekjóléti Szolgálattal és a szabálysértési hatósággal. Meghívás esetén az osztályfőnökökkel együtt részt vesz a Gyermekjóléti Szolgálat tanulóinkat érintő esetmegbeszélésein.
Az igazolatlan hiányzásokról az osztályfőnök és/vagy a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős értesíti a szülőket és az illetékes hatóságot a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben foglaltak szerint.

5.12.1. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló intézkedéseink

Iskolánkban folyamatosan nő az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma. Célunk, hogy biztosítsuk azon tanulók beilleszkedését, esélyegyenlőségét, akik szociális körülményeik miatt kerülnek hátrányos helyzetbe.

A hátrányos helyzet oka(i):

- családi mikrokörnyezet,
- családi házon kívüli környezet hatása,
- a csonka családok (elvált szülők, (fél)árva gyerekek),
- szülők, munkanélkülisége,
- átmeneti hátrányos helyzet (áttelepült, beköltözött, új tanulók, tartós betegség).

5.12.2. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának módszerei

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának során a pedagógiai tevékenységünkben a következő módszertani alapelveknek igyekezünk megfelelni:

- személyiségi jogok tiszteletben tartása,
- egyéni sajátosságok figyelembe vétele,
- társadalmi normák, értékek közvetítése,
- szociális viselkedés alakítása, viselkedési normák közvetítése,
- személyiség egészének erősítése,
- sikerélmény biztosítása,
- érzelmi biztonság megteremtése, szorongás csökkentése,
- elfogadó attitűd kialakítása, másság elfogadtatása,
- megismerési vágy felkeltése,
- sokoldalú tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése,
- állandó motiváltság, optimális terhelhetőség biztosítása,
- folyamatos aktivitás, tevékenykedtetés,
- kreativitás, képzelet fejlesztése,
- játék, játékosság érvényesítése.

5.12.3. A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- személyes kapcsolat kialakítása,
- differenciálás, felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
- drog- és bűnmegelőzési programok,
- pályaorientációs tevékenység,
- táborozások, kirándulások, országjárások,
- fesztiválok, bemutatók,
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése, pályázati támogatások

felkutatása,
- napközis foglalkozás,
- kapcsolat a szociális intézményekkel.

5.12.4. Az oktató munka során alkalmazott módszereink:

- alapkészségek fejlesztése (motorikum, figyelem, emlékezet, gondolkodás, kommunikáció, önellenőrzés…)
- pótló-foglalkozások (esetenként lemaradók részére)
- differenciált, fejlesztő feladatsorok összeállítása
- felzárkózást elősegítő szorgalmi feladatok, házi feladatok
- család együttműködése (szülő által tananyag gyakorlása)
- egyéni fejlesztési terveknek megfelelő korrekciós, rehabilitációs, kompenzáló munka (fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok).

5.13. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 2. számú melléklete rendelkezik az intézmények kötelező, a nevelő-oktató munkát segítő eszközeiről és felszereléseiről. Ezen felszerelésjegyzéknek intézményünk minden tanterme, szaktanterme és helyisége megfelel.

5.14. A tanulók részvétele az intézmény döntési folyamataiban

5.14.1. Az iskolai diákönkormányzat (DÖK)

A tanulók érdekeinek képviseletére, tanórán kívüli, szabadidős tevékenységük segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik. Az iskolai diákönkormányzat az Nkt. 48.§ (4), 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

- DÖK-ön keresztül- osztálygyűlés,
- DÖK megválasztása: szeptember- pedagógus megbízása – diákgyűlés tanév rendje szerint,
- DÖK javaslatot tehet: tanórán kívüli foglalkozások szervezésére, 1 tanítás nélküli munkanap programjára,
- DÖK véleményét ki kell kérni egész közösséget érintő kérdésekben, pályázatok, sportkör, könyvtár, szakkörök programjával, működésével kapcsolatban.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzat programokat kezdeményezhet az iskola diákjai számára, részt vesz az iskolai életben hagyományosan meglévő, valamint új rendezvények megszervezésében és megvalósításában.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- az SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő nevelőt a nevelőtestület egyetértésével az igazgató bízza meg. Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) teljes körűen térítésmentesen biztosítja. Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtés stb.) maga dönt.
Választott tagjai havonta gyűlést tartanak.

5.14.2. Az iskolagyűlés

Évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkatervről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.
Az évi rendes iskolagyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli iskolagyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

Az évi rendes iskolagyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző iskolagyűlés óta eltelt időszak munkájáról.

Az iskolagyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez előzetes egyeztetés alapján.

Az iskolagyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.
Az iskolagyűlés összehívásáért az igazgató felelős.

5.15. A tanuló, szülő, pedagógus együttműködésének formái

Iskolánk katolikus identitásának megőrzése, erősítése és hatékony képviselete csak szűkebb és tágabb környezetünkkel való sokoldalú kapcsolattartás révén valósítható meg.

A hozzánk járó gyermekek, tanulók nevelésének hatékonysága érdekében maximálisan jó együttműködésre kell törekednünk a szülőkkel, a családokkal. Az iskola segítséget nyújt, mintát

mutat a szülőknek a nevelési és lelki problémák keresztény elvek alapján történő megoldásában. Keresi azokat a formákat, amelyekben ez a segítségnyújtás megvalósulhat.
Tanulóinkat és szüleiket a különböző képviseleti fórumokon különböző jogok illetik meg. Általánosságban mindenkit megillet az informálódás joga az őt érintő kérdésekben a megfelelő keretek között, a véleményezési és döntési jogokat külön megemlítjük.

Tanulói részvétel: A tanulók az őket érintő kérdésekben Diákönkormányzaton keresztül tartják a kapcsolatot.
Iskolánk munkájának értékelésekor és tervezésekor figyelembe vesszük a szülők, és a tanulók véleményét, elvárásaikat, igényeiket, amelynek gyűjtése és értékelése a Belső Ellenőrzési Csoport (BECS) feladata.
Szülői részvétel: A szülők részt vehetnek a szülői szervezet munkájában. A Szülői munkaközösség munkáját elnök vezeti, az intézmény vezetőségével való kapcsolattartás az elnökön keresztül történik.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a tanítók és tanárok folyamatosan, lehetőség szerint naprakészen (szóban, a tájékoztató füzetben és az elektronikus naplón keresztül írásban) tájékoztatják.

A szülőkkel való közvetlen információcsere fórumai még:
- szülői értekezlet
- szülői munkaközösség ülései,
- fogadóóra,
- nyílt nap,
- bemutatók,
- e-napló,
- e-mail,
- levél, tájékoztatófüzet, üzenő füzet, szükség esetén, telefonon.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, az igazgatóhelyettes és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója és a helyettes legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség ülésén.
- Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
- Nyilvánosság biztosítása az országos kompetenciamérés eredményeiről (helyi módon).
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás.

Iskolánk számos olyan programot szervez, amelyen a szülőkkel közös tevékenységek segítik a hatékonyabb együttműködést a gyermekek nevelésében. (farsangi bál, Kodály-bál, kirándulások, Koszorúcska, pályaválasztási előadások, kórusutazás, szereplések, Kórusfesztivál, ünnepélyek, az iskolai környezet fejlesztése, lelki napok, iskolai szentmisék)

5.16. Lázár Ervin Program (LEP)

A Kormány 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozata a nemzeti identitás erősítését célzó programokról

A Kormány egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége. E kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozza a Lázár Ervin Programot (LEP), amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.
A kiíró EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét:

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyén (a Pécsi Tankerületi Központ esetében a Pécsi Nemzeti Színházban)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyén (a Pécsi Tankerületi Központ esetében a Pécsi Nemzeti Színházban)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyén (minden esetben a Fővárosi Nagycirkuszban)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten

A tanulók félévi és évvégi értékelése

A félévi és az év végi érdemjegyeket a szaktanár határozza meg. Az elégséges érdemjegyhez a félévben, ill. az egész tanév során elért érdemjegyek súlyozott átlagának el kell érnie az 1,8-et.

5.17. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit az intézmény közzétételi listája tartalmazza

5.18. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Vizsgaszabályzatunk a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben foglaltak alapján a következőek:

A vizsgaszabályzat hatálya
Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és/vagy a tanév végi osztályzat megállapításához az intézményvezető által kijelölt időpontban, ha:

- felmentett a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezett, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A nevelőtestület döntése alapján a tanuló osztályozó vizsgát tehet:

- ha a mulasztás mértéke meghaladja a 250 tanítási órát,
- egy adott tantárgyból tanítási órák 30%-át.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha:

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.
A javító vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. A vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
A tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, így különösen az írásbeli, a szóbeli, vizsgarészek, az értékelés szabályai a NAT-ban meghatározott tovább haladási feltételek szerint számon kérhetők.
A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért.
A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára szakértői bizottság szakvélemény alapján biztosítjuk az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát és a hosszabb felkészülési időt.
Az írásbeli, kijavított feladatlapok a vizsga jegyzőkönyvéhez csatolandók.

5.19. A tanulók felvételének és átvételének szabályai

A tanuló – beleértve az egyéni tanrendben teljesítő tanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony a beiratkozás napján felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételről vagy átvételről az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez köti.

A tanköteles korú gyermek iskolánk első évfolyamába történő beíratásával jön létre a tanulói jogviszony, mely a törvényi feltételeknek megfelelően működik, illetve szűnik meg.

A 2-8. évfolyamba történő jelentkezésnél, be kell mutatni:

- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot,
- bármely szakértői bizottság által kiállított szakvélemény
- egyéb orvosi dokumentumok, amelyek a tanuló tanulmányait befolyásolhatják.

Az iskola igazgatója dönt a felvételi eljárásban a felvételről, átvételről tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is hivatalos formában értesíti. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő számítás, a mulasztás elbírálás és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár– jó rendű tanulmányi eredmény esetén a tanítási év során bármikor lehetőség van. Egyéni körülmények figyelembevétele lehetséges, az igazgatónak mérlegelési lehetősége van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve az egyéni tanrendben teljesítő tanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya, kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

5.20. Iskolánk egészségnevelési programja

„Ép testben legyen ép lélek!" (Decimus Junius)

A testi, lelki, szellemi egység megvalósítása érdekében az egészséges életvitel igényének kialakítása és mindennapi gyakorlatának biztosítása. Az iskola olyan gondoskodó közösség, amely biztosítani kívánja mind a tanulók, mind az iskola alkalmazottai számára a testi-lelki jólétet.

5.20.1. Feladataink

Az egészséget támogató tárgyi és természeti környezet kialakítása és fenntartása intézményünkben.
Pedagógusaink támogatása testi és lelki jólétük biztosításának érdekében.
Az intézményünkben lévő gyermekek testi és lelki jóllétének elérése.
A gyermekek nevelése arra, hogy meg tanulják kontrollálni egészségi állapotukat, és testi - lelki jólétüket később is képesek legyenek megőrizni.
Az egészség pozitív definícióját tekintjük irányadónak.

Az egészség holisztikus szemlélete ugyancsak nagy hangsúlyt kap gondolkodásunkban. A különböző dimenziók (környezeti, szociális, egyéni) sajátos hatásait, valamint egymással való kölcsönhatásait is figyelembe veszi. A „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!" elvet az

egészségnevelésre is alkalmazni kívánjuk, a teremtésvédelmének szellemében. Hiszen, a Föld minden egyes beteg emberrel betegebb, minden gyógyulással gyógyultabb, minden egészséggel egészségesebb.

Az egészségnevelés nem csupán az információk továbbadását jelenti, hanem a mintaadást, a motiváció felkeltését, a képességek és az önbizalom fejlesztését az egészség javítása érdekében.

Az úgynevezett „fogyasztói társadalom" és a média egyes szegmensei nemhogy az egészséges életmódot „reklámoznák", hanem szinte az ellenkezőjét teszik. A gyermekek pedig az iskolában (és remélhetőleg otthon is) az egészséges életvitel kialakítására kapnak ösztönzést. Nem könnyű ebben az ellentmondásos helyzetben egy gyermek számára eligazodni. Ezért (is) kezeljük kiemelten fontos területként az egészséges életvitel szemléletének kialakítását.

Környezetünk, a természet megóvása nélkül nem képzelhető el egészségesen felnövekvő nemzedék. Földünket pedig egyre több veszély fenyegeti, amelyeket fel kellene ismerni mindenkinek és tudatosan ,összefogva cselekedni az egészséges bolygónkért.

5.20.2. Prioritások

Biztonságra nevelés	(lelki egészség)
Betegségmegelőzés	(testi egészség)
Jó kondíció	(minden napos testedzés)
Környezet és egészség	(egységes szemléletmód)
Egészséges táplálkozás	(tudatosság)

5.20.3. Célok meghatározása

Hosszú távú célunk: olyan szellem kialakítása, amely tudatos egészségmegőrző és fejlesztő magatartásra ösztönöz.

Középtávú céljaink:

- korszerű ismeretek átadása,
- az egészséges életmóddal kapcsolatos értékek közvetítése,
- társas kapcsolatok kialakulásának elősegítése,
- a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése.

Rövid távú céljaink:

- állapotfelmérés,
- céljaink megismertetése az érdekelt partnereinkkel.

5.20.4. Helyzetkép

A létesítmény és a felszerelése a hatályos jogszabályoknak megfelelő.

Külső partnereinkkel való együttműködés eredményeképpen használjuk a Városi Sportcsarnok uszodáját, lehetőségünk van a Színház- és Hangversenyterem, Városi Múzeum- és Könyvtár, használatára is. Kapcsolatban vagyunk a helyi plébániával, a Gyermekvédelmi Szolgálattal és a Védőnői Szolgálattal is.

A szemét gyűjtésére minden osztályban és a folyosón is található szemétgyűjtő edény, melyet a takarítók naponta ürítenek és fertőtlenítenek. Szelektíven gyűjtjük a papír és műanyag hulladékot, a szintenként, illetve termenként csak erre a célra kihelyezett, jelöléssel ellátott hulladékgyűjtő edényekbe. Az udvaron elhelyezett kukák ürítése hetente kétszer történik a Biokom által.

5.20.5. Az iskola egészségügyi feladatai

Az iskolás tanulók részletes orvosi vizsgálata meghatározott időben (státuszfelvétel, törzslapkitöltés stb.), időszakos szűrővizsgálatok, a vizsgálatkor talált kóros elváltozások esetén a tanuló gondozásba vétele.

Minden évben gyógytestnevelési csoportbeosztás elkészítése. A testneveléssel, a gyógytestneveléssel kapcsolatos iskola-egészségügyi teendők folyamatos ellátása.

Elsősegély jellegű betegellátás az oktatási intézményben, illetve az elsősegélynyújtás feltételeinek ellenőrzése, az elsősegély oktatásának irányítása az általános iskola felső tagozatától kezdődően, különösen az ön- és kölcsönös segélynyújtásra.

Védőoltások végzése.

A járványügyi előírások betartása, fertőző betegség esetén az elrendelt járványügyi intézkedések ellenőrzése.

A tanulók személyi higiénéjének ellenőrzése, hiányosságok észlelésekor az illetékes hatóság értesítése, szülők értesítése.

A „NETFIT"mérésekben közreműködés és az eredményektől függően személyes tanácsadás.

A SNI tanulóknak a háziorvossal egyeztetett, fokozott ellenőrzése és kiemelt gondozása a szakrendelések, gondozó intézetek igénybevételével.

Egészségügyi információk közlése a szülőkkel és a pedagógusokkal.

Nyilvántartás vezetése az ellátott tanulókról, a külön jogszabályok szerinti jelentések elkészítése.

Az iskola tanulóinak egészséges életmódra nevelése. Alsó tagozatos gyerekeknél a környezetismeret órákhoz kapcsolódva (pl. tisztálkodás, fogápolás, táplálkozás, helyes szokások kialakítása, a rendszeres, örömteli mozgás fontossága, környezetvédelem) órák tartása. Felső tagozatos gyerekeknél, osztályfőnöki és biológia óra keretében, a helyes táplálkozásról, a serdülőkori változásokról, a pszichoszexuális fejlődésről (születéstől felnőttkorig), családtervezésről, fogamzásgátlásról, egyéb betegségekről, a drogokról (dohányzás, kábítószer-, alkoholfogyasztás, elsősegély-nyújtási ismeretek, az elektronikai eszközök előnyei és veszélyei, környezetvédelem) foglalkozások tartása védőnő, külsős segítő bevonásával is.

Egészségnapok keretében az egészséges életmódra nevelés számos színterét bemutatva a helyes irányba irányítani a tanulók figyelmét.

Rendszeres gyermekfogászati ellenőrzés szervezésében és részvételében való közreműködés.

5.20.6. A mindennapos testedzés megvalósításának módjai

Iskolánkban minden évfolyamon a rendszeres testnevelés órán kívül is van lehetőségük a tanulóinknak a mindennapi mozgásra. A sportköröket az igények felmérése alapján alakítjuk.

A rendszeres foglalkozások mellett iskolai versenyeket szervezünk, és részt veszünk a városi és egyházmegyei rendezvényeken is.

5.21. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

5.21.1. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

- Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

5.21.2. Megvalósulása a NAT Természettudomány műveltségterületen

- TERMÉSZETISMERET (5–6. évfolyam)
  - Az ember megismerése és egészsége
  - Önfenntartás.
  - Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.
  - Baleset: megelőzés, segélykérés, mentők értesítése
  - Életkornak megfelelő segítségnyújtás
- BIOLÓGIA (7–8. évfolyam)
  - Az ember megismerése és egészsége
  - Egészség.
  - Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.
- FIZIKA (7–8. évfolyam)
  - Az ember megismerése és egészsége
  - Az elektromos áram hatása az élőszervezetre.
  - Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.
- KÉMIA (7–8. évfolyam)
  - Az ember megismerése és egészsége
  - Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

5.21.3. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban

Elsősegélynyújtó szakkör – tanévenként az iskola védőnőjének szervezésében.
Tematika:

- balesetek-megelőzése
- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat

- mentőhívás
- gázmérgezésekről (szénmonoxid, széndioxid és klórgáz) megelőzése, okai, elsősegélynyújtás
- sebfajták felismerése és ellátása
- áramütés, villámcsapás megelőzése, kezelése.
- vérzés fajtái és vérzéscsillapítás módjai
- törés, ficam, rándulás felismerése, ellátása
- égési és marási sérülése felismerése, elsősegélynyújtása.
- mérgezések
- stroke, infarktus,
- görcsrohamok: epilepszia, alacsony vagy magas vércukorszint
- komplex újraélesztés
- kullancs és a szúnyog által terjesztett betegségekről, kullancs eltávolítása
- láz okai, mérése, csillapítása,
- allergiás reakciók
- hasmenés, kiszáradás
- katasztrófavédelem, kimenekítés.
- tömegbalesetek esetén elsősegélynyújtás
- egyéb belgyógyászati esetek
- védőoltások
- mentőállomás látogatása
- igény esetén közúti első-segélynyújtási vizsgára 8. osztályosok további felkészítése.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A diákönkormányzat nyilatkozata

A Pedagógiai Program módosítását az intézmény diákönkormányzata megtárgyalta. Aláírásommal tanúsítom, hogy a diákönkormányzat véleményezési jogát jelen Szervezeti és működési szabályzat megismerése során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.
Komló, 2024. augusztus 27.

Pohis Bianka
.....

a diákönkormányzat képviselője

A iskolai szülői munkaközösség nyilatkozata

Aláírásommal tanúsítom, hogy a Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai Szülői munkaközössége véleményezési jogát jelen Pedagógiai Programmal kapcsolatban, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.
Komló, 2024. augusztus 27.

.....
Szabó György
szülői munkaközösség elnöke

Püspöki biztos javaslata

A Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény vezetőjének előterjesztése után a Komlói Római Katolikus Plébánia plébánosa a 2024. augusztus hó 27. napján elfogadásra javasolta.
Komló, 2024. augusztus hónap 27. nap

.....
Dallos Tamás
plébános, püspöki biztos

KOMLÓI RÓMAI KATOLIKUS PLÉBÁNIA

Nevelőtestület nyilatkozata

A Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját az iskola nevelőtestülete 100 % arányban elfogadta. Ezt a tényt a főigazgató és a jegyzőkönyvhitelesítők aláírásukkal tanúsítják.

Komló, 2024. augusztus 27.

.....

Pabian Ádám
főigazgató-helyettes
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....

Tóth Hajnalka
Alsós munkaközösség-vezető
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....

Bayer László
főigazgató

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei
Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Bayer László
főigazgató úr
részére

KOMLÓ
Templom tér 2.
7300

Ikt. sz.: 1866-4/2024
Ügyintéző: Koósz Roland
Telefon: +36 72 513088
Email: kooszr@pecs.egyhazmegye.hu

Tárgy: Pedagógiai program jóváhagyása

Tisztelt Főigazgató Úr!

A Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvodában (7300 Komló, Templom tér 2., OM: 027208) a pedagógiai programot átdolgozták a véleményezési joggal rendelkezők véleményezték.

Áttekintés után a pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján ezennel, mint fenntartó jóváhagyom.

Pécs, 2024. augusztus 30.

Tisztelettel:

FELFÖLDI LÁSZLÓ PÉCSI MEGYÉSPÜSPÖK

Felföldi László
pécsi megyéspüspök

Szakmai szempontból ellenőriztem:

Koósz Roland
oktatási irodavezető

OM AZONOSÍTÓ

027208

Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola,
Szent Bernadett Tagóvodája

Pedagógiai Program

Hatályba lépés időpontja: 2025. szeptember 01.

Jogszabályi háttér

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet; a 77/2025. (IV.15) Korm. Rend. 1. melléklete)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet)
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve (a továbbiakban: Irányelv)
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 211. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998, évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (VI. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok
- Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt céljai
- 4. melléklet a 6/2016.(III.24.) EMMI rendelethez „10. melléklet a 15/1998.(IV.30.) NM rendelethez" A Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramja

Tartalom

Hitvallás 5
1. Bevezető 5
2. Jövőképünk 6
3. Az óvoda bemutatása 6
Az óvoda jellemző adatai 8
4. Gyermekkép 8
5. Óvodaképünk 9
6. Az óvodai élet megszervezésének elvei 11
6.1 személyi feltételek
6.2 tárgyi feltételek
6.3 az óvodai élet megszervezése
7. Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei 14
8. Óvodánk nevelési céljai 15
8.1 Német nemzetiségi nevelés
8.2. A kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése
8.2.1 A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
8.2.2 Hátrányos (halmozottan hátrányos) helyzetű gyermek nevelése
8.2.3 Kiemelten tehetséges gyermek
9. Óvodai nevelésünk általános feladatai 22
9.1. Az óvodai nevelés általános feladatai
9.2. Egészséges életmód alakítása
9.3. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés
9.4 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
10. Az óvodai élet megszervezése 35
10.1 Napirendi ajánlás
10.2 Heti rendi ajánlás
11. Óvodánk kapcsolatrendszere 39
12. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai 42
12.1. Játék
12.2. Verselés, mesélés
12.3. Ének, zene, népi játékok, tánc
12.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
12.5. Mozgás
12.6. A külső világ tevékeny megismerése
13. Munka jellegű tevékenységek 69
14. A tevékenységekben megvalósuló tanulás 72
15. A fejlődés jellemzői óvodáskor végén 76
16. Néphagyomány az óvodában 79
17. A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek 81

Mellékletek 88

I. számú melléklet

II. számú melléklet

Hitvallás

„A boldogságra vezető út köveire kellene rámutatnunk.
Az az ember boldog, aki igazán, tiszta szívvel tud szeretni.
Az az ember boldog, aki tiszta szívvel meg tud bocsátani.
Az az ember boldog, aki tiszta szívvel és örömmel tud nagylelkű lenni és bölcsen tud dönteni. Ha a gyermekeinknek ezt az utat megmutatnánk, talán könnyebben rájönnének arra, hogy az –igen-, amit a szeretet útján megfogadunk, az a boldogságra vezető út fontos mérföldköve."

(Böjte Csaba)

1. Bevezető

Intézményünk tudatosan arra kötelezte el magát, hogy az ember formálásán munkálkodjon, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték kibontakozik és egymásba fonódik. Benne és a teremtés rendjének felismerésében gyökerezik a kötelesség az emberi értékek tisztelete iránt, érvényre juttatva a gyermekeket megillető autonómiát, közben betöltve a sajátos küldetést, amely minden ember szolgálatára kötelez.

Az intézmény azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert, s fölé emelje azoknak a körülményeknek, amelyek meggátolják a teljes emberré válásban. Ezt szem előtt tartva intézményünk olyan nevelési tervből indul ki, amely céltudatosan, Krisztusba ágyazottan a személyiség három aspektusának: lelki, szellemi, érzelmi világának teljes kimunkálására irányul.

Az óvoda jellemzője a gyermekközpontúság. Nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul, az egyenlő hozzáférés biztosításával. Ennek megvalósításához kellő problémaérzékenységgel rendelkező óvodapedagógusok nyújtják tudásuk legjavát. Nagy figyelmet fordítanak az önképzésre, a szakmai megújulásra. A nevelést segítő alkalmazotti kör tagjai szakképzettek, intelligenciájuk, elhivatottságuk megfelelő. Közös cél a gyermekeket felelősséggel óvni, nevelni, kialakítani azokat a személyiségjegyeket, amelyek segítik majd őket, az iskolai közösségbe történő beilleszkedésben.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda partneri, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Óvodánkban őrizzük hagyományainkat, helyi szokásainkat, az óvoda sajátos arculatát, a nevelőtestület által elfogadott szakmai koncepciók mellett.

Pedagógiai programunk kidolgozása során figyelembe vettük a hatályos törvényi előírásokat. A programot a Pécsi Egyházmegye köznevelési intézményei által kidolgozott, Katolikus Értékgyűjtemény elemeivel gazdagítottuk.

Óvodánk gyermekösszetételére való tekintettel kiemelt feladatunknak tartjuk a preventív gyermekvédelem folyamatos működtetését, az intervenciós együttműködést a szülőkkel. A nemzetiségi óvodai nevelést a nemzetiség nyelvén, német és magyar nyelven.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, mint a különleges bánásmódot kívánó, sajátos nevelési igényű gyermekek, a BTMN-es, a kiemelten tehetséges, valamint a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetűnek minősülő gyerekek egyéni szükségleteikhez, fejlődésükhöz igazodó fejlesztés biztosítását.

Célunk a tevékenységekre épülő, a művészetek eszközeivel megvalósuló, katolikus értékek, értékrend eredményes beépítése helyi nevelési gyakorlatunkba.

2. Jövőképünk

Olyan intézmény létrehozása és működtetése, ahol a katolikus nevelés átfogja az intézményt, egységbe foglalja a dolgozókat, a gyerekeket és szüleiket. E közös alapokon álló közösségben valósul meg a gyerekek személyiségének kibontakoztatása, az evangélium örömhírének megismertetése, életük Istenbe való belegyökereztetése.
A szervezeti kultúra fejlesztésével megfelelni a folyamatosan változó partneri elvárásoknak és igényeknek. A nevelésben, fejlesztésben, hatékony, mérhető és színvonalas eredményt elérni, mely hosszú távon biztosítja városunkban az óvoda iránti keresletet és elégedettséget.
Elősegítjük a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.

3. Az óvoda bemutatása

Jelenlegi intézményünk elődje a Belvárosi Óvoda, a város egyik legrégibb intézménye volt, 1938-ban épült. Eredetileg három csoportban fogadta a gyerekeket. Az óvoda, a város szívében a Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola, és Óvoda szomszédságában helyezkedik el. A város távolabbi részeiről és a környező településekről is szívesen választják a szülők az óvodát, hagyományaink, nevelési elveink, pedagógiai hitvallásunk eredményeként. Az óvoda kiemelten kezeli a művészeti nevelést, különös tekintettel a zenei nevelésre. Célunknak tekintjük a zene megszerettetését, a képességekre való befogadás megalapozását, a zenei anyanyelv ápolását. Sikeresen foglalkozunk a népi kismesterségekkel, a hagyományápolással, amely tükröződik a csoportszobák arculatán, a gyerekek munkáin, és kihat egész személyiségükre. 2007 szeptemberétől ellátja az óvoda az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, differenciált fejlesztését a többi gyermekkel azonos csoportban. 2012 szeptemberétől kerül megszervezésre a népi gyermekjátékok - néptánc tehetséggondozó csoport „Csiböricke" néven.
Jó kapcsolatot alakítottunk ki a szülőkkel, ennek is köszönhető, hogy a volt óvodásaink, mint szülők, szeretettel választják gyermekeik számára a tagintézményt.
Az élmények és tapasztalatok melyeket az óvodában szereznek a gyerekek, számokkal nem mérhető hatása látványosan nem mutatkozik meg azonnal, viszont kitörölhetetlenül beépül a személyiségükbe, értékekkel gazdagítva azt.
Óvodánk 2016 szeptemberétől, a Pécsi Egyházmegye fenntartásába került, mint az általános iskola tagintézménye és egy német nemzetiségi csoportot is indított. A következő nevelési évben a nagy igényre való tekintettel újabb német nemzetiségi csoport indult el.
2018 szeptemberétől egy újonnan épített a jelenleg hatályos jogszabályoknak megfelelő, modern, minden tekintetben a 21. század kihívásainak megfelelő épületben, négy csoportban vártuk a gyermekeket. 2019. szeptember 01.-től még egy (a harmadik) német nemzetiségi csoportot választhattak a szülők gyermekeiknek.
A további tervek között szerepelt az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projektben megszerzett tapasztalataink kamatoztatása a következő fenntartási időszakban és ezen tapasztalatok, hálózatos megosztása más érdeklődő intézményekkel. 2023 szeptemberétől a negyedik csoportunkban is német nemzetiségi neveléssel is vártuk a gyermekeket, hisz a személyi feltételek lehetővé tették, hogy a szülők kérésének eleget tegyünk. A KAPI által

kezdeményezett gyermekvédelmi konzultációnak köszönhetően ebben az évben elkészült az intézményi gyermekvédelmi protokoll és stratégia. Ennek a projektnek is a fenntartási időszakában vagyunk. 2023 szeptemberétől indult el újra a tehetségfejlesztés óvodánkban a Rózsabimbó és a Rosenkranz csoportokban. Magyar és német nemzetiségi nyelve a gyermektáncok, hagyományok mélyebb megismerésére van lehetőség 20-20 gyermek számára heti egy órában.
2024 szeptemberétől a Kulcsár féle szenzoros mozgásterápiát is két csoportban az arra rászorulónak integráltuk a délelőttökbe. Szin tén ettől az esztendőtől Ovi foci foglalkozások is szerveződnek óvodánkban.

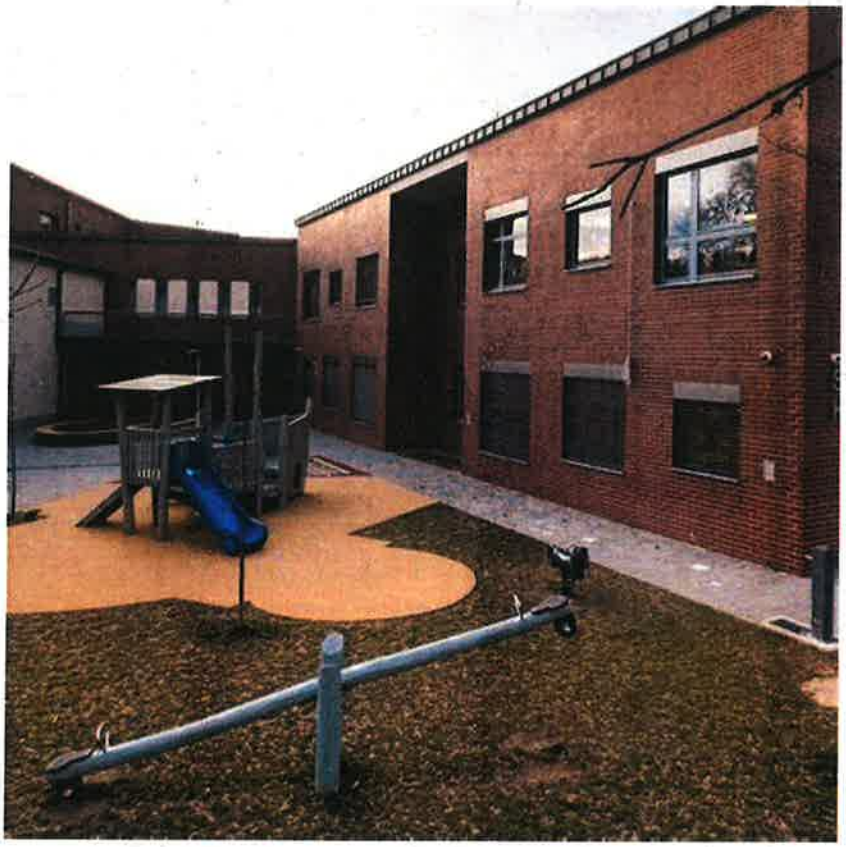

Az óvoda jellemző adatai

Azt intézmény hivatalos neve: Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola,
Szent Bernadett Tagóvodája

Az intézmény címe és elérhetősége:

Székhely: 7621, Pécs Dóm tér 2.

Feladatellátási hely: 7300 Komló, Templom tér 2.

Elérhetőségei: +36 30 083 8234
szentbernadettovoda@komlokodaly.hu

Az óvoda fenntartója: Pécsi Egyházmegye
címe: 7621 Pécs, Dóm tér 2.

A pedagógiai program alkotója, elfogadója: Szent Bernadett Óvoda Nevelőtestülete

4. Gyermekkép

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.
Nevelésünk során a gyerekek, váljanak képessé a hit befogadására, mely folyamat során megváltozik a viszonyuk önmagukhoz, és a másik emberhez, az emberi világ megnyilvánulásaihoz, valamint kapcsolódásuk a természeti és tárgyi környezethez, a teremtett világhoz.
A legkisebb embert, mint az az Isten képmását megilleti az emberi méltóságnak kijáró tisztelet. Óvodánk a keresztény család modelljét értéknek, és ideálnak tekinti, és ezt a szemléletet szeretné vonzóvá tenni. Az ide járó gyerekek tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek olyan, mint egy nagy család. Ennek a közösségnek, melybe mindannyian meghívást kaptak fontos, felelős tagjai, ezen keresztül érezzék meg Isten szeretetét, alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, az élet tisztelete, hogy felnőtté válva mindezt tovább adhassák.
A két és fél-három éves korú kisgyermekek tekintetében kiemelten fontos a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva, és azokat erősítve vegyen részt a gyermek nevelésében.
A család és az óvodai nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. Az óvodapedagógus, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a koragyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.
A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások- beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is- együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében vagy ezeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelkiszükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával.
Minden individualitás egyetlen és egyszeri, az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekeknek életkoronként és egyénenként sajátos testi és lelki szükségletei vannak. Bármilyen kicsi is, méltósága van, eszerint kell bánni vele. Valljuk, hogy a személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó. Szeretetteljes, meleg légkör kialakítására törekszünk, amely biztosítja a megfelelő, nyugodt fizikai és pszichés környezetet, s kizárja a zavaró és erőszakos befolyásokat. A kisgyerek érzékleteiben él.
Minden, ami a környezetében történik, akarva-akaratlanul hatást fejt ki rá. A látás, hallás, tapintás, ízlelés, szaglás benyomásai töltik ki belső világát, ezek irányítják és vezetik tapasztaló, megismerő tevékenységében. A gyerek nem kis felnőtt! A gyerekkor sajátságos létforma, saját szükségletekkel és lehetőségekkel.
Nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek, semmiféle előítélet ne bontakozhasson ki személyével kapcsolatosan.

5. Óvodaképünk:

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óv ó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
A szülők joga, hogy lehetőségükkel élve a hitüknek megfelelő óvodába, iskolába járassák gyermeküket. A szülők az intézménybe való beíratással kifejezik egyetértésüket az ott folyó nevelési-oktatási tevékenység céljaival.
Az intézmény igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak és együttműködnek az intézmény alkalmazotti közösségével.
Az óvoda igyekszik a szülőkkel mind jobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit, segítséget nyújt a katolikus értékrend megismerésében és elmélyítésében. Ez a törekvés a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartáson keresztül valósulhat meg.
Óvodai nevelésünk kiegészítő szerepet tölt be, a kettő összhangja, az óvoda és a család folyamatos együttműködése a gyermekek fejlődésének a feltétele.
Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását a hátrányok csökkenését, az életkori és egyénisajátosságok, v alamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelkedő figyelmet igénylő gyermekeket is).
Az óvodai nevelésben alapelv, hogy
a, a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi

b, a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
c, az óvodai nevelésben alkalmazottpedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
Óvodánk nyitott, befogadó, játékban nevelő óvoda, amelyben a gyermekek egyéni fejlődése és érésének üteme a meghatározó.
Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életspecifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű-az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról, e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéniképességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja a gyermekeink fejlődéséhez és neveléséhez legmegfelelőbb feltételeket.
A sokszínű tevékenységek, és a szabad játék helye.
Olyan nevelési környezetet emelünk gyermekeink köré, amely segíti, hogy az óvodába lépéstől fokozatosan, egyéni érésük ütemében, egy olyan belső pszichikus fejlődésen menjenek keresztül, amely által képessé válnak átlépni egy következő életszakaszba, a kisiskolás korba.
A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.
A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzetiidentitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
A két és fél-három éves korú kisgyermekek és családjaik számára pedig óvodánk hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

- A pedagógia programunk részeként a gyermekeinket személyiségük sokoldalú fejlesztésével, egészséges életmódra való nevelésével, korszerű ismeretek és a környezettudatos szemlélet közvetítésével, versenyképes tudást nyújtva felkészítjük az eredményes további tanulmányokra.
- A fenntartható fejlődésre irányuló környezeti nevelésünk során is az élethosszig történő tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük. Az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság számos tanulási helyzet és kihívás iránti szükséglet és indítékok korai megalapozását jelenti, az óvoda preventív funkcióját megerősíti. Az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemlélet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok megerősítése mellett.

Együtt az iskolával:

1. Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alap képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat.
2. Az óvoda és az iskola vezetőinek kölcsönös megállapodása alapján „beiskolázási programsorozatot" szervezünk, amelynek során a gyermekeknek, a szülőknek és az óvodapedagógusoknak is lehetőségük nyílik betekinteni az iskolában folyó nevelői, oktatói munkába, emellett alkalom kínálkozik a tanító személyének megismerésére is.
3. A gyermekhez illesztett iskolakezdést, a kudarcok megelőzését szolgálják a pedagógia programban azok a speciális, pedagógusokra vonatkozó feladat meghatározások is, amelyek általános hatókörű szabályozóként érvényesek az intézmény teljes nevelőtestületére.

Ezek az alábbiakban foglalhatók össze:

- tanítói hospitálások az óvodában;
- óvodapedagógusok látogatása az iskolában;
- tanítók bemutatkozása az óvodai szülői értekezleten;
- októberben az átvezető időszak tapasztalatainak megbeszélése (az óvónők és a tanítók körében), feladatok meghatározása;
- munkatervi szinten szabályozott folyamatos szakmai kapcsolattartás az iskolával;
- az iskola életének, épületének, az ott dolgozó felnőttek munkájának megismertetése az iskolába kerülő (nagycsoportos) gyerekekkel;
- az iskola magatartási szabályrendszerének megismertetése a gyermekekkel és a szüleikkel.

6. Az óvodai élet megszervezésének elvei

6.1. Személyi feltételek

A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségtartalom biztosítása.
A sajátosan keresztény légkör megteremtéséért elsődlegesen az ott dolgozó munkatársak felelősek: a nevelőtestület és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő alkalmazottak, valamint minden egyes munkatárs. A nevelő munkát szolgálatként tekintjük.
Pedagógusainknak nyitottnak kell lennie a katolikus értékekre, amelyet beépíthetnek saját életükbe és nevelő munkájukba. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához.
Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a gyermekek előtt teljes személyiségét, korlátait is.
A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, hogy melyik gyereknek van éppen szüksége szerető, személyes beszélgetésre, és melyiknek a szeretet szigorára. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet végezni.
Pedagógusaink értéket közvetítenek, törekedniük kell arra, hogy szavaik, és tetteik összhangban legyenek, s a keresztény értékrendet hitelesen közvetítsék a gyerekek, a kollégák felé a keresztényi élet megvalósításának szándékával.

Fontos, hogy minden pedagógus pontos, hogy fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a gyerekek, a diákok és a kollégák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. A katolikus köznevelési intézményeink valamennyi dolgozói példaként áll a gyerekek előtt megjelenésével, viselkedésével, életvitelével és beszédstílusával.
A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára.
Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A gyermekek hatékony fejlesztésében részt vállalnak a gyógypedagógussal, logopédussal együttműködve a fejlesztő óvodapedagógusi szakvizsgával rendelkező kolléganők. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket nevelő óvodánkban dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a német nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.
Az óvodapedagógusok feladata lehetőséget teremteni ahhoz, ha migráns gyermek nevelésére is sor kerül, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.
A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodákban dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.
Óvodánk rendelkezik a köznevelési törvényben meghatározott és a program megvalósításához szükséges személyi feltételekkel. A nevelőmunkát csoportonként 2 fő óvodapedagógus, a nevelő munkát segítők csoportonként 1 fő dajka, 3 csoportonként 1 fő pedagógiai asszisztens, egy fő óvodatitkár, és a tálalókonyhán 1fő segíti.

6.2. Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészsége megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás-játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.
Olyan intézményi környezetet teremtünk és tartunk fenn, ahol nem csak az élet védelme, hanem gondozása is előtérbe kerül. Óvodánk belső és külső tárgyi feltételei alkalmasak a pedagógiai programunkban foglaltak megvalósítására.

Az óvoda csoportszobái és kiszolgáló helyiségei esztétikusak. Berendezési tárgyai gyermek közeliek, biztonságosak, kényelmesek, a gyermekek változó testméretéhez megfelelőek, biztosítják egészségük megőrzését.
Rendelkezésre állnak azok az eszközök, amelyek a gyermekek optimális fejlesztését biztosítják, mind mozgás- és játékigényük kielégítését. Tárgyi környezetükben a nyugalmat, harmóniát árasztó textíliák, a természetes anyagok puhasága dominál, tükrözve sajátos arculatunkat, (néphagyományokat ápoló, német nemzetiségi, tevékenység központú óvodai nevelés). A gyermekek játékait, az általuk használt eszközöket számukra elérhető magasságban, de testi épségüket nem veszélyeztetve tároljuk, általában nyitott polcokon, hogy a gyermeki környezet motiváló, a gyermeki kíváncsiságot felébresztő, tevékenységre, játékra hívogató legyen. Az óvodához füves, térkő- és gumi burkolatú udvar tartozik, napos és árnyékos részekkel egyaránt, ahol megtalálható a homokozó, a csúszda, a mászóka és egyéb a gyermekek ügyességét fejlesztő játékeszközök. Ezek hozzásegítenek mozgásigényük és játékigényük kielégítéséhez.
Az óvodánk dolgozóinak is igyekszünk kellemes és biztonságos munkakörnyezetet biztosítani. A szülőkkel való meghitt, nyugodt beszélgetések a vezetői irodában történnek. A fejlesztő és só szobában tudunk megfelelő helyet biztosítani a logopédiai, illetve a gyógypedagógusi fejlesztő foglalkozások megtartásához. A tárgyi eszközök pótlására, korszerűsítésére a lehetőségekhez mérten folyamatosan törekszünk. A felső szinten nemzetiségi folyosót rendeztünk be.
Itt a gyerekek az adott témakörökhöz kapcsolódó használati eszközöket, helyi viseletből ruhadarabokat, szőtteseket, fényképeket láthatnak. A csoportban a játékeszközök között megtalálhatóak a német nyelvű játékok, könyvek, CD-k.
A nemzetiségi nevelés gazdagítását, mélyítését szolgálják az időszakos kiállítások is, melyeket alkalomszerűen szervezünk meg, a nemzetiségi nap része ként.

Az intézmény belső továbbképzési rendszere:

- Az elkövetkezendő években óvodapedagógusaink tervezett akkreditált továbbképzéseinek irányultságát – az érintettek igényeire is alapozottan – pedagógiai programunk cél és feladatrendszere határozzák meg a fenntartó jóváhagyása mellett.

6.3.Az óvodai élet megszervezése

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetettszerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.
4. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.
5. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.
6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó-amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett- iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
8. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
9. A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltése kori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

7. Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei

Katolikus nevelési értékeink:

1. Tudás, műveltség

A teremtett világ megismerése során szerzett ismeretek, a különböző emberi kultúrák által létrehozott anyagi és szellemi alkotások, amikre a jelen társadalma épül.

2. Empátia, elfogadás

A másik ember érzéseivel, élethelyzetével való azonosulás képessége. Ez a beleélő képesség teszi lehetővé, hogy megértsük embertársunk véleményét, cselekedeteit és ez segíti a kölcsönösen elfogadható közös értékek mentén való együttműködés kialakítását.

3. Személyesség pedagógiája

A személyiség kibontakozásához világos, áttekinthető, kiszámítható kereteket biztosítunk.

4. Hazaszeretet

A nemzet iránti kötődés a hagyománytisztelet, a magyarság tudat megalapozása a nevelés minden területén identitásunk fontos része.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a, a gyermeket- mint fejlődő személyiséget- szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,

b, a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,
c, az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia

- az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával -, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és

d, az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell

Óvodánkban az alábbialapelvekre kiemelt gondot, figyelmet fordítunk:

- egészséges testi-lelki állapot biztosítása;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása;
- A gyermekek gyermeki mivoltának, a gyermekévek nyugalmának, békéjének megőrzése, derűs, érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtése;
- az életkorhoz és a gyermekek egyéni képességeikhez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítése,
- a gyermekszereteten alapuló, a gyermeket tisztelő, középpontba helyező nevelés;
- a gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges személyi-tárgyi környezetről való gondoskodás;
- nevelésünk lehetőségeink szerint segíti a különleges bánásmódot igénylő, SNI, BTM, a tehetséges és a szociálisan hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket egyaránt;
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét;
- A két és fél-három éves korú kisgyermekeknél olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által az óvodapedagógus hozzáárulhat a család életminőségének javításához;

8. Óvodánk nevelési céljai

A hit ébresztése. A hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az óvodapedagógusok, intézményi dolgozók életpéldáján, a hétköznapokban észrevehető Krisztus központú viselkedésen és gondolkodásán keresztül.
A keresztény nevelésnek be kell mutatnia a keresztény erkölcsi értékeket. Célunk, hogy gyermekeink hitben állhatatos felnőttekké váljanak.
Mások iránti figyelmüket kialakítjuk, neveljük gyermekeinket az együttműködésre, empátiára, hogy átérezzék és gyakorolják a segítségnyújtást.
Közösségi szellemre, irgalmasságra nevelés.
Az élet tiszteletére nevelés kisgyermekkortól.

A gyermekek harmonikus fejlesztése, a sokoldalú gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése.
A hátrányok kiegyenlítésére való törekvéssel az egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével az óvoda funkcióinak megvalósítása.
A tevékenységeken keresztül az életkorukhoz és a gyermekek egyéni képességeikhez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítése.
A német nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelésénél az önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése, nyelvi nevelés.
A két és fél-három éves korú gyermekek esetében különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával.
Az óvodapedagógusnak a sajátos nevelési igényű gyerekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

8.1. Német nemzetiségi nevelés

A nemzetiségi nevelés-oktatás- a magyarországi köznevelési rendszer részeként- megvalósítja az iskolai nevelés-oktatás általános céljait és feladatait, és e mellett biztosítja a nemzetiség nyelvének tanulását, a nemzetiség nyelvén való tanulást, a nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és hagyományteremtést, az önismeret kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.

A nemzetiségi óvoda a tevékenységi formákat az Óvodai nevelés országos alapprogramja szerint alakítja ki, a tartalmakhoz a nemzetiségi nyelvi, irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Az óvodai nevelés megában foglalja a nemzetiségi hagyományok, szokások tovább örökítését, valamint a nemzetiségi identitás megalapozását és fejlesztését.
A nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvodában mindkét nyelv, a nemzetiség nyelve és a magyar nyelv fejlesztését szolgálja. A két nyelv használatának arányát a pedagógiai programban kell meghatározni úgy, hogy annak az óvodai nevelési év első hónapjában az érintett gyermekek nyelvismerete vonatkozásában végzett felmérés adataira kell épülnie. Éppen ezért a gyermekek felmérése megfigyelésen alapul, illetve egy egyszerű álltalános szókincs felmérésen és ennek eredményét figyelembe véve, az óvodapedagógusok határozzák meg, hogy milyen mértékben használják a német nemzetiségi, illetve a magyar nyelvet.

A nemzetiségi óvodai nevelés hazánk egységes köznevelési rendszerének része.
Az irányelv meghatározza a magyarországi nemzetiségi nevelést biztosító óvodákban folyó sajátos pedagógiai munka célját és feladatait. Kitér az óvodai élet megszervezésének elveire, a nemzetiségi óvodai nevelés formáira és a fejlődés jellemzőire az óvodáskor végére.
A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

A nemzetiségi nevelés célja és feladata, hogy:

- biztosítson anyanyelvi környezetet a gyerekek számára

- ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat
- készítse fel a gyereket a nemzetiségi nyelv, iskolai tanulására
- segítse a nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztését
- a gyermekek életkorának megfelelően a helyi kultúrkincsek és hagyományok ápolása, megóvása

Az óvodai csoportjainkban törekedni kell arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett - figyelembe véve a gyerekek minimális nyelvismeretét- minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció. Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánzáson alapuló nyelvelsajátítást.
A nemzetiségi kultúrkincsből az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvelsajátítást. A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja csoportjának heti- és napirendjét.
Részletesen az I. számú melléklet tartalmazza.

8.2 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelése.

A 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti köznevelésről 4.§ (25) bekezdés szerint sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

- az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus, spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Célunk:

- sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelésének, a közösségbe való beilleszkedésének az elősegítése a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során,
- gyermekek fejlesztésének megvalósítása a számukra megfelelő területeken, úgy, hogy a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl a gyermeket, minden segítség megadása a gyermek hátrányainak leküzdéséhez,
- az egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs tevékenység, team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban történő megvalósítása, az egyes gyermekek igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazásával.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

- Az enyhe értelmi fogyatékosságból és a kevert specifikum fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

8.2.1 A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4§ (3) bekezdés értelmében:
„beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek"

Célunk:

- A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek elfogadása, személyiségük tiszteletben tartása, beilleszkedésük elősegítése.
- Olyan harmonikus, nyugodt és érzelem gazdag feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi a gyermekek különleges bánásmódot igénylő sajátosságait.
- Testi, lelki, szociális érettség segítése, támogatása az iskolai tanulási zavarok megelőzése érdekében.

Feladataink:

- Figyelmeztető jelek észrevétele, okok feltárása.
- A Járási Szakértői Bizottság segítségének kérése.
- Pedagógiai jellemzés készítése a gyermekről.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, segítségnyújtás, tanácsadás.
- A gyermek aktuális fejlettségi állapotáról a szülők reális, korrekt tájékoztatása.
- Szakemberek bevonása (gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztőpedagógus stb.), azokkal folyamatos kapcsolattartás, együttműködés.
- Fejlesztő team munkában való részvétel, önképzés.
- Fejlődéséhez igazított egyéni fejlesztés.

8.2.2 Hátrányos, (halmozottan hátrányos) helyzetű gyermekek nevelése

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek pl. Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint a több szakterületet érintő megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak. A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségekben. A szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében. Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket, melyhez folyamatosan megszerzi a megfelelő képzettséget.

A pedagógiai munka kiemelt területei:

- az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)

- érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- egészségeséletmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel valópartneri együttműködés módszerei)
- óvoda-iskola átmenet támogatása
- iskolaérettség eléréét támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarók kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- eredményesség (indikátorok teljesülése: az iskolaérettség elérése) mérése, elemzések készítése az éves óvodavezetői beszámolóban
- várható hatások eredmények: óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket, melyhez folyamatosan megszerzi a megfelelő képzettséget.

A 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását az alábbiak szerint határozza meg:

„67/A § (1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a) -c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt."

A HH és HHH gyermekek ugyan változó, de egyre magasabb száma miatt elsődleges feladatunknak és kötelezettségünknek tartjuk e gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatását. Ezért a családokkal való kapcsolattartásunkat még szorosabbá és intenzívebbé kívánjuk tenni. A szülőkkel való együttműködés, az óvodai értékrend közvetítése, a szülők bevonása az óvodai programokba, a kölcsönös tiszteletadás, remélhetőleg a lemaradások ellensúlyozását eredményezhetik.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyereknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.

Feladataink:

- az óvodai közösségbe való beilleszkedés segítése, a család és az óvoda értékrendjének közelítése,
- szocializációs hátrányok kompenzálása,
- tanuláshoz szükséges képességek fejlesztése, szükség esetén fejlesztő pedagógus segítségével,
- rendszeres óvodába járás szorgalmazása,
- tudatos óvodai nevelő-fejlesztő munkával a sikeres iskolai beilleszkedés segítése,
- együttműködő, intervenciós partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, szakmai és szakszolgálatokkal, általános iskolákkal, nemzetiségi önkormányzattal, civilszervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen megvalósuljon,
- a valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése,
- családlátogatások, egyéni beszélgetések alkalmával a meggyőzés pedagógiai módszerének alkalmazása,
- a már jól működő hagyományokon nyugvó család-óvoda kapcsolattartási formák ápolása, erősítése, további együttműködési lehetőségek keresése.

8.2.3 Kiemelten tehetséges gyermek

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4§ (14) bekezdés értelmében:
„kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség"
A Köznevelési törvény hangsúlyozza a kiemelten tehetséges gyermekek nevelését.
Óvodáskorban csak tehetségígéretekről, gyanúról, csírákról, lehetőségekről beszélünk.
Ezek azonosítása és fejlesztése, képességeik és személyiségük megismerése által lehetséges.

Célunk:

A gyermeki képességek kibontakoztatása és lehetőségeik kibővítése.
Komplex személyiség fejlesztés játékos keretek között, érzelmi biztonság nyújtása mellett.

Az óvodai nevelés során középső és nagycsoportban már bizonyos jelek alapján a tehetségígéretes gyermekek megmutatkoznak.
Óvodánkban a tehetségígéretes gyermekek fejlesztését, óvodai csoportjaikban a napi tevékenységekbe ágyazva valósítjuk meg.

Alapelveink:

A tehetségígéret gyermek fejlesztési programját ott kell kezdenünk, ahol ő van, ugyanakkor lehetőséget biztosítanunk arra, hogy olyan messzire jusson el fejlődésében, amennyire csak lehetséges.
Életkori sajátosságai figyelembevételével játékra, élményre és tapasztalatszerzésre építjük különleges képességei kibontakoztatását.
A tehetségsegítő program a teljes személyiségre irányul, a tehetségígéret gyermeket a maga egyedi mivoltában fejlesztjük.
Valljuk, hogy „az óvodáskor alapozó szakasz", és szenzitív volta miatt jelentős időszak a tehetségsegítésben. (Dr. Balogh László)

Feladataink:

- a kreatív gyermekek felismerése,
- szükségleteik kielégítése,
- a gyermeki önálló alkotást, próbálkozást, sajátos kifejezést támogató környezet biztosítása,
- folyamatos pozitív megerősítés,
- a gyermeki elképzelések megvalósításának újabb és újabb eszközökkel való segítése, motiválása,
- a tehetségígéretes gyermekek fejlesztésének megtervezése, megszervezése, csoportjukban és/vagy mikro csoportos foglalkozásokon,
- élmények nyújtása, sokszínű megoldási módok folyamatos felkínálása,
- pozitív, inger gazdag környezet biztosítása, lehetőséget adva, hogy tapasztalati úton fejlődjenek legjobb képességeik, kreativitásuk,
- a megnyilvánuló tehetségcsíráikkal összefüggő képességeik támogatása,
- a gyermekek megismerése után, az esetleg meglévő egyenetlen fejlődésből adódó lemaradások, hiányok okának feltárása és kezelése,
- megfelelő „légkör" megteremtése (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, és a társakkal),
- együttműködés, együtt gondolkodás a szülőkkel, fogadóórák tartása igény szerint, nyílt napok szervezése,
- tehetségpontokkal való aktív együttműködés,
- minden csoportban a tehetségígéretes gyermek személyi anyagában megnyilvánulásairól feljegyzések készítése,
- jó gyakorlatok megismerése, tapasztalatcserék szervezése.

Az óvodapedagógusok több területen magasan képzettek, kreatívak, hivatásuk iránt elkötelezettek, ez a magas színvonalú szakmai munka garanciája.
Nyitottak az újra, motiváltak és kezdeményezőek.

9. Óvodai nevelésünk általános feladatai

9.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

a. az egészséges életmód alakítása

b. az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

c. az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

9.2. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése érdekében kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

a, a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;

b, a harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

c, a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;

d, az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, sz étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telitettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásinak alakítása;

A testi, lelki, szellemi egység megvalósítása érdekében az egészséges életvitel igényének kialakítása és mindennapi gyakorlatának biztosítása.

Célunk:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban (melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) kiemelt jelentőségű.
Az egészségnevelés csak akkor lehet igazán eredményes, ha a szülőkkel hatékony együttműködésre törekszünk. A jelen és a jövő érdekében már az óvodában meghatározó feladatunk feltárni az egészségnevelés minden lehetőségét, módszerét, amelyek befolyásolják a gyermekek szokásait, életmódját, segítik egészséges személyiségük alakítását.
Feladatunkat alapozó jellegűnek tekintjük, amelyekkel a későbbi egészségvédelmi szokásokat készítjük elő.
Nevelési célunk az adekvát és rendszeres életritmus, a gyermekek számára megfelelő napirend kialakítása, a helyes tisztálkodási és táplálkozási szokások megalapozása. A felfokozott mozgásigény a gyermekek életkori sajátossága, kielégítése óvodapedagógusi feladat.

A két és fél-három éves korú kisgyermekek esetében a rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakokhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad

levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúr higiénés szokások kialakítására.

Feladataink:

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

1. A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése

A gondozás alapja az óvónő és gyerekek közötti meghitt, bensőséges kapcsolat, a pozitív attitűd megléte. Az őszinte, hiteles, tapintatot, elfogadást közvetítő óvodapedagógusi és dajkai magatartás segíti legoptimálisabban a gyermekek gondozását. Az óvodai élet megkezdését követően feladatunk minél előbb megismerni igényeiket, családból hozott szokásaikat.

A befogadás időszaka után elkészítjük a gyermekekről az átfogó fejlettségi szint mérését, amelyben testi szükségleteik feltárására nagy figyelmet fordítunk. Ez határozza majd meg az egyes gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatainkat. A fejlődés üteme minden gyermeknél másképpen alakul, ennek figyelembevételével az egyéni bánásmód alkalmazását helyezzük előtérbe. A gyermekekkel együtt, személyes példaadással végezzük a tevékenységeket, az életkorra jellemző utánzásos tanulás lehetőségeit kihasználva.

A szokások elsajátításának pontos menetét a csoportok dajkáival megbeszéljük, az azonos gyakoroltatás miatt.

Az önálló testápolást, étkezést, öltözködést fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően, a családdal együttműködve alakítjuk ki.

Biztosítjuk a gyerekek tisztaságigényének kialakításához szükséges alapvető feltételeket, a (kézmosás, fogmosás, orrtörlés, mosdó használat) szükségleteiknek megfelelően.

Naponta szervezünk néhány percig tartó mozgásos tevékenységet, amely hozzájárul a gyerekek mozgásigényének kielégítéséhez, mozgáskoordinációjának fejlesztéséhez.

A gondozás bensőséges interakciós helyzet az óvodapedagógus vagy dajka és a kisgyermek között, igaz ez kiemelten a két és fél- három éves gyermekekre, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek, csecsemő kortól kezdve, aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi az óvodapedagógus vagy dajka figyelmét, bíztatását, támogató segítségét.
Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősíti, ami növeli az együttműködési kedvet. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel.

2. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen az óvodai életben.
A csoportszobában, a szabadban minden lehetőséget kihasználunk a változatos, mozgásos tevékenységek biztosítására. A séták, kirándulások, levegőzés, szabad és szervezett mozgások, hangulatos együttlétet biztosítanak.
Az udvaron mozgásra motiváló, ügyességet, egyensúlyérzéket fejlesztő, hordozható játékszereket (labda, kötél, hinta, mászó háló foci stb.) helyezünk el.
Figyelünk a hanyag testtartásra hajlamos gyermekekre. Tartásjavító és egyéb prevenciós játékokat, gyakorlatokat alkalmazunk.
A két és fél-három éves korú kisgyermekek esetében az alapvető mozgásformák, főként a nagymozgások, még a mozgásfejlődés nagyon szenzitív szakaszában vannak. Ezért a csoportszobában és az udvaron is kiemelten biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat.

3. A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése

A gyerekek mozgásigényét, annak fejlesztését a testnevelés foglalkozásokon, a mindennapos szervezett mozgás alkalmával, illetve a szabadban kezdeményezett vagy spontán adódó, különböző mozgásos tevékenységekkel igyekszünk kielégíteni. Az udvaron a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolhatják különféle mozgásfejlesztő eszközökön / csúszkálás, szánkózás, rollerezés, kerékpározás/.
A gyerekek mozgásigényének kielégítéséhez szervezett séták, kirándulások szervezésével is hozzájárulunk.
Feladatunk a ránk bízott gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, melyek a tudásvágy kialakulásának alapját képezik. Az éhes gyermeket jóllakatni, a szeretetre vágyót dédelgetni kell. A gyermek alapvető szükséglete az érzelmi biztonság. Éreznie kell a bizalmat, biztonságot, a segítő megértést, a toleranciát, empátiát az őt körülvevő felnőttektől és gyermekektől egyaránt.
Feladatunk olyan közösség alakítása, amelyben valamennyi kisgyermek megtapasztalja személye tiszteletét, fontosságát, mert ha olyan közösségben él, amely „testre és lélekre szabott „kapaszkodót nyújt számára, kiegyensúlyozott, harmonikus, önmagát és másokat is tisztelő és elfogadó felnőtté válik.
A gondozás alapvető biológiai- fiziológiai szükségleteket elégít ki, a gyermeki testi képességek fejlesztését szolgálja, amelyek alapfeltételei a magasabb rendű szükségletek kialakulásának. Minél kisebb a gyermek, és minél inkább rászorul más személyekre, szükségletei kielégítésében, annál kevésbé tűr halasztást annak kielégítése, illetve annál nagyobb frusztrációként éli meg annak kielégítetlenségét!

4. A gyermekek egészségének védelme, edzése óvása, megőrzése

Minden évszakban sokat tartózkodunk a szabadban. A friss levegőn való mozgás alapvető eleme az óvodai életnek. A hideg téli napokon sem mondunk le a szabadban való mozgásról. A szabadban való mozgás jó lehetőséget biztosít, a gyerekek természetes mozgásának fejlődésére, mozgáskoordinációjának fejlesztésére, az egyes mozgáselemek begyakorlására, mozgásigényének kielégítésére. A mindennapos mozgási lehetőségek növelik a gyermekek kondícióját, ellenálló képességét. Arra törekszünk, hogy kora tavasztól késő őszig az óvodák udvarai adta lehetőségeket maximálisan ki tudjuk használni.
A szervezett mozgásos tevékenységek, a prevenciós fejlesztő torna segít a deformitások kialakulásának megelőzésében. Rendszeres lábtornával segítjük a lúdtalpas gyermek lábboltozatának javítását, illetve megelőzzük a lúdtalp kialakulását.

5. Az egészséges életmód, az étkezés, a testápolás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Az egészséges életvitel szokásainak alakítása kiemelt feladatunk, alapvető feltétele a helyes életritmus kialakítása. A folyamatos napirenddel, a részben folyamatos étkezéssel biztosítjuk a gyermekek számára az egyéni életritmus követését. A fejlődésnek, növekedésnek egyik fontos feltétele a táplálkozás. A napi háromszori étkezéssel a tápanyagszükségletük 3/4 részét az óvodában kapják meg. Az étrendet szakember állítja össze, így kellő mennyiségben és arányban vannak jelen a szükséges tápanyagok és vitaminok. A heti étlapot a szülők folyamatosan figyelemmel kísérhetik, így lehetőségük van arra, hogy az óvodai étkezést összehangolják az otthonival.
Az étkezések a napirendben meghatározott időpontban, 3 órás időközökre elosztva, kulturált körülmények között zajlanak. A tízórai és az uzsonna folyamatos, a gyerekek egyéni étkezési igényeit szolgálják. Az ebéd kötött időtartamú, szem előtt tartva a gyerekek egyéni tempóját, szükségletét. Az étkezési szokásokban tapasztalható egyéni különbségeket személyes segítségnyújtással, példaadással segítjük.
Egész nap folyamán biztosítjuk a folyadékot, a csoportszobában és az udvari játék során egyaránt.
Óvodánkban a korszerű táplálkozási szokások kialakítására törekszünk. Rendszeresen gyümölcs és zöldség napokat tartunk, gyógynövényekből készítünk teát. Közösen megtermelt, leszedett, vásárolt zöldségeket, gyümölcsöket nyersen vagy főzve fogyasztunk, salátát, kompótot, befőttet, savanyúságot készítünk belőle, vagy eltesszük télire.
Testápolásnál a testközeli kapcsolatot, a személyes kontaktust, a példaadást, az odafigyelést részesítjük előnyben, így segítve a higiénia iránti igény kialakítását. Feladatunk, hogy a testápolással kapcsolatos teendőket készség szintre fejlesszük, és segítsük belsővé válásukat. E tevékenységek végzése során a fokozatosság, következetesség, az egyénre szabott segítségnyújtás elvét alkalmazzuk.
A gyermekek alvásigényének egy része az óvodában elégül ki, amely egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen. Nagy gondot fordítunk a nyugodt pihenéshez szükséges kellemes légkör megteremtésére. Fektetés előtt alaposan kiszellőztetünk, hiszen a friss levegő elengedhetetlen feltétele a pihenésnek, alvásnak. Napközben viselt ruháikat pizsamára váltják át. A zavaró külső és belső ingereket igyekszünk megszüntetni.

Elalvás előtt „álomba ringató" mesélés, éneklés oldja a feszültséget, nyugodt pihenést teremt.

6. A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szüksége egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Az óvoda környezete, felszereltsége jelentősen befolyásolja a nevelés, a gondozás színvonalát, hatékonyságát, tárgyi feltételrendszere kihat a gyerekek egészséges életmódjára. Nevelőmunkánk egyik meghatározó színtere az óvoda udvara. Esztétikus, gazdag tárgyi környezet kialakítására törekszünk, amely segíti a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítását, gyakorlását és elmélyítését. A biztonságos, balesetmentes udvari környezet megvalósítása nagyon fontos feladatunk, hogy a gyerekeknek legyen lehetőségük a játékra, mozgásra, edzésre. Biztosítjuk, (időjárástól függően) a kint tartózkodás lehetőségét, a megfigyeléshez, tapasztalatszerzéshez a megfelelő eszközöket és alkalmakat.
Csoportszobáinkat egyrészt az ízlésközvetítés, másrészt a gyerekek komfortérzete miatt igyekszünk barátságossá, esztétikussá, otthonossá tenni. A nyugtató hatású színek, a természetes anyagok, a gyermekmunkák, a gyermekbarát méretű és hangulatú bútorok, az ízlésesen berendezett helyiségek a gyerekek jó közérzetének biztosítását segítik elő. A több funkciót betöltő csoportszobáink alkalmasak a szabad játékra, változatos tevékenységek végzésére, étkezésre, alvásra, pihenésre.

7. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

Fontos feladatunk a természeti, társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony, pozitív viselkedési formák és magatartás módok kialakítása, a környezeti kultúra iránti igény megalapozása, a gyermek és közvetlen környezetében lévő élővilág megismertetése és megszerettetése, az élő és élettelen környezeti tényezők közötti leglényegesebb összefüggések megláttatása, helyi adottságok, lehetőségek feltárásával, felhasználásával.
A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismertetésével érjük el, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt, anélkül hogy kárt tenne benne.
Célunk, hogy a gyermekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek (szülő, óvónő, dajka) példája elengedhetetlen.
Ennek részeként a szelektív hulladékgyűjtést is elkezdtük a folyosókon elhelyezett gyűjtők segítségével.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése:

- törekszünk az esetleges otthoni rossz szokások tapintatos befolyásolására,
- a hátrányos helyzetből eredő hiányosságok pótlása valamennyi tevékenységi folyamatban jelenjen meg.

Német nemzetiségi nevelés:

- német nyelven is értsék meg, és kövessék a gondozási folyamatokhoz kapcsolódó utasításokat,

- a gondozási tevékenységek közben folyamatosan, valamennyi spontán szituációban használják a német nyelvet, megnevezik németül az evőeszközöket, az ételek nevét, a testápolás eszközeit, ruhadarabok nevét stb.
- Cselekvéseinket, mindennapi rutin tevékenységünket német szóval, többnyire német köznyelven kísérjük

Sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztése:

- az egészséges és kulturált életmód megvalósulásának, a személyes kompetencia működésének kiinduló feltétele az önkiszolgálási képességek megfelelő színvonalú fejlettsége, feladatunk az önállóságuk optimális szintre fejlesztése,
- a gondozási műveletek, a tanulási folyamatok, a testre szabott fejlesztési program kidolgozása a cél, sok gyakorlással, cselekvéses mozzanatok lebonyolításával és hangsúlyozott bemutatásával a szokások elsajátítása terén a gyermek önmagához mérten a lehető legnagyobb önállósággal étkezzen, öltözködjön, tehát a gyakori ismétléssel tesszük a gondozási helyzeteket jól ismertté, és arra törekszünk, hogy valóban tanulási folyamattá váljon a művelet,
- spontán mozgásos reakcióik ritkábbak, a külvilág megismerésére irányuló kíváncsi kutató viselkedésük beszűkültebb, ezért nagyon lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, az elsajátított mozgásminták rögzítése, gyakoroltatása a napirend egészét átszövő feladat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- életkoruknak és a szokásoknak megfelelően mindennapi szükségleteiket önállóan végzik el, (WC-használat, kézmosás, fogmosás, zsebkendő használat, fésülködés),
- saját tisztálkodási eszközeiket tisztán tartják,
- az időjárást figyelembe véve, önállóan, megfelelően öltözködnek,
- ruhájuk épségére, tisztaságára vigyáznak,
- a ruhaneműik között rendet tartanak,
- elsajátítják a kulturált étkezés szokásait (étkező asztal esztétikuma, szalvéta használat, csukott szájjal étkezés),
- megfelelően használják az evőeszközöket,
- önállóan megítélik ételszükségletüket,
- szívesen mozognak a szabadban, igényükké válik a szabad levegőn tartózkodás
- szabályrendszerünk betartása, betartatása.

9.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Olyan nemzedék nevelése a ránk bízott gyermekekből, akik értéket teremtő, erkölcsi tartással bíró, kulturált magatartású emberek lesznek, akikben kialakul a tudás becsülete.

Célunk:

A gyermekek természetes társas szükségleteinek kielégítése.
A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés lehetőségeinek megteremtése.
A gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, szokás és normarendszerének megalapozását segítő óvodai életszervezés.

Szűkebb és tágabb környezetük megismertetésével a szülőföldhöz való kötődés megalapozása.
Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek a hazaszeretet és a szülőfölhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása.
A modell értékű kommunikáció, viselkedés és bánásmód gyakorlatának megvalósítása.

Fontos, hogy a gyerek érzelmi nevelése az él jóra élő és élettelen környezet jelenségeire, a gyermekek közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre, a jó meglátására és megtételére késztető érzelmek kialakítása legyen.

Feladataink:

- a gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével,
- a játék, az élmények, valamennyi tevékenység segítse a társkapcsolatokban az érzelmi kötődések alakítását,
- a német nemzetiség nyelvéhez, kultúrájához, hagyományaihoz pozitív érzelmi viszonyulás elindítása,
- a szociális érzékenység fejlesztése,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára az esélyegyenlőség megteremtése a sikeres iskolai beilleszkedéshez,
- az óvoda-iskola átmenet segítése.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.
A család alapozza meg és indítja el a gyermeket a szocializáció útján. A családból kilépve kitágul számára a szociális tér, a személyiségére hatást gyakorló személyek száma.
Fontosnak tartjuk, hogy az óvodába lépéstől kezdve pozitív érzelmi hatások érjék mind a gyermek-gyermek, mind a gyermek-felnőtt kapcsolatban.
Valljuk, hogy gondosan kialakított környezetben megvalósul a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének támogatása, én tudatának alakulása és teret kapnak önkifejező törekvései.
A jó közérzet növeli biztonságérzetét, nyitottabbá válik az óvoda felnőtt- és gyermekközössége felé.
Célunk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatot az egymásra figyelés, elfogadás, mintakövetés jellemezze.
A biztonságot nyújtó óvodapedagógusi magatartás magában foglalja, a szakember érzelmi elérhetőségét, és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és bíztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását, ami kiemelten igaz a két és fél-három éves korú gyermekek esetében.
Felelősséggel érezzük, hogy a gyermeki érzelmi intelligencia kibontakoztatásában meghatározó az a felnőtt közösség, az óvodapedagógusok, dajkák, akik a gyermeki személyiség szocializációját segítik.
A felnőtt-gyermek kapcsolatában legyenek meghatározóak az interperszonális kapcsolatok, mint a beszéd és a viselkedés, amelyek modellként szolgáljanak a gyermek számára.

A felnőtt-gyermek kommunikációjában a megértésre, odafigyelésre, a mások és saját érzéselfogadására és megfogalmazására helyezünk nagy hangsúlyt.
Fontos feladatunk a gyermek ÉN-jének minél teljesebb megismerése. Ahhoz, hogy én-tudatát erősíteni tudjuk, jól kell ismernünk azt az ént.
A társas kapcsolatokban minden gyermeknek biztosítjuk, hogy legyen lehetősége tapasztalatot szerezni arról, hogy az együttműködés érdekében milyen mértékben képes a másik érzelmeire figyelni.
Nagy odafigyelést helyezünk a gyermeki aktivitás egocentrikus és szociális megnyilvánulásainak megismerésére, amely segíti az egészséges, elfogadott, valamint az egészségtelen, nem elfogadható, szélsőséges érzelmi megnyilvánulások elvárható alakítását segítő pedagógiai módszerek megválasztását.
A szociális érintkezés kultúrájának alakítása az egyéni és közösségi nevelés egyaránt elengedhetetlen követelménye. Feladatunk, hogy észrevegyük, és jó irányba segítsük a gyermek szociális szokásainak, érzékenységének megnyilvánulásait.
Az egyéni különbségek, az eltérő fejlettségi szint, a gyermeki teljesítménykülönbség természetes jelenség, így az egyéni bánásmódnak a szociális érés folyamatában minden gyermekre vonatkoztatva érvényesülnie kell.
Az önérvényesítő törekvéseikkel kitűnő, és az én-tudatuk megerősítése szempontjából rászoruló kisgyermek egyaránt odafigyelést igényel.
A gyermek szociális érése, fejlődése, társas kapcsolatainak alakulása a tevékenységek rendszerében valósul meg. A közösségi élet tartalma a közös élményekben, kapcsolatokban formálódik.
Feladatunk a közös élmények, az egyes tevékenységformák, valamint a JÁTÉK feltételeinek biztosítása.
Ezek talaján fejlődjenek szociális érzéseik, mint az: alkalmazkodás, rend, megértés és szociális érzékenységük, segít társainak, megosztja játékát, mind-mind apró láncszemei lesznek jelleme alapkövének.
A két és fél-három éves korú gyermekek esetében az óvodai csoport teremt lehetőséget a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.
Feladatunk hozzásegíteni a gyermeket ahhoz, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja. Arra motiváljuk, a gyermeki kíváncsiságra építve, hogy tudjon rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
Nagy odafigyelést, türelmet igényel az óvodába kerülő gyermek befogadása.
Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermek a szülővel együtt ismerkedjen az óvodával. A befogadás folyamatában mindkét óvónő és a dajka, mint a nevelés segítője is vegyen részt.
A befogadási időszakban az óvónő gyűjteni kezdi a gyermekkel kapcsolatos tapasztalatait, a gyermeknél meg elindul az alkalmazkodási folyamat, hozzászokás az új környezethez, s az itt elvárt szokás-szabály-normarendszerhez. Ebben a folyamatban egyéni fejlettségével, képességeivel vesz részt, s ennek megfelelően kell biztosítanunk számára a segítséget.
Különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatokra, a meleg, érzelmi támaszt nyújtó környezet kialakítására, ahol megvalósulhat a gyermeki képességek kibontakoztatása, az önkifejezés élménye.

A három évesnél fiatalabb gyermekek tekintetében a beszoktatás időszakára úgy tekintünk, mint az elvesztett biztonság újrateremtésére. A személyi és tárgyi környezet állandósága növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése:

- a halmozottan hátrányos helyzet, fejlődést veszélyeztető körülményeinek kiszűrése,
- a kedvezőtlen, nehezített körülmények hatással vannak a gyermek személyiségére, az ebből fakadó hátrányok enyhítése lehetőségeink kihasználásával,
- professzionális gyermekvédelmi rendszer működtetése.

Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése:

- a különbözőség pozitív töltésű elfogadásának segítése a társas és felnőtt interperszonális kapcsolatokban (viselkedés, kommunikáció),
- fontos, hogy a csoporttársak észrevegyék, milyen nagy erőfeszítéseket kell tenni a sajátos nevelési igényű kisgyermeknek az azonos eredmények eléréséhez és lássák azt is, hogy miben jó, sőt kiemelkedő.

Német nemzetiségi nevelés:

- pozitív érzelmi kötődés kialakítása a német kisebbség nyelvéhez, kultúrájához, hagyományaihoz,
- a német nemzetiségi kultúrkincset vigyük gyermek közelbe, láttassuk meg benne a szépet, így segítve a gyermekek kötődésének alakítását.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- kötődnek, ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez, ezt szavakban, tettekben, baráti kapcsolatokban fejezik ki,
- igényükké válik a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak betartása,
- kérés nélkül is segítenek egymásnak és a kisebbeknek,
- konfliktushelyzetben tudnak egyezkedni,
- szívesen vállalnak feladatot, dolgoznak a közösségért,
- kezdeményezők, együttműködésre képesek,
- a közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek rész,
- türelmük, közösségi öntudatuk alakulóban,
- képessé válnak önálló helyzetmegoldásokra, önérvényesítésük a társas kapcsolatokban elfogadható,
- a közös élményeknek, sikereknek örülnek,
- érdeklődéssel fordulnak a környezetükben élők felé,
- társaik más megnyilatkozásait megértéssel fogadják,
- felfogják környezetük metakommunikációs jelzéseit: nemtetszés, öröm, bíztatás, szomorúság,
- szociálisan éretté válnak az iskolakezdésre.

9.4. Az anyanyelvi, és az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Fontosnak tartjuk az anyanyelvi kultúra széleskörű megismertetését és a hétköznapi életben való kiművelt, tudatos használatát.

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés áthatja nevelésünk teljes rendszerét, kiemelt jelentőségű.
Az anyanyelv sokrétű, árnyalt jelrendszer, amelyet a gyermekek utánzással, tevékenység közben, a felnőttekhez és társaihoz való viszonyának fejlődése során sajátít el. Nevelőmunkánk során az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezettel, helyes mintaadással komplex módon teljesül.
Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére nagy figyelmet fordítunk.

Célunk:

A 3-6-7- éves gyermekek beszédfejlesztése, beszélő magatartásának kibontakoztatása, kommunikatív képességeinek megszilárdítása, metakommunikatív eszköztárának bővítése.

Feladataink:

- beszédre ösztönző környezet kialakítása, fenntartása,
- az anyanyelvi nevelés lehetőségei a gyermeki tevékenységekben,
- az anyanyelvi nevelés tervezése a fejlesztés tartalmi eszközeinek megfelelően,
- a gyermekek spontán és szervezett tevékenység során szerzett tapasztalatainak ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése,
- az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése,
- az anyanyelvi és kommunikációs készségek fejlesztése,
- a fejlődéshez, fejlesztéshez szükséges feltételek biztosítása.

Beszédre ösztönző környezet kialakítása, fenntartása

Anyanyelvi nevelésünk feltétele a nyugodt, derűs légkör, inger gazdag környezet, amely szóbeli megnyilatkozásra motivál.

Feladatunk a gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak kialakítása, és eközben az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés. Mindez a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartásával, ösztönzésével. Alapvető az óvodapedagógus személyes beszédpéldája, modell értékű metakommunikációja. Az érzelmi biztonságot nyújtó kommunikatív formák - ölbeli játékok, arcsimogatók - majd a meghitt beszélgetések és "meghallgatások", kommunikációs játékok segítségével alakítjuk, erősítjük a gyermekek beszédkedvét, beszédaktivitását.
A gyermekek beszédkedvének fenntartása, folyamatos szókincsgazdagító, beszédfejlesztő módszerek, eszközök segítségével, különösen a játék, bábjáték és dramatizálás lehetőségeinek kihasználásával.
Kiemelten fontos feladat ez a két és fél-három hároméves korú gyermekek esetében, ahol sok esetben még a beszédindítással vagy egyéb kommunikációs nehézséggel nézünk

szembe. A beszédkedv fenntartása mellett a beszédjavítás, és a modell nyújtás kiemelt funkciónk.
Kérdéseinkkel a gyermekeket beszédre, saját kérdéseik, mondanivalójuk megfogalmazására ösztönözzük.
Szem előtt tartjuk, hogy bár szerepünk irányító és beszédünk minta a gyerekek számára, a nevelési folyamat kétoldalú, s ez hangsúlyozottan érvényes az óvó néni és a gyerekek közötti nyelvi kommunikációra.
Odafigyelünk a beszédhibával, beszéd gátlásossággal, beszédbeli elmaradással küzdő gyermekekre, ha szükséges szakember segítségét kérjük.
Az anyanyelvi nevelés elsődleges helye a család. Az ingerszegény környezetből érkező gyermekeink aktív szókincse szegényebb, mondatalkotásuk kezdetlegesebb. Tudatosan olyan nevelési helyzeteket teremtenünk, amely segíti a velük való egyéni foglalkozást.
Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetéseknek, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyermek értelmi és érzelmi fejlődését elősegítő, a gyerek és a szülő kapcsolatát erősítő hatására. Megismertetjük a szülőket az óvodában folyó anyanyelvi nevelés céljaival, a gyermekről szerzett óvodai tapasztalatainkkal.

Az anyanyelvi nevelés lehetőségei a gyermeki tevékenységekben

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Célunk az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése. Nevelésünk a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint - életkori sajátosságra-, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

A játékban kialakult társas kapcsolatok természetes körülmények között fejlesztik a gyermeki beszédet, lehetőséget teremtenek párbeszéd kialakulására, vagy közös beszélgetésekre. A szerepet vállaló gyermek modellkövetéssel, utánzással, hanglejtésével, mimikájával, gesztusaival vesz részt a játékban.
Nevelőmunkánkban fontos szerepet töltenek be az úgynevezett anyanyelvi játékok. Játékos mozgásra, cselekvésre, a gyermekek érzelmi meghatározottságára építve a beszédösszetevők fejlesztését segítik. (légvétel, szókincs, artikuláció, dialógus, mondatalkotás...). E játékok arra is alkalmasak, hogy rábukkanjunk éppen annak a beszédelemnek a fejletlenségére, esetleg hibás formájára, amelynek gyakorlása, fejlesztése éppen a kiválasztott játék célja.

A munka egyik legfontosabb eleme az összehangolt, közös cselekvés.
Ez szükségessé teszi a gyerekek folyamatos, szóbeli kapcsolatát a társakkal és az óvó nénivel.
A szabályok, az eszközhasználat és az eljárás módjának közlése, az utasítás megértése segíti a beszédfejlődést, bővíti a nyelvhasználat területeit.
Arra kell törekednünk, hogy a gyermekekben kialakuljon az igény és a képesség a beszédkapcsolaton alapuló együttműködésre.

Az anyanyelvi nevelés tervezése a fejlesztés tartalmi eszközeinek megfelelően.

A mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás az anyanyelvi nevelés kiemelkedő területe. A változatos kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok, különféle stiláris eszközök gazdagítják a gyermekek szókincsét, nyelvi kifejezőkészségét.
Nevelésünkben a nyelvi, a képi, a formai ábrázolás együttes alkalmazásával törekszünk felismertetni a gyermekekkel, hogy valamely élményt, eseményt, érzést többféle módon is ki lehet fejezni.
A zenei nevelés során a gyerekekkel közvetlenül megtapasztalt hangképzés, tiszta ejtés, hangsúly, hangerő, hanglejtés, szabályos lüktetésű ritmus, tempó és tempóváltás az élőbeszéd dinamikai elemeit gazdagítják.
Mivel a gyermekek gyorsabban beszélnek, mint énekelnek, a lelassított mondókák, énekek ismételgetése elősegíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megérezteti a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése, segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék alkalmat ad a szókincs bővítésére.
A gyerekek lakóhelyi és természeti környezete, a család és az óvoda személyközi kapcsolata, a gyermekeket körülvevő tárgyak tulajdonságainak megismerése gazdag tartalommal járul hozzá az anyanyelvi neveléshez, a szókincsbővítéshez.
A testnevelés foglalkozáson a gyerekek gyakorlatot szereznek abban, hogy szóbeli leírás alapján hajtsanak végre bizonyos mozdulatokat, mozgássorokat, vagyis szóbeli utasítás nyomán cselekedjenek, hangolják össze mozgásukat. Mindez a beszéd cselekvést szabályozó szerepét segíti.

Az értelmi nevelés, fejlesztés

Óvodánkban az értelmi fejlesztés folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem kihasználjuk az egész nap folyamán adódó helyzeteket, spontán és szervezett szituációkat, kirándulásokat, sétákat, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokat.
Valljuk, hogy az értelmi fejlesztés feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
Feladatunk, hogy a gyermekek tudjanak minél többet környezetükről. Azon keresztül fejlődjön érzékelésük, észlelésük, emlékezetük, figyelmük, gondolkodásuk. A tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását. A környezet élményekkel telített befogadása, megismerése segítse őket abban, hogy jól tájékozódjanak, mozogjanak környezetükben. Célunk, hogy a tapasztalatok élményszerű átélése, újra rendezése során érdekes problémahelyzetekkel találkozzanak. A problémák megoldása, segíti az egyszerű gondolkodási műveletek kibontakozását, logikus gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, kreativitásuk fejlődését.
Valljuk, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga, a saját tapasztalásán, cselekvésén keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei által.
Ennek érdekében fontos, hogy biztosítsunk számára közvetlen tapasztalási lehetőségeket, hogy minél több tapasztalatot, élményt tudjon átélni, természetes kíváncsiságát

kielégíteni. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulást tartjuk a gyermeki tanulás leghatékonyabb módjának.

A két és fél-három éves korú gyermekek esetében az óvodapedagógus ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást,támogatja az önálló próbálkozást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. Szerepet kapnak a közös tevékenység során az élmények és viselkedési és helyzetmegoldási minták, kreativitás.

Az önállóválasztás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző óvodapedagógusi magatartás.

Nevelésünk komplex, bár az egyes nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban egységet alkotnak. A nevelési célunk a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.

Célunk, hogy a gyermekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek (szülő, óvónő, dajka) példája elengedhetetlen.

Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek felkeltik, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömének az átélésére.

Feladataink:

- a kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozásával fejleszteni az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását, továbbá tanulási vágy kialakítását a szűkebb, tágabb környezet nyitott érzékeny befogadását,
- a gyermeki kíváncsiság, utánzási kedv felébresztésével az értelmi képességek fejlesztése /érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, kreatív gondolkodás/,
- a gyermekekkel felismertetni a dolgok, jelenségek közötti összefüggéseket, minél több összefüggést ismer fel, gondolkodása, érzelmi élete annál harmonikusabban fejlődik,
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése:

- a gyermek, nyelvi állapotának bemeneti vizsgálata, erre épülő fejlesztés kidolgozása,
- a nyelvi kódváltás nehézségeinek kiküszöbölésére folyamatos odafigyelés,
- a beszédhibás, megkésett beszédfejlődésű gyermekek számára a logopédiai foglalkoztatás lehetőségét megteremtése,
- az értelmi fejlődésben elmaradt, megrekedt, gyermekek fejlesztésére, az elmaradás területének és fokának megfelelően egyéni fejlesztési terv készítése.

Német nemzetiségi nevelés:

- az utánzásom alapuló természetes élethelyzetekben történő nyelvelsajátítás előtérbe helyezése.
- Az egyszerű mondat modellek, utasítások napi használata, ismétlése sztereotip szituációkban,
- a napi nevelőmunkában a német nemzetiségi nyelv folyamatos jelenléte, az állandó ismétlés,
- a tevékenységek játékos és a megértést segítő szemléltető eszközökkel motivált szervezése,
- a gyerekek várják a német nyelven szerveződő tevékenységeket, és örömmel vegyenek részt azokon, érzelmi kötődés kialakítása a nyelv iránt.

Sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztése:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek értelmi és anyanyelvi nevelésénél a fejlesztés eredményeit felhasználva újabb célok kitűzésével és megvalósításával biztosítjuk a fejlesztés hatékonyságát,
- az óvodai életet úgy alakítjuk, hogy az SNI gyermekek számára minél több szociális kontaktusra, kötődésre, szociális kommunikációra nyújtsunk lehetőséget,
- arra törekszünk, hogy az óvodai élet információi és élményei minél változatosabbak legyenek.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- beszédértés, beszédfegyelem,
- érthető, folyamatos beszéd,
- valósághű észlelés,
- reproduktív emlékezet,
- szándékos figyelem,
- problémamegoldó, kreatív gondolkodás,
- figyelem összpontosításra való képesség,
- a szándékos bevésés és felidézés.

10. Az óvodai élet megszervezése

Óvodánkban a gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend megvalósításával biztosítjuk a feltételeket. Ezek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
Napirendünkre a folyamatosság és a rugalmasság jellemző. Ügyelünk a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására, szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.
A két és fél-három éves korú kisgyermekek számára a jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja,

megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és önállósodás lehetőségét teremti meg.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásra kiemelt figyelmet fordítunk. Kihasználjuk a gondozás adta nevelési helyzeteket, a gyermekekkel való kapcsolatépítési lehetőségeket, segítjük önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást és nevelést segítőkkel, a dajkákkal és a pedagógiai asszisztensekkel.

A nevelés tervezését, a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését a csoportnapló, valamint a gyerekek személyi anyaga tartalmazza. Ezen dokumentumok vezetése valamennyi óvodapedagógusnak kötelező.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve, az óvodapedagógusok jelenlétében és közreműködésével.

A német nemzetiségi nevelés az egész nap folyamán jelen van a nevelési folyamatban. Természetes élethelyzetben, utánzáson alapulva, változatos módszerekkel a gyermekek életkori sajátosságainak szem előtt tartásával történik a nyelvvel a ne való ismerkedés.

A SNI gyermekek tekintetében az óvodai nevelés feladata, hogy a pozitív szociális szokások kialakulását, gyarapodását segítse. Ezt elsősorban olyan napirend kialakításával, működtetésével lehet megvalósítani, amelyben a gyermekek biztonságban és jól érzik magukat, ahol a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak.

10.1 Napirendi ajánlás

Időtartam	Tevékenység
5^{30} - 7^{00}	Játék összevont csoportban.
7^{00}-11^{00}	Szabad játék, játékba integrált tevékenységek, egyéni, mikro csoportos, esetenként teljes csoportos szervezési formában megvalósuló kezdeményezések, foglalkozások a heti rendnek megfelelően kerülnek megvalósításra, az iskolaelőkészítő csoport számára pedig ebben az időszakban szervezzük meg a 45 perces napi foglalkozásokat. - Mozgás, mindennapos testnevelés, játékos mozgás, - verselés, mesélés, - ének, zene, énekes játék, gyermektánc, - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, - külső világ tevékeny megismerése, - munka jellegű tevékenységek - hitre nevelés - mindennapos csendes percek Gondozási feladatok Folyamatos tízórai
10^{30}-12	Játék a szabadban Szervezett és szabad mozgás. A környezet tevékeny megismerése (mikro csoportos megfigyelés, séta, munka, beszélgetés). Énekes játékok az udvaron.
12^{00}-13^{00}	Testápolási teendők, ebéd.
13^{00}-15^{00}	Mese, pihenés, alvás
15^{00}-15^{30}	Folyamatos ébredés, folyamatos felkelés, testápolási teendők, folyamatos uzsonna.
15^{30}-16^{00}	Játék a csoportszobában vagy a szabadban
16^{00}-17^{00}	Játék összevont csoportban

A napirendben nincs meghatározott helye a német nemzetiségi nevelésnek, hisz az a nap folyamán minden lehetséges helyzetben és szituációban alkalmazásra kerül. Törekedni kell arra, hogy minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció.
A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulásnak megfelelően rugalmasan alakítjuk a csoport napi-és heti rendjét.

10.2. Heti rendi ajánlás

Nap	Kötetlen	Kötelező
Hétfő	- Játék - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Verselés, mesélés - Rajzolás, festés, mintázás - Külső világ tevékeny megismerése - ovifoci - hittan	Mesehallgatás Mindennapos, játékos mozgás
Kedd	- Játék - Verselés, mesélés - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Verselés, mesélés - Ének-zene, énekes játék, gyermektánc - Rózsabimbó tehetségcsoport	Mesehallgatás Mindennapos, játékos mozgás
Szerda	- Játék - Külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalommal) - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, kézimunka - Verselés, mesélés	Mesehallgatás Mindennapos, játékos mozgás
Csütörtök	- Játék - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Mozgás - Ének-zene, énekes játék, gyermektánc - Verselés, mesélés - Rosenkranz tehetségcsoport	Mesehallgatás
Péntek	- Játék - Verselés, mesélés - Rajz, mintázás, kézimunka - Ének-zene, énekes játék, gyermektánc - Kulcsár féle szenzoros mozgásterápia - hittan	Mesehallgatás Mindennapos, játékos mozgás

11. Óvodánk kapcsolatrendszere

Óvoda és család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is- kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Célunk, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Minden lehetőséget kihasználunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat, szokásokat megismerjük. Az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen a családdal való szoros együttműködés. Fel kell vállalni a tapintatos meggyőzést, pl.: egészségügyi szokások, gyermekek otthoni napirendje, a szabadidő közös eltöltésével kapcsolatban.

A két és fél-három éves korú kisgyermekeknél a szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti az óvodapedagógus és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során az óvodapedagógus tovább építi a bizalmi kapcsolatot.

A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket, gyermekeik személyi anyagát megismertetjük velük évente két alkalommal, s a jogszabályi előírásnak megfelelve aláírásukkal ezt igazolják. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget. Óvodánk nyitott, a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget ad arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatók legyünk.

A szülők tájékoztatást kapnak pedagógiai programunkról a szülői értekezleteken, és igényük szerint bármikor elolvashatják azt, az óvodában megfelelő helyet biztosítunk erre (óvodavezetői szoba).

A szülők esetleges panaszait diszkréten, észrevételeit megfelelően kezeljük. Szülői értekezleteink jól szervezettek, családias, oldott légkörben, kötetlen beszélgetésekre is alkalmat adva.

A szülőkkel partnerként dolgozunk együtt, olyan kreatív kezdeményezéseket hozunk létre közösen, mint például: amelyben a gyerekek a magyarországi német kézműves-mesterségeket ismerhetnek meg (fazekas, kékfestő, szövés, stb.).

A SNI gyermekek szüleinek szerepe alapvető és lényeges, egyben nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak. Azzal, hogy gyermeke felvételt nyer egy többségi óvodába, szerepe és felelőssége nem csökken, sőt inkább növekszik. A szülő rendkívül nagy szerepet játszik abban, hogy ez a beilleszkedés sikeres legyen.
A szülőkkel való kapcsolattartás fontos aspektusa a segítő tanácsadás. A fogyatékos gyermek létének tényét nem könnyű tudomásul venni. A fogyatékosság tényének megismerésekor olyan krízishelyzetet élnek át a családok, amely csak lassan, kis lépésekben oldódik meg, idő és nem egyszer külső segítség kell hozzá, melynek egyik lényeges szereplője az óvodapedagógus.
Nem csupán a teljesítményt tartjuk fontosnak, hanem ugyanolyan fontosságot tulajdonítunk az egymásra figyelésnek, gondot fordítunk a feladatot végző ember-gyermek, munkatársak- személyes igényeire, és a lehetőségekhez képest tekintettel vagyunk a különböző életállapotokból adódó különleges helyzetekre. E személyes kapcsolatok által erősítjük a szociális érzékenységet, az érzelmi intelligenciát, az értékesség tudatát és a közösség élményét.

A **kapcsolattartás formái:**

- beíratás: az első személyes kapcsolat felvétele,
- befogadás: szülővel együtt a gyermek szükségleteihez igazodva,
- szülői értekezletek,
- családlátogatás a szülő kérésére
- fogadó óra: időpont egyeztetéssel,
- ünnepélyek: amelyeken a szülői részvétel biztosított (anyák napja, nagycsoportosok búcsúztatása, nemzetiségi nap stb.),
- nyílt napok: csoportonként szervezettek,
- közös kirándulások,
- játszódélutánok: csoportonként szervezettek,
- kulturális rendezvények, közös programok: (Márton nap, Gyermeknap, családi nap)
- a családok bevonása az egyházi év ünnepeibe.

Egyéb kapcsolataink:

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda kezdeményező.
A felekezeti, illetve egyházi óvodák kapcsolatot tartanak az adott egyházi intézményekkel.
A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.
A Kárpát-medence magyarnyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekébenaz óvoda nyitott a külhoni magyaróvodákkal való együttműködésre, és-lehetőség szerint-szakmai kapcsolatot tart fenn.

Az **óvoda és bölcsőde** kapcsolattartása az átmenetet segíti a bölcsődéből az óvodába kerüléséig.

Az **óvoda-iskola** kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje nevelőmunkánkat, annak célját, feladatait, az óvodai élet szervezését, az óvodai gyermeki „tanulás" módjait. A tanító néniknek betekintést engedünk óvodai gyakorlatunkba, részt vehetnek a munkaközösségi foglalkozásainkon, hospitálhatnak az óvodapedagógusoknál, meglátogatják a nagycsoportos gyerekeket, hívnak, és szívesen látnak bennünket az iskolai rendezvényeiken. Célunk, hogy megkönnyítsük az átmenetet a gyermekek számára. Ennek a folyamatnak az elősegítésére az EFOP-1.3.5-16-2016-00001. A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása kiemelt projekt kereteiben is ezzel a témakörrel foglalkozunk behatóan. Ennek a projektnek a megalapozó, előkészítő szakasza után a 2019-2020-as nevelési évben a megvalósítási szakasz következik, mely nagyon szoros, összehangolt együttműködést kíván az iskolával. Folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő-és megtartó kapcsolatra törekszünk, amely alapja a kölcsönös tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Kapcsolatunk a **fenntartóval** részben hivatalos, részben támogató, segítő jellegű, amelyet együttműködés jellemez.

Rendszeres kapcsolattartás és információcsere jellemzi a **Nemzetiségi Önkormányzatokkal** való együttműködésünket. Részt veszünk egymás rendezvényein, erkölcsi és anyagi segítséget kapunk, pályázati lehetőség és támogatás formájában. Kiemelt szerepe van ebben a Komlói Német Nemzetiségi Önkormányzatnak, a Baranya Megyei Német Önkormányzatnak és a Komlói Német Klubnak.

Folyamatosan élünk a **Közművelődési Intézmények**, a Színház és Hangversenyterem, Közösségek Háza, Könyvtár, Helytörténeti Múzeum adta lehetőségekkel, ezen kívül a „Kincses Kultúróvoda 2017" program megvalósítása után ennek továbbvitelét határoztuk el fenntartói támogatással.

Részt veszünk azokon a rendezvényeiken, pályázataikon, amelyek az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak megfelelőek.

Az **Egészségügyi és gyermekvédelmi szervekkel** - védőnő, orvos, ÁNTSZ, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, – való kapcsolattartásunk formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések,
- tájékoztató előadások szervezése a szülőknek,
- évente fogorvosi vizsgálat minden csoportban

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a **Baranyai Megyei Pedagógiai Intézet** által felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek, illetve a programunk megkívánta fejlesztési lehetőségeknek megfelelően részt veszünk azokon. Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük segítségüket.

Kapcsolatban állunk a **Baranya Megyei Szakszolgálattal és Komlói Tagintézményével,** a KLIK járási tankerületének vezetőjével és kollégáival.

A város és a megye óvodáival, illetve a Pécsi Egyházmegye óvodáival való kapcsolataink építő hatással vannak a mindennapi nevelőmunkánkra.

Hagyományteremtő kapcsolat kialakítását kezdeményezzük alkotó művészekkel, és a városban működő kulturális csoportokkal.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és- lehetőségei szerint-szakmai kapcsolatot tart fenn.

12. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás

12.1. Játék

„Játssz a gyermekkel, hogy szívét megnyerd"
(Guths-Muts)

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék- szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat- a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásokat játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

1. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játékérvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
2. A kisgyermek első valódi játszótársa családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor már a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.
3. A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, gyakorlójátékhoz, szimbolikus játékhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett és szükség és igény szerinti

együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Célunk:

Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a szabad játék elsődlegességének biztosítása, a játék eszköz jellegének professzionalizálása, a testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, örömteli óvodai élet alakítása.
A szabad játékban biztosítani, hogy a gyermekek elemi, pszichikus szükségleteiket ki tudják elégíteni, ezt minden nap, visszatérő módon, hosszantartóan, zavartalanul tehessék meg, ennek megvalósítását játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülők szemléletformálásával segítjük.
A különböző játékfajták gyakorlásakor fejlődjön személyiségük, testi, lelki, szellemi harmónia jellemezze őket.
A sajátos nevelési igényű gyermekek is jól érezzék magukat az általuk választott játékban.

Feladataink:

- nyugodt szeretetteljes légkör kialakítása,
- a játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása, közös élményből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása
- az óvodában megjelenő játékfajták, azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyerekek egyéni sajátosságainak fejlettségének figyelembevételével,
- szükség és igény szerint, spontán és tervezett óvónői reakciókkal bekapcsolódás a játékba,
- együtt játszás a gyerekekkel,
- támogató, serkentő, ösztönző óvodapedagógusi attitűd,
- tudatos, tervszerű élményforrások biztosítása.
- a közösen megismert bibliai történetek átélése és általuk a gyermek hit felé fordulása.

A játék semmi mással nem helyettesíthető, magáért az örömért végzett, önként választott gyermeki tevékenység. A gyermeket értő, vele együtt lélegző óvó néni, ha ott az ideje felnőtt mivoltát átlépve, örömmel, szívesen, gyermeki módon tud játszani. Csak így értheti meg, csak így tudja személyre szólóan támogatni azt az egyedi, sajátos világot, ami semmihez nem hasonlítható, amelyet úgy hívnak, hogy JÁTÉK.
A szabad játék a gyermeknek örömet nyújt, míg a pedagógus tudatos figyelő jelenléte lehetőséget ad a gyermek megismerésére és a játék indirekt irányítására.
Fontos, hogy a szabad játék legyen a legfontosabb tevékenység.
Ha az egyes gyermekeknél az átlagtól eltérő viselkedést tapasztal az óvodapedagógus (magába zárkózik, gátolt, kényszeres, kapkodó, romboló vagy egyáltalán nem játszik), mindig keresse meg az adott viselkedést kiváltó okokat. Az így szerzett információkra alapozva tegyen eleget az egyéni bánásmód, differenciált nevelés feladatainak.
A két és fél- három éves korú gyermekek esetében a játék kiemelt fontosságú tevékenység, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. Az óvodapedagógus a játék feltételeinek megteremtésével, és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást.

Az óvodapedagógus a gyermek igényitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

A játék kibontakozásának feltételei:

A játékra motiváló környezet

A játéktevékenység a csoportba/óvodába való belépéskor kezdődik. Arra törekszünk, hogy melegséget sugárzó légkörben a gyermek egyéni vágyait, ötleteit a kötetlen játéklehetőségekben szabadon megvalósíthassa, módja legyen megválasztani a játékhoz szükséges társat, eszközt egyaránt. Feladatunk megteremteni azokat a feltételeket, amelyek kedvezően hatnak a szabad játék kialakulására, formáinak, tartalmának gazdagítására, amelyek segítségével a gyermekek játéka sokoldalúbbá válik.
A játékos légkör kialakítását segítik az új ötletek, a kellő időben nyújtott segítség, és a megerősítés. Fontos, hogy a játékvezetésben szituáció-érzékenyek legyenek az óvodapedagógusok: akkor és ott, úgy segítsék, avatkozzanak be, amennyire a helyzet azt szükségessé teszi, a kreativitást, tovább lépést, feldolgozást segítve.
Minél több szabad játéklehetőséget biztosítanak a gyermekek számára, annál nagyobb tér nyílik személyiségük kibontakozására és alakítására.

Játszóhelyek kialakítása

A különböző jellegű játékokhoz állandó és ideiglenes, a gyerekek eltérő igényeit kielégítő játszóhelyeket alakítsanak ki. Arra törekedjenek, hogy ezek rugalmasan változtathatók, átalakíthatók legyenek, hisz a szabad játéknak a rugalmasság az egyik fontos ismérve.
A barkácsolás, a bábozás, a szabály játékok kibontakozásának fontos feltétele a megfelelő hely, ezért, ezeknek a játékoknak állandó helyet alakítsanak ki. Ugyanakkor a szerepjátékokhoz szükséges kuckók kialakítását is segítsék, ahol a gyermekeknek lehetőségük nyílik az elvonulásra, az intimitásra, a játék szerepek megélésére.
Biztosítsák az elmélyült, nyugodt játékot, valamint a kötetlen kezdeményezések egyidejű, egymás mellett történő zavartalan megvalósítását. Minden csoportszobában találják meg a módját, a nagyobb helyet igénylő mozgásos játékoknak is, mint pl.: kocsizás, vonatozás, trambulin, ill. egyéb mozgásfejlesztő játékok.
Az óvoda udvara minden évszakban gazdagon kínálja a változatos tevékenységi lehetőségeket, „fal nélküli csoportszobaként".

A játékhoz szükséges idő

A játék folyamatosságát a részben folyamatos napirenddel biztosítják az óvodapedagógusok.
Tiszteletben tartják a gyermekek tartós, tartalmas játékát, az elmélyült játék zavarása nélkül szervezik meg az egyéb tevékenységeket. A több napig tartó játékhoz biztosítják az időt mindaddig, amíg az adott játéktémát a gyermekek szívesen játsszák.
Fontos elvünk, hogy a gyermekek a lehető legtöbb időt a szabadban töltsék.

A megfelelő játékeszközök biztosítása

A játékeszközök kiválasztásánál az igényesség érvényesüljön (esztétikus, praktikus, biztonságos). Az óvodapedagógusok tartsák szem előtt és igazodjanak a gyermekek életkorához, az egyes gyerekek játékszükségletéhez, elősegítve a sokoldalú fejlődést, fantáziálást, gondolkodást, problémamegoldást. Fontosnak a tematikus játékszerek, mert ezek a fantáziát igazán megmozgató eszközök. A sok-sok kellék, anyagféleségek, a „bármi lehet belőlük anyagok", a természetes anyagok segítik, a játék kibontakozását, a kreativitást.
A bábozáshoz, dramatizáláshoz, értelmi képességeket fejlesztő játékokhoz szükséges eszközök állandóan jelen és „kéz közelben" vannak a gyermekek számára. Olyan félkész játékokat kínálnak az óvodapedagógusok a gyermekeknek, amelyek sokféle játékszituációhoz, játékfajtához, ötlethez illeszthetőek.
A játékeszközök kiválasztásánál odafigyelnek a gyermekek életkorára is.
A kicsik játékához ugyan sok ugyanolyan eszközt biztosítanak az óvodapedagógusok, mivel ebben az életkorban a gyermekek többnyire egymás mellett ugyanazt a játékot játsszák. A gyermekek pszichikus funkcióit fejlesztő gyakorlójátékhoz, és a hagyományos szerepjátékokhoz szintén kellő számú játékeszközt biztosítanak.
A nagyobb gyermekek számára a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal bővítik az eszköztárat.
Hangsúlyt fektetnek az értelmi képességeket fejlesztő játékokra, amelyekkel a gyermekek egyénileg vagy kisebb csoportban, óvodapedagógussal vagy egyedül játszanak.
Lehetőséget kapnak a gyermekek a barkácsolásra, játékkészítésre, melynek során felhasználják a közösen gyűjtött tárgyakat, terméseket, terményeket.
Az udvaron is, mint a csoportszobában ugyanazokat a feltételeket biztosítják óvodapedagógusaink a megkezdett játéktevékenység folytatásához.

Gyakorlójáték

A gyakorlójáték során, a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, ismétlésre készteti a gyereket, és ezek az újra ismétlések nagy örömet jelentenek számára. A gyakorlójáték lehet mozgásos, manipulációs vagy verbális. A mozgásos gyakorlójáték során a gyakori ismételgetéssel bizonyos mozgásokat begyakorol a gyermek (pl.: bújik, ugrik, mászik stb.). A manipulációs gyakorlójáték, nagy jelentőségű pl.: a gyerek szem-kéz koordinációjának fejlődésében. A verbális gyakorlójátéknak szociálisan és az anyanyelv elsajátításában van nagy szerepe.

Építő-konstruáló, barkácsoló játék

Kedvelt építési játék a homokozás. Építés közben a gyerekek átélik az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk, gondolkodásuk, kognitív képességeik stb.
Megtapasztalják a rész- egész viszonyát, megtanulnak tervezni, szervezni, szerkeszteni. A modellről való építés, szerkesztés közben fejlődik többek között: megfigyelő képességük, emlékezetük, koncentrációjuk, mozgáskoordinációjuk. A kisebb, bonyolultabb összerakást igénylő eszközök elősegítik a finommotorika és a percepció fejlesztését.

Szerepjáték

A szerepjáték tükrözi a gyerekek átélt élményeit, személyiségét, tehát sok egyedi vonás van benne.
A szerepjátéknak nagy jelentősége van a gyermek személyiségfejlődésében, elsősorban szociális területen. A gyermek szociális tanulással, a felnőtt mintáról utánzással tanulja meg többek között az erkölcsi értékeket, és a társadalmi együttélés szabályait is. Fejlődik képzelete egy-egy kitalált történet eljátszásával, szervezőkészsége a játék megszervezésével, empátiája a társak érzelmeinek felfogásával, elgondolásaik megértésével.

Szabályjáték

Elsősorban értelemfejlesztő, és mozgásos szabályjátékokat játszunk. A mozgásos szabályjátékok közül sok a népi játék, bújócskák, fogócskák, labdajátékok, szembekötősdik, az értelemfejlesztők közül a társasjátékok, dominók, kártyajátékok, logikai játékok a leggyakrabban használtak.

Fejlesztő játékok

A fejlesztőjátékokat elsősorban, mint a differenciált fejlesztés elsődleges eszközeit tartjuk számon. Nem csak a kifejezett fejlesztésben, hanem a szabad játék során is biztosítják az óvodapedagógusok őket, a gyerekek számára. Főként nagycsoportban szeretik összemérni képességeiket, ezekkel a típusú játékokkal is.

Bábozás, dramatizálás

A gyermek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze. A bábozás a teljes gyermeki személyiség kibontakoztatását, valamint a beszoktatást, beilleszkedést és különböző szociális problémák megoldását is elősegíti.

Az óvodapedagógus feladatai a játékban

Óvodapedagógusaink a játékban tudatos jelenlétükkel, együttműködésükkel és segítségre kész magatartásukkal olyan légkört teremtenek, amely biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindez megnyilvánul a játék feltételeinek megteremtésében, az együtt játszásban, a támogató, motiváló magatartásukban is.
Az együtt játszásnál odafigyelnek arra, hogy a játékba való bekapcsolódás során a gyermeki kezdeményezést, játékválasztást tiszteletben tartva, ne korlátozzák a gyermeki önállóságot. Ha a szituáció úgy kívánja, és a gyermekek igénylik, „játszótársként" vesznek részt, modellértékű viselkedés adásával.
Segítik a különböző fejlettségű gyermekek együtt játszását, (differenciált reagálás, egyéni bánásmód) az igény szerinti, elkülönült játékot is, valamint a kreatív önkifejezés és önérvényesítő gyermeki törekvéseket.
Arra törekednek, hogy a gyerekek kapjanak lehetőséget és próbálják meg önállóan megoldani konfliktusaikat, csak szükség esetén avatkozzon be a felnőtt, a játéktevékenység megzavarása nélkül.

A játékban, ha annak komolyságát és a gyermekek által állított szabályait elfogadják az óvodapedagógusok, bensőséges, meghitt kapcsolatokat tudnak kialakítani.
Elengedhetetlen az óvodai élet minden pillanatában az óvodapedagógus, és a dajka példaértékű kommunikációja, nonverbális megnyilvánulásainak hitelessége. A játék a játszó gyermek tükörképe, ezért a gyermek megismerésének legalkalmasabb eszköze.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése:

- az ingerszegény környezetből jövő gyerekek számára élményt és játékeszközt biztosítanak az óvodapedagógusok, így kompenzálva a társadalmi, szociális különbségek okozta hátrányokat, az esélyegyenlőség feltételeit megteremtve,
- a szociálisan érettebb gyerekeknek mintát adnak az együttműködésre, a gátlásos, visszahúzódó gyerekeket bevonják a csoport játékaiba,
- az értelmi területen elmaradt gyermekek számára fejlesztési tervet készítenek, a szeretetteljes elfogadással kompenzálni próbálják szociális lemaradásukat.

Német nemzetiségi nevelés:

- az óvodapedagógus által kezdeményezett játékokban megjelenő német nemzetiségi nyelvvel lehetőséget teremtünk a gyermeki szókincs bővítésére,
- a német nemzetiségi hagyományok, népszokások, a német nemzetiség jellegzetes használati tárgyait, beépítik a játékokba,
- szerveznek az óvodapedagógusok német nyelven értelemfejlesztő, mozgásos szabályjátékokat, népi gyermekjátékokat ismertetnek meg a gyerekekkel,
- a nap folyamán kihasználják a játékban és egyéb tevékenységekben adódó alkalmakat a német nyelv gyakorlására.

Sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztése:

- az életkortól és fejlettségi szinttől függően fokozódó komplexitású játékok megtanítását, megszerettetését tűzik ki célul az óvodapedagógusok
- az SNI gyermekek számára kezdetben, egyéni helyzetben tanítják meg a a játékeszközök használatát, a későbbiekben egyre kevesebb segítséggel végzett önálló, vagy páros tevékenységként jelennek meg,
- a játék során tanultakat ismétlik, a helyes mondatalkotást is itt figyelhetik meg és gyakorolhatják a gyermekek,
- a játék alkalmas arra, hogy eggyé szervezze az értelmi, érzelmi és társas folyamatokat, mellyel tág teret nyújt a társakkal, felnőttekkel való viselkedésmódok, viselkedési szabályok begyakorlására.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyerekek képesek legyenek kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában együtt játszani,
- a játékukban a szerepjáték jelenjen meg legtöbbször egyéni ötleteik alapján,
- képesek legyenek olyan építményeket létrehozni, amelyek egyre pontosabbak és kombináltabbak,
- kedveljék a szabályjátékokat és képesek legyenek a normák/szabályok betartására,

- váljon igényükké a társakkal való együttműködés,
- jelenjen meg viselkedésükben környezettudatos magatartás,
- társas viselkedésükben jelenjenek meg az óvoda által elvárt viselkedési szabályok,
- váljék egyre komplexebbé játékuk.

12.2. Verselés, mesélés

„A mesékben minden benne van:
mindaz, ami volt,
és mindaz, ami még lehet."

(Boldizsár Ildikó)

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusokkal, a mozdulatai és szavak egységével a gyermekek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

1. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermekérzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese- képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyénifejlettségi szintek figyelembevételére.

2. Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

3. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. a belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

4. a gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

5. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme.

6. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Célunk:

Gyermekeink értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének biztosítása, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, azok megerősítése a mese, a vers a magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok és a dramatikus játékok elemeinek felhasználásával. A mesék a tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal feltárja a gyerek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, valamint a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvéseket, megfelelő viselkedésformákat.
Valljuk, hogy a mese, a vers különösen alkalmas az óvodás korú gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására, mélyíti érzelmeiket, emberi kapcsolatokra tanít. A mese - képi és konkrét formában- esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltátja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges, és megfelelő viselkedésformákat.
A dramatikus játékok a bensőséges, a közösségi együtt játszást szerettetik meg, amelyben a játszók érzelmileg és szellemileg egyaránt tapasztalatot gyűjthetnek, illetve feldolgozhatják korábbi élményeiket: (közös együtt játszás, a közös és egyéni tanulási formák, anyanyelvi játékok, mímes játékok, bábozás).
A verselés nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre főként a két és fél-három éves korú gyermekek esetében. A kisgyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti, az aktív szókincs kialakulását ás a világról való ismeretek megszerzését.

Feladataink:

- inkluzív, szeretetteljes légkör megteremtése,
- a versek, mesék stb., igényes kiválasztása, összeállítása, a népi a klasszikus és a kortárs irodalmi művek felhasználása,
- az anyag megválasztásánál az adott csoport igényeinek, fejlettségi szintjének, szükségleteinek, összetételének figyelembevétele,
- a gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése, szókincsük bővítése a mese, vers, bábozás és dramatikus játékok segítségével,
- az anyanyelvi nevelésben a gyerekek érzelmi intelligenciájának fejlesztése játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek, valamint a mese és a dramatikus játékok elemeinek, eszközeinek segítségével,

- megfelelő és elegendő alkalom, idő, hely és eszköz biztosítása az anyanyelvi nevelés számára,
- az óvónő mesélése, versmondása, általában véve az előadásmódja példaértékű legyen: (tiszta kiejtés, helyes artikuláció és hangsúlyozás, élményszerű bemutatás)
- a mesélés, verselés mindennapi, örömteli élmény legyen
- helyzetek teremtése a mese, vers segítségével a gyermek érzelmeinek kibontakoztatására
- saját vers-és mesealkotásra ösztönzés,
- a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi jelenjenek meg az óvodai életben,
- klasszikus és kortárs irodalmi művek megismerése,
- egyéni és közösségi kompetenciák fejlesztése drámajátékok segítségével
- a liturgikus évhez kapcsolódó bibliai történetek feldolgozása
- a nemzetiségi nevelésben résztvevő gyerekeket az óvodában megismertetjük saját népi kultúrájukkal, mondavilágukkal (szükség van német nemzetiségi, valamint cigány/roma népi költészetre, írók és költők gyermekeknek szóló műveire, ezek gyűjteményeire).

Lényeges szempontunk az igényes válogatás, melynek elsődleges forrása a magyar népmesék és népi gyermekmondókák világa. Emellett megjelenhetnek kortársírók, költők közkedvelt írásai, a nemzetiség népmeséi, más népek meséi is – ezzel is segítve a multikulturális nevelés megvalósulását, és az identitástudat fejlődését.

A nevelés során fejlődik a gyermekek

- érzelmi intelligenciája,
- beszédészlelése és beszédértése,
- beszédprodukciója,
- aktív és passzív szókincse,
- kommunikációs képességei,
- megismerkedik a magyar nyelvben gyakran előforduló szófordulatokkal, régies kifejezésekkel és ezek jelentéseivel.

Az anyanyelvi nevelés helye a napirendben

Nevelőmunkánkban az anyanyelvi nevelésnek (mese, vers, dramatikus játék) a hét minden napján, sőt egy nap folyamán akár többször is helye van. Bármely témához kapcsolódóan, bármely szituációból spontán adódóan, gyakran van lehetőségünk élni a meséléssel, verseléssel, bábozással.

Nagyon fontosnak tartjuk, mert a mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban tudja magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás intim állapotában eleven, belső képi világot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Az udvaron az időjárással, egyéb témákkal kapcsolatban számtalan alkalmat találhatunk a környezettudatos nevelés megvalósítására.

A verselés tevékenységhez kötődő, együttlétek hangulatát fokozó, sok esetben pedig jó hangulatú, ritmikus, mozgásos játék. Éppen ezért fontos, hogy mind mennyiségben, mind tartalmi színességben megfelelő repertoárral rendelkezzünk.
A bábozás élményét az óvónői bábjátékban éreztetjük, később lehetőséget biztosítunk a gyermekek próbálkozásainak. Az improvizálások, élmények eljátszásán keresztül eljutnak az ismert mesék megjelenítéséig.
Kiemelkedő szerepű a délutáni pihenést megelőző mesélés. Mivel a kicsik az állatmeséket kedvelik és értik elsősorban, ilyenkor nyílik lehetőség arra, hogy a nagyobbaknak egy-egy hosszabb tündérmesét, vagy folytatásos mesét meséljünk. Nyelvtanilag helyes, tiszta beszéddel, ejtéssel, hangsúlyozással, megfelelő artikulációval kell tolmácsolnunk a meséket, verseket stb.
A valamilyen okból egyéni fejlesztésre szoruló gyermekeknek személyre szabottan, a konkrét hiányosságokat megcélozva kell alkalmaznunk a mese, a vers és a báb kínálta lehetőségeket (helyes hangzóejtés gyakoroltatása mondókával, beszédgátlás oldása bábozással).
A gyermekek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja, a gyermeki kreativitást elősegítő formája.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztése:

- az ingerszegény környezetből jövő gyerekek számára elsősorban az óvoda biztosít élményt, eszközt (bábot, jelmezt, képeskönyvet),
- szeretetteljes elfogadással, a csoport közösségébe integrálással, igyekszünk kompenzálni szociális vagy egyéb jellegű elmaradásaikat,
- szükség szerint differenciált, személyre szabott fejlesztéssel igyekszünk kompenzálni a társadalmi és képességbeli hátrányokat.

Német nemzetiségi nevelés:

Az-anyag kiválasztásánál a következő szempontok érvényesülnek:

- témájában kövesse a magyar nyelvű tartalmakat, szókincsében és tartalmában igazodjon a csoporthoz,
- a német nyelvű mesélésnél nagyon fontos a szemléltetés, akár mozgással, akár eszközzel, (kép, báb stb.),
- a nap folyamán gyakran előforduló tevékenységekhez különböző rigmusokat, mondókákat kapcsolunk (pl.: étkezésnél német nyelvű versekkel kívánunk egymásnak jó étvágyat),
- ezeknek a mindennapi tevékenységekbe beépülő német nyelvű szövegeknek fontos szerepe van az „idegen" nyelvvel való barátkozásban, és a szókincsük bővítésében is.

Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése:

- a SNI gyerekek számára gazdag, fejlettségüknek, igényeiknek megfelelő programot dolgozunk ki,

- a beszédben visszamaradt gyerekek számára különös jelentőséggel bír, hogy a nyelvtörőkkel, beszéd és kifejezés javító mondókákkal, versikékkel stb fokozottan találkozzanak,
- a beszédszervek ügyesítése, a beszédhallás, az auditív ritmus, az auditív emlékezet fejlesztése a célunk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét, akár részeseivé válva,
- várják, kérik a mesét, segítenek a mesemondás feltételeinek kialakításában,
- a mesében hallott szófordulatokat beszélgetésükben, dramatizálásukban, bábozásukban is alkalmazzák,
- szívesen mondogatnak rigmusokat, verseket, mondókákat,
- egyszerűbb meséket mesélnek, báboznak és jelenítenek meg dramatikus játékokat,
- néhány kedvelt mesehősüket beleviszik a játékukba,
- más képességek mellett gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük, beszédkészségük erősödik,
- beszédfegyelmük kialakul,
- szívesen szólalnak meg a nemzetiség nyelvén is.

12.3. Ének, zene, népi játék, tánc

„A zenével nemcsak zenét tanulunk. Az ének felszabadít, bátorít, gátlásokból, félénkségből kigyógyít. Koncentrál, testi-lelki diszpozíción javít, munkára kedvet csinál, alkalmazkodóbbá tesz, figyelemre, fegyelemre szoktat, egész embert mozgat, nemcsak egy-egy részét. Fejleszti a közösségi érzést, kifejleszti a minden emberben meglévő zeneérzést, s ezzel megadja a zenei műveltség alapját, amivel azután szebbé, gazdagabbá teszi egész életét."

(Kodály Zoltán)

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
3. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző- állami, egyházi, jeles- ünnepekhez fűződik.
4. A népi játék, gyermekdal, néptánc, és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés estében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
5. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
6. Az éneklés, zenélé, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk:

A közös éneklés, közös játék örömének megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyerekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozza zenei anyanyelvüket.
A két és fél-három éves gyermekek esetében a sokrétű zenei élmény átélésre, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, az óvodapedagógus ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és tovább élését.
A zenei élményt igyekszünk többféle tevékenységhez kapcsolni a mindennapok során. A néhány gyerek által kezdeményezett énekes játékok kijátszása mikrocsoportos formában történik. A zenei nevelés „programja", az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével átgondolt, tervezett tevékenységünk.
A dalanyag feldolgozása Forrai Katalin: Ének az óvodában és Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában, című szakirodalma alapján történik. Természetesen a kortárs zeneszerzők gyermekdalaiból is válogatunk, a fenti kritériumok figyelembevételével.
Az énekes népi játékok, gyermektáncok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak gyerekeink zenei képességeinek fejlesztésére: a tiszta éneklés, zenei hallás, ritmusérzék, zenei formaérzék, zenei alkotókészség, zenei kreativitás, a zene hallgatására nevelés.

Zenei nevelésünknek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható. Szinte valamennyi ünnepkörünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás, zenélés a mindennapi tevékenységek része, a felnőtt minta spontán utánzásával. A zenei nevelés anyaga mellett, az egyházi ünnepekhez kapcsolódó óvodás életkornak megfelelő hangterjedelmű dalokkal is megismertetjük a gyermekeket.
Az inkluzív légkör megteremtésének fontos eszközei az ölbeli játékok (göcögtetők, hintáztatók, arc, kéz, ujj, lovagoltató játékok).
Az élményt nyújtó közös éneklés a művészeti és esztétikai nevelésnek is alapja.
Témakör szerinti csoportosítás (kiszámolók, körjátékok, sor-lánc, kapu-híd, tréfás csúfolók, egyéb játékok) alapján a zenei anyagot differenciáljuk a gyerekek zenei és mozgás koordinációs fejlettségének mutatói szerint.
A zenei képességfejlesztést kötetlen jelleggel, mikrocsoportos formában és kötötten is szervezzük. Figyelembe vesszük a gyerekek egyéni képességszintjét, életkori és biológiai fejlettségét.
Alkalmanként élő előadásban hallgatnak a gyerekek hangszeres és énekes zeneműveket. A zenehallgatáshoz „értékes", igényes műveket választunk népdalainkból, más népek dalaiból, valamint hallanak altatókat és klasszikus zenét is.

Feladataink:

- a felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és képességszintnek megfelelő összeállítása,
- a 2,5-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása,
- a tevékenység szervezeti formáinak és a megfelelő módszereknek a megválasztása,
- a nyelvi képességek fejlesztése,
- a zenei nevelést segítő eszközök, hangszerek használata.

Az óvodás korban megjelenő jellegzetes tartalmak, a zenei képességfejlesztés területei

Nevelőmunkánkat úgy szervezzük, hogy a gyerekek játék közben közvetve tudják megszerezni a zenei készségeket és ismerjék meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban, hangosabban beszélni, mondókázni, énekelni. Változatos mozdulatokkal és mozgással érezzék meg az egyenletes lüktetést. Az óvó nénik énekeljenek sokat a gyerekek között és keltsék fel érdeklődésüket a zenehallgatás iránt. A gyerekek énekeljenek egyénileg és kisebb csoportokban halkabban-hangosabban, magasabban-mélyebben. Használjanak többfajta ritmushangszert. A zenei képességfejlesztés mellett a legfontosabb, hogy örömmel, érzelmi gazdagsággal énekeljenek.

A 3-4 éves gyermekek ismerjenek meg 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 dalos játékot. A mondókák hossza 2-4 motívum, a dalok hossza 8-12 ütem legyen. A dalok váltakozva negyed és páros nyolcad ritmusok legyenek. Ezek a nap bármely szakában legyenek jelen, kötetlen formában.

A 4-5 éves gyerekek a 4-5 új mondóka és a 12-15 új dalos játék megismerése mellett ismételgessék a 3-4 éves korban tanult dalokat, mondókákat, ölbeli játékokat is.

Énekelgessenek 4-8 motívumból álló dalos játékokat, műdalokat. A dalok hangterjedelme is dúr hexachosa maradjon. A körjátékok közül már nehezebbeket is válogathatunk (szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító stb.). A tiszta éneklés érdekében énekeljenek önállóan. Énekeljenek egyénileg és kisebb csoportokban halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. Érezzék az egyenletes lüktetést, a dalok, mondókák ritmusát. Használjanak többféle ritmushangszert.

Az 5-7 éves gyerekek a kisebbekkel, legyenek "anyáskodóak", játsszanak minél több ölbeli játékot velük.
Tanuljanak meg 4-6 új mondókát, 16-18 új népi gyerekjátékdalt és 4-5 alkalomhoz illő műdalt. A mondókák hossza 6-12 motívum, a daloké 12-18 ütem is lehet. Olyan dalokat válogatunk, melyekben már szünet és szinkópa is előfordul. Bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-, fogyó játékokat is tervezünk. Gyakran énekeljenek egyénileg is a tiszta éneklés érdekében. Tudják megkülönböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. A zenei neveléssel megvalósítható képességfejlesztés mellett a legfontosabb, hogy a gyermekek örömmel, érzelmi gazdagsággal énekeljenek.

Az éneklési készség fejlesztése:

- tiszta énekléssel, a gyerek hallásának fejlesztése,
- a gyerekhang ápolása.

A zenei hallás fejlesztése:

- zenei fogalompárok megkülönböztetése,
- hangszínek felismerése,
- belső hallás fejlesztése.

A ritmusérzék fejlesztése:

- az egyenletes lüktetés érzékeltetése,
- a ritmus érzékeltetése,
- a mozgás és ritmus kapcsolatának felismertetése,
- gyermekhangszerekkel a ritmika, és egyenletes lüktetés gyakorlása.

A zenei formaérzék fejlesztése:

- a motívumhangsúly kiemelése mozgással,
- dallam és ritmusmotívumok felfedeztetése.

A zenei alkotókészség kibontakoztatása:

- spontán hangicsálások erősítése,
- visszhangjátékok játszása.

A zene hallgatására nevelés

Fontosnak tartjuk zenei élmények nyújtását, mert elősegíti a gyermekek képi- és ~~irodalmi~~ az anyanyelvi alkotások iránti esztétikai fogékonyságát, alkotókedvét, miközben fejlődik zenei emlékezetük, s esztétikusan formálódik mozgásuk. A feladatok sikeres megoldása elősegíti a zenei anyanyelv megalapozását.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztése:

- az ingerszegény környezetből jövő gyerekek számára az óvodában biztosítunk élményt, jellemzően itt ismerkedhet meg hangszerrel stb.
- a mozgással, tánccal, dallal segítjük őket a beilleszkedésben, sikerélményt teremtünk számukra.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyerekek örömmel játszanak énekes játékokat,
- mernek és tudnak egyedül énekelni,
- megkülönböztetnek zenei fogalom párokat,
- tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni, visszaénekelni, elbújtatni,
- érzik és különbséget tudnak tenni, az egyenletes lüktetés és a ritmus között,
- egyszerű zenei feladatok elvégzésére is képesek,
- az éneklés és a zenélés, a gyermekek mindennapi tevékenységének része, a felnőtt minta utánzásával,
- a zenehallgatásra szánt műveket szívesen hallgatják,
- gyermektánc mozdulatokat, mozdulatsorokat elsajátítanak, szeretik a népzenét, mozgásuk esztétikus.

12.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„A gyerekek mindenből mindent tudnak csinálni".
(Goethe)

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermekialkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotásokközösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.
2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését; a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük kialakítását.
4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

5. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termések felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

A tevékenység célja: a gyermek élmény és fantáziavilágának képi, téri szabad önkifejezése. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos része a gyermeki személyiség fejlesztésének.
A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Célunk:

A gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
Valljuk, hogy nem a produktum, hanem maga a tevékenység és ennek öröme a fontos.

A két és fél-három éves korú gyermekek számára az öröm forrása maga a tevékenység- az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés-, nem annak eredménye.

Feladataink:

- megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival,
- Az éves terv összeállításánál figyelembe vesszük az egyházi évkör eseményeit, így építjük be a vallásos nevelést
- Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítani,
- a kreatív gondolkodásra, önkifejezésre, alkotásra való igény és képesség kialakítása,
- differenciálás a korcsoportok és a különböző képességű gyermekek között (tehetséggondozás, fejlesztés),
- környezettudatos magatartás kialakítása az anyagok újrahasznosítása által.

Fejlesztési területek:

- finommotorika,
- szem- kéz koordináció,
- türelem és kitartás,
- rövid és hosszú távú emlékezet,
- megfigyelőképesség,
- kreativitás.

A tevékenységek jellemzői:

3- 4 éves korban:
Lehetőségeket biztosítunk:

- a különböző anyagokkal való közvetlen tapasztalásra, ismerkedésre, látás, tapintás, szaglás, ízlelés útján a játékban,
- az állandó szemlélődésre, tevékenységre minden nemű produktum nélkül.

Megismertetjük:

- az anyagok tulajdonságait, alakíthatóságát, simítva, sodorva, gyurkálva, mélyítve, tépegetve, vágva, nyomkodva.

Biztosítjuk számukra a sémák nélküli, szabad önkifejezés lehetőségét. Azokat az érzéseit fejezze ki ábrázolásban, amit a világról szerzett, tapasztalt.
A 3-4 évesek által használt anyagok az agyag, gyurma, zsírkréta, ujjfesték, vízfesték, színes ceruza, különböző természetes anyagok.

4- 5 éves korban:
Bővüljön az anyagok köre, ismerjenek meg egyre több technikát, hogy az anyagban rejlő lehetőséget vegyék észre.
Tudjanak maguknak játékokhoz eszközöket készíteni, alkotó részesei legyenek csoportszobájuk tárgyi díszítésének. Alakítsák környezetüket építéssel, nagy dobozokkal, takarókkal, variálják a teret.
Fontos, hogy mit tudunk megláttatni velük. Képalakító tevékenységüket élményekkel segítjük, hogy megjelenjen a gyermekek rajzain az emberábrázolás, környezet, tárgyak.
Ismerjék és használják helyesen a különböző jó minőségű eszközöket.
Állandóan újabb és újabb olyan tapasztalásra motiváljuk gyermekeinket, amely segíti fejlődésüket, ismereteik bővülését, önmaguk, egyéniségük kifejezését, a saját képalkotó nyelvük kialakítását.

5- 6- 7 éves korban:
Képessé válnak tárgyak létrehozására. Megismertetjük az anyagok tulajdonságait és technikákat, hogy ezek ismeretében önállóan tudjanak tervezni, megvalósítani.
Megtervezői és kivitelezői a környezetalakító, díszítő munkának, amelyhez elengedhetetlen, hogy ismerjenek olyan technikákat, amelyek mindezzel megvalósíthatók: nemezelés, batikolás, gyöngyfűzés, szövés, fonás stb.
Nagy hangsúlyt fektetünk a finommozgás fejlesztésére. A játékban is sok lehetőség nyílik a spontán fejlesztésre: az ábrázolási technikák gyakorlása, tépés, nyírás, ragasztás, építés, konstruálás, babaöltöztetés, barkácsolás stb.
Ábrázolási témáikban megjelennek a mesék, ünnepek élményei is. Jelenítsék meg a színeket, formákat egyéni módon.
Legyen igényük ajándékkészítésre az ünnepekhez kapcsolódóan, de egymásra is gondoljanak alkalmanként.
Megláttatjuk velük a természetes anyagok szépségét, felhasználási lehetőségeit.
Megismertetünk a gyerekekkel új technikákat, a magyar népi kultúrához tartozó ősi kismesterségeket.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése:

- a gyermekek finommotoros fejlődésének nyomon követése,
- a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat egyéni és mikrocsoportos fejlesztéssel segítjük, (differenciálás, motiváció)
- igyekszünk külső programokon való részvételt biztosítani számukra.

Német nemzetiségi nevelés:

- a különböző anyagokkal, technikákkal való ismerkedés során nevezzék meg a német kisebbség nyelvén az eszközök nevét,
- a tevékenység során használt kifejezéseket, mondatmodelleket értsék meg, sajátítsák el,
- lehetőség biztosítása a népi kismesterségek és a kisebbség tárgyi kultúrájának megismerésére.

Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése:

- minél többféle képi kifejezésmódot tanuljanak meg, mert ez által fontos önkifejezési eszközhöz juthatnak,
- a sérült szociális- kommunikáció kompenzálására az alkotások elkészítése örömforrást jelentsen,
- nem elegendő a spontán érés, fontos a megfelelő ingerek biztosítása, a játékos, motivált gyakorlás.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- képalkotásban egyéni módon, biztonsággal jelenítik meg ismereteiket, gondolataikat, élményeiket, elképzeléseiket, érzéseiket,
- örömmel, saját kezdeményezésükre is ábrázolnak, megtanulnak „látni", örülnek alkotásuknak, a közösen készített kompozíciónak,
- önállóan tudnak választani a megismert és elsajátított ~~vizuális~~ technikák közül, a természet kincseit felhasználva tudják céljukat kreatívan megvalósítani,
- plasztikai munkáik egyéniek, részletezőek,
- téralkotásban bátrak, ötletesek, együttműködők,
- meglátják környezetükben az esztétikai értékeket,
- a mindennapi élet egyéb területein is ötletesek, képesek problémamegoldó gondolkodásra, kreatív önkifejezésre.

12.5. Mozgás

„Ép testben – ép lélek."

Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakításához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

a, spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
b, irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
c, szervezett mozgásos tevékenység.

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok s feladatok, pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíróképességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.
3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének- a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség- fejlődésére.
4. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
5. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, csoportszobában vagy játszóudvaron is megszervezhető.

Célunk:

A gyermekek egészségének és testi fejlődésének biztosítása sok mozgásos játékkal, mindennapos rendszeres mozgással, amelyek elősegítik a harmonikus személyiségfejlődést.
A mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.
Spontán, a játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység és egészségfejlesztő testmozgás biztosítása a hét minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve.
A gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása, a szabad levegőn.
A gyermekek természetes mozgásának, testi képességeinek fejlesztése, az egészségük megőrzése, a szervezet edzése. A harmonikus, összerendezett, fegyelmezett, nagy és kismozgások alakítása.
A két és fél-három éves korú kisgyermekek a mozgásfejlesztő eszközök használata során szabadon végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik ezáltal mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.
A gyermekek tájékozódó-, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tulajdonságainak fejlesztése. A keresztény nevelés célkitűzéseinek megfelelően jókedvvel, vidámsággal, buzdítással vesszük rá a gyermeket, hogy akaraterejét is tudja irányítani.

Feladataink:

- prevenciós, játékos láb- és tartásjavító mozgásanyag beépítése,
- a mozgásbeli jártasságok és készségek kialakítása,
- a testi képességek tervszerű fejlesztése, a szabadban szervezett játékokkal, mozgásos tevékenységekkel,
- a rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni, fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok biztosítása,
- pszichomotoros készségek és képességek alakítása, formálása és fejlesztése,
- természetes hely-, helyzetváltoztató, - és finommotoros mozgáskészségek tanulásának megvalósítása,
- a mozgás koordináció intenzív fejlődésének elősegítése, sokszínű, változatos és örömteli érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal,
- a szemlélet formálása, a szülők figyelmének ráirányítása a rendszeres mozgás fontosságára, egészségmegőrző szerepére, (arra biztatjuk őket, hogy teremtsenek minél több alkalmat az együtt mozgásra, a szabadban való tartózkodásra, délutánonként és hétvégeken is /kerékpározás, kirándulás, szánkózás stb.),
- a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának biztosítása,
- a feltételrendszer folyamatos biztosítása,
- a 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásformák, játékok összeállítása,
- a mozgástevékenységek különböző szervezeti formáinak biztosítása.

Valljuk, hogy a mozgás legalább olyan fontos a gyermekek számára, mint az elegendő alvás és a jó táplálkozás.

A mozgás az egész szervezet fejlődését elősegíti. A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, testi képességeit, mint az erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség, társra figyelés stb.
Szem előtt tartjuk a gyermekek testi, lelki, és szellemi egészségében a rendszeres, mennyiségileg és minőségileg is megfelelő testmozgás kulcsfontosságú szerepét. Az ügyességet, gyorsaságot, állóképességet fokozatosan és változatos terheléssel, lassan növeljük, pozitív hatást gyakorolva gyermekeink gondolkodásának fejlődésére.

A gyermekek mozgásfejlesztésének lehetőségei

Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, a nap minden szakában biztosítjuk a gyermekek számára a szabad mozgás lehetőségét. Fontosnak tartjuk a szabad levegőn való tartózkodást és a mindennapos testnevelés szabadban való megvalósítását, lehetőségeinkhez mérten. Figyelünk arra, hogy minél több időt töltsenek a szabadban, biztosítva a változatos mozgásformák begyakorlását természetes környezetben is (pl. télen hógolyózás, játék a hóban).
A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítjük az irányított mozgásos tevékenységekkel.
A komplex testmozgásokat beépítjük az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, így együtt hatnak a gyermekek személyiségének-pozitív énkép, önkontrol, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, probléma megoldó gondolkodás- fejlődésére.
A játékosan felépített testnevelés foglalkozás, az irányított játék, az alapmozgások gyakorlásának a helyszíne.
Gyermekeink természetes mozgását sokszínű, változatos testnevelési játékokkal fejlesztjük, mint a: járást, futást, ugrást, dobást, függést és egyensúlyozást.
Egészséges testi fejlődésük biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, és egyéni képességeket messzemenőkig figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül. Ez napi 20-30 perc intenzív mozgást jelent számukra. Maximális lehetőséget biztosítunk a spontán mozgásigény kielégítésére, mégpedig differenciáltan, az egyéni sajátosságok figyelembevételével.
Rugalmasan, a csoport napi életét figyelembe véve határozzuk meg a mozgás helyét, és idejét.
A kellő intenzitású testmozgással elősegítjük a gyermekek koordinációs képességének fejlődését és hozzájárulunk a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez. Lehetőség szerint minden gyermek számára biztosítjuk az önálló gyakorláshoz szükséges eszközöket, amelyek napközben is hozzáférhetőek a gyermekek számára.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásformák, játékok összeállítása

Az óvodába lépő gyermekek a mozgásfejlettség terén is nagy eltérést mutatnak. Ezért ezen a téren is fokozott figyelmet fordítunk az egyéni fejlettségi szintet, és fejlődési ütemet figyelembe vevő fejlesztésre.
Egyik legfontosabb feladatunk a gyermekek játékos mozgásfejlesztése. Elsőként a nagymozgások fejlesztésére helyezünk hangsúlyt (járás, futás, ugrás, kúszás, csúszás, mászás).

Az irányított mozgástevékenységek és a szabad mozgás során célunk, hogy megismertessük gyerekeinket minél többféle kézi szerrel, mozgásfejlesztő eszközzel, azok biztonságos, balesetmentes használatával.
Az alapozás időszakában főként játékos utánzó módon végezzük a gyakorlatokat.
A fejlődés következő fázisában a nagymozgások változó körülmények közötti alkalmazása, kombinálása a cél. A már ismert mozgásformákra alapozva megjelennek a komplex mozgások. Ebben az életkorban a játékos, utánzó módon végzett gyakorlatok végrehajtása során az egyszerűbb szakkifejezések használatával is próbálkozunk. Kiemeljük a társra való figyelés fontosságát.
A testrészek, tevékenységek pontos és folyamatos megnevezésével, a névutók használatával, segítjük a testséma kialakulását, a téri tájékozódó képesség fejlődését. A mozgás során fejlődik gyermekeink egyensúlyérzéke, tér érzékelése, szem-kéz, szem-láb koordinációja, összerendeződnek szenzo-motoros képességeik, mozgásuk egyre összerendezettebbé, harmonikusabbá válik. Hangsúlyozzuk az észlelés, az alaklátás, a formaállandóság mozgás közbeni fejlesztését, a finommotorika alakítását.
A szabályjátékok gyakorlati alkalmazásával fejlesztjük gyermekeink testi képességeit (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), akarati tulajdonságait (bátorság, kitartás, versenyszellem).
A téri fogalmak megismerésével megtanulják a tárgyak és saját testük kapcsolatának észlelését, megismerését. A biztosan kialakult testtudat a téri tájékozódás alapja, ami lehetővé teszi a bal és jobb irányok megkülönböztetését.
Rendszeresen használjuk a testnevelés szakkifejezéseit.
Az óvodába lépéstől, annak végéig a tevékenységek között helyet kap a láb és tartásjavító torna is.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztése:

- a gyermekek mozgás koordinációjának bemeneti vizsgálata, erre épülő fejlesztés kidolgozása,
- óvodán kívüli mozgásos programokon való részvétel biztosítása (pl.: sportverseny, úszás stb.)

Német nemzetiségi nevelés:

- szókincsbővítés: a német nyelvű utasítások megértése,
- német nyelvű kiszámolók beépítése a mozgásos játékokba (pl.: fogó választásánál),
- német népi mozgásos játékok megismerése,
- testrészek megnevezése, oldaliság, testséma, téri irányok alkalmazása.

Sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztése:

- megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása,
- a szükséges és elégséges szabályok megtanítása,
- pozitív megerősítés,
- a SNI gyermekek számára a mozgásfejlődés pozitív hatása a kognitív funkciók és szociális képességek fejlődésére,

- a Mozgáskotta módszer hatékony felhasználása a célzott fejlesztésben,
- a mozgásos játékok felidézésével a gyermekek vizuális memóriájának fejlesztés
- szókincsük gyarapítása a testrészek és téri irányok megismerésével, megnevezésével,
- a különböző észlelési területek integrációja elősegíti a fogalomalkotás fejlődését,
- a mozgás, hatással van a szociális képességek fejlődésére és a gyermek én-tudatára.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- tudnak környezetükben tájékozódni, ismerik az irányokat,
- kialakul testsémájuk, oldaliságuk,
- biztonságosan mozognak, tudják mozgásukat irányítani,
- nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyérzékelésük összerendezetté válik,
- képessé válnak a szabályok betartására, kialakul egészséges versenyszellemük,
- önfegyelmük, figyelmük erősödik.
- testi képességeik, akarati tulajdonságaik fejlettek,
- egyéni-, csoportos-, sor-, és váltóversenyt játszanak a szabályok pontos betartásával,
- néhány egyszerű mozgásos játékot (futó-, fogójáték) irányítás nélkül játszanak,
- megértik az egyszerű vezényszavakat, a testnevelés szakkifejezéseit.

12.6. Külső világ tevékeny megismerése

"Aki szereti a szépet, az életet szereti.
Aki gyermekkorában megtanult látni, az sok-sok év múlva,
ha rosszkedvűen, vagy bánattal sújtottan jár az úton,
meglátja a zöld fűben a sárga kankalin ragyogását,
vagy a fecske röptének eleganciáját, és máris szebbnek látja a világot."

(Dr. Hermann Alice)

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi é tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.
4. Az óvodapedagógus feladata, hogy lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendezésére, a környezetkultúra

és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

A világmindenség rendjét és harmóniáját a létező dolgok közti különbségek és azok egymás közötti kapcsolatai adják. A teremtés szépsége a Teremtő végtelen szépségének visszatükröződése.
Célunk, hogy gyermekeink hitben állhatatos felelős felnőttekké váljanak.

A tevékenység célja: A gyermek miközben megismeri környezetét pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, megtanulja a természeti és emberi értékek megőrzését, védelmét.

Célunk:

Gyermekeink szerezzenek minél több mozgásos, és minden érzékszervre kiható élményt és tapasztalatot az őket körülvevő természeti-emberi-tárgyi környezetből életkoruknak megfelelő szinten. Ezáltal olyan tapasztalatok, és képességek birtokába jutnak, amelyek segítik őket a környezetben való biztos tájékozódásban, eligazodásban. Felfedeztetjük a bennünket körülvevő világ mennyiségi, alaki, nagyságbeli, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit, azokat megtapasztalva alkalmazza játékos formában igényeihez, ötleteihez igazodva.
Célunk, hogy az általunk nevelt gyermekekben megalapozzuk a tapasztalatok és ismeretek révén azokat a szokásokat, magatartásformákat, amelyeken keresztül képesek lesznek a környezettel való harmonikus együttélésre.
Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
A két és fél-három éves kisgyermekek számára a valamilyen élethelyzet közös elkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymástól és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl.: babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.) Az öröm forrásai az „én csinálom" élmények.
Életkoruknak megfelelő mértékben vegyenek részt az egyházi liturgiában, mert a környezettudatos attitűd kihat későbbi életvitelükre.

Feladataink:

- tapasztalatokat nyújtani, ismereteket, élményeket, melyekkel felkeltjük, ébren tartjuk a gyermekek kíváncsiságát,
- kielégíteni a - gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően - megismerési vágyaikat,
- kialakítani a gyermekben pozitív érzelmi viszonyt a természet iránt azáltal, hogy pozitív mintát adunk, s tevékenyen részt vesz gondozásában,
- lehetőséget adni a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, biztosítani elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat - és ismeretszerzésre,

- megismertetni a gyermekeket a fenntartható fejlődés elemeivel, a környezettudatos magatartásformákkal, a környezetszennyezéssel és környezetvédelemmel,
- lehetővé tenni a gondolkodási képesség alakulását olyan helyzetek teremtésével, amelyekben alkalom nyílik a problémamegoldó gondolkodásra,
- a 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása, a környezeti és a matematika nevelés terén, mely biztosítja a tevékeny megismerést,
- a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során,
- az érzelmi viszonyulások formálása,
- az együttműködésre, toleranciára, felelősségtudatra való nevelés.

A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenység egészét. Megismertetjük a szülőföld az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét és védelmét. A témák megválasztásánál figyelembe vesszük óvodáink területi elhelyezkedését, hol milyen helyi adottságok vannak. A természeti és társadalmi környezet témakörei átfogják, körülölelik a többi nevelési területet, s így a kölcsönhatás folyamatosan érvényesül.
A témák feldolgozásánál figyelembe vesszük azt az elvet, hogy kevesebbet, de alaposabban figyeljék meg a gyermekek környezetüket, s így haladjunk az alkalmazás felé. A sokoldalú tapasztalatszerzést, annak feldolgozását tudatos irányítással, élményszerű átadással tesszük, lehetőleg természetes élethelyzetekben. Az ismeretszerzést mozgásos játékokra, élményekre, cselekvésre, érzékszervi megtapasztalásra építjük. A gyermeki érdeklődést a megfigyelés irányába tereljük. Megtanítjuk látni őket, eligazodni a környezetükben.
A környezetükkel, a világ dolgaival természetes egységükben ismerkedjenek. A holisztikus látásmódot alakítjuk a gyermekekben, mely szerint nincs a környezetünkben lényegtelen, felesleges elem.
Mindig játszunk, de ez tele van a valósággal való ismerkedés sokszínűségével, a magatartás, a viselkedés formálásával. A gyermekek mindenben az egyéniségüknek, fejlettségüknek megfelelően vesznek részt. Állandóan gyűjtünk, keresgélünk, figyelünk, kísérletezünk, tevékenykedünk, eseményeket szervezünk. Szem előtt tartjuk, hogy a felnőtt /óvónő, szülő/ viszonyulása a természethez, a környezethez, s értékrendje modell a gyermek számára.
Lehetőség szerint kertészkedünk, részt veszünk környezetvédelmi programokon, szelektív hulladékgyűjtésben, takarékoskodunk a vízzel, a villamos energiával. Az egészséges életvitellel kapcsolatos szokások beépülnek mindennapjainkba.
Lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden jelenséget, állatot, növényt természetes környezetében az udvaron, séták, kirándulások során figyeljünk meg, hogy érdeklődésük szerint vegyenek részt a tevékenységekben.
A játékos tapasztalatszerzés lehetővé teszi, hogy beszéljünk a környezetünkben látható, felfedezhető formák nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőiről. A tapasztalatszerzéshez és ismeretnyújtáshoz a megfelelő eszközöket biztosítjuk (kerti szerszámok, távcső, nagyító, folyóiratok, kártyák, természetfilmek, mesekönyvek stb.).
A séták utáni megbeszélések segítik a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését, a tapasztaltak rögzítését.

A néphagyományokat és a természet jeles napjait közösségi, játékos formában elevenítjük meg (kirándulások, vetélkedők, ügyességi versenyek formájában).
A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek. A matematikai fogalmakkal természetes módon ismerkedik meg a napi játékok, tevékenységek, megfigyelések alkalmával.
Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik tér, sík és mennyiségfogalmuk. Feladatunk, hogy egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük matematikai ismeretüket.

A természeti és társadalmi környezet megismerésének területei, témakörei

3-4 éves korban:

- óvoda elfogadása, megszerettetése, a beilleszkedés segítése
- az óvoda közvetlen környezetének megismertetése,
- a család tagjai,
- testünk - önmaga felismerése tükörben,
- az évszakok szépségei, színei, jelenségei,
- időjárás és öltözködés összefüggései,
- közvetlen környezetükben található növények, gyümölcsök, állatok.

4-5 éves korban:

- élményszerző séták az óvoda közvetlen környezetében,
- a családról szerzett ismeretek bővítése,
- testünk, testrészek ismerete, testfogalom kialakítása,
- az évszakok: időjárás változásainak megfigyelése, a természet változásainak megfigyelése, összefüggések keresése,
- az ember tevékenységei,
- természeti környezetünk (növények-állatok, élő-élettelen)
- gyűjtőmunkák gazdagítása, differenciálása,
- közlekedés: közlekedési eszközök, gyalogos közlekedés szabályai.

5-6-7 évesek:

- megismertetjük a tágabb környezetet, ellátogatunk intézményekbe, középületekbe,
- család: nemek és kor szerinti csoportosítás, rokoni kapcsolatok,
- munka területei, eszközei,
- testünk: testrészek pontos megnevezése, domináns kéz tudatosítása, érzékszervek használata, ápolása, keresztcsatornák fejlesztése,
- évszakok ciklikus változásai,
- fenntarthatóság- értékek, értékrend,
- környezetszennyezés-környezetvédelem,
- közlekedés: biztonságos közlekedés magatartás szabályai járműveken.

Matematikai képességek fejlesztésének témakörei

- halmazok képzése, összehasonlítása, bontása,
- halmazok elemeinek sorba rendezése, összemérése, becslése, párosítása,
- mennyiségek összehasonlítása síkban és térben,

- kis számok összkép alapján (1, 2, 3),
- sorszámok,
- tapasztalatok a darabszám változásairól,
- építések, alkotások szabadon,
- tevékenységek tükörrel,
- tájékozódás a térben.

A hagyományos témakörök és tevékenységek kiegészülhetnek a következőkkel

- környezettudatos magatartás, értékrend alakítása,
- heti 2-3 alkalommal délelőttönként gyümölcs és zöldség fogyasztása,
- lehetőség szerint a környezetszennyezés, környezetvédelem kiemelése egy-egy adott témában,
- folyamatos udvar- és kiskertgondozás,
- madáretetés télen,
- akváriumok, terráriumok rendszeres gondozása, kisállat etetés,
- élősarok gondozása,
- erdei tábor szervezése a nevelési év végén,
- túrák tavasszal és ősszel autóbusszal a környék megismerése céljából,
- a gyermekek vázizomzatának és mozgáskoordinációjának fejlesztése környezetbarát anyagból készült eszközökkel,
- kapcsolattartás különböző környezetvédelmi szervezetekkel. életkorának
- a gyermekek életkoruknak megfelelően az egyházi hagyományok felelevenítése-hagyományok tisztelete, továbbvitele.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztése:

- a szociokulturális hátrányból adódó különbségek leküzdése, illetve áthidalása,
- programokon való részvétel lehetőségének biztosítása,
- jobb élethez vezető út megtalálásának támogatása.

Német nemzetiségi nevelés:

- témakörökhöz kapcsolódó alapvető szókincs elsajátítása,
- a hagyományos nemzetiségi ételek, italok megnevezése, alapanyagok neve, elkészítés módja (must, mézeskalács, káposztasavanyítás stb.)
- a magyarországi németek hagyományos ünnepeinek kétnyelvű szervezése (Márton nap, nemzetiségi nap),
- népviseleti és néptáncos ruháinkat, rendezvényeinken használjuk.

Sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztése:

- egyéni módszerekkel és eszközökkel segítjük környezetük hatékony megismerését,
- SNI kisgyerek esetében a fejlesztésre szánt idő jelentős részében a szociális és kommunikációs készségek fejlesztésére kell koncentrálnunk, nem tekinthetjük célnak valamennyi matematikai fogalom feldolgozását, megértetését,
- kiemelt jelentőségű, s állandó feladatként jelentkezik a már elsajátított ismeretek, jártasságok, készségek folyamatos gyakorlása, illetve az új ismeretekbe való

beépítése. legfontosabb az elvonatkoztatás, általánosítás folyamatának segítése, a cselekvésben végrehajtott műveletek elsajátítása,

- a különböző matematikai fogalmak és a velük végzett manipuláció folyamata - saját testen, térben, síkban – tárgyakkal, modellekkel, cselekedtetés közben, majd rajzban, végül cselekedtetés nélkül történik,
- a természeti környezet megfigyeltetésekor egy-két konkrét szempont megadásával segítjük a SNI gyermeket, hogy a sok információ közül sikerüljön megtalálni a legfontosabb jellemzőket,
- a családdal, természettel kapcsolatos információ tudatosítása, feldolgozása, rendszerezése nagyon fontos feladatunk,
- a gyermekeknél a sérülés-specifikus szempontok figyelembevételével a csoportszobában, a gyermekek által is látogatott helyiségekben segítjük a munkafolyamatok problémamentes elsajátítását.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét,
- tudják születésük helyét és idejét,
- különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak azok szépségeiben,
- tudják magukat elhelyezni térben, időben (napok, napszakok),
- a gyerekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat (pl.: köztéri szobrok),
- ismerik a háziállatokat, s azok gondozását,
- vannak ismereteik tágabb környezetük élővilágáról,
- ismerik a környezetük növényeit, s azok gondozását,
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket,
- a tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint,
- megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a téri relációkat kifejező szavakat,
- kialakult a beszédhelyzetekhez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd,
- rendelkeznek olyan szókinccsel, hogy ismereteiket képesek kifejezni egyszerű mondatokban, kérdésre adott válaszokban.

13. Munka jellegű tevékenységek

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és cselekvőtapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, a segítés az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállat naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.
2. A gyermek munkajellegű tevékenységeinek sajátosságai:

   a, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység

b, a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége és

c, a közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésre nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óv odapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.
A szolgáló szeretet, ami révén észrevesszük embertársunk szükségleteit, és a lehetőségeink szerint, kipótoljuk mindazt, amiben hiányt szenved.
Képessé kell tennünk őket az együttműködésre, empátiára, hogy átérezzék és gyakorolják a segítségnyújtást.
A két és fél-három éves kisgyermekek esetében az öröm forrása az „én csinálom" élmények, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.
Célunk:
A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan jártasságok, készségek, képességek, akarati tulajdonságok fejlesztése, kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, kötelesség teljesítését.

Feladataink:

- munkajellegű tevékenységek tervezése,
- a tevékenységek szervezeti formáinak biztosítása,
- a munka jellegű, játékos tevékenységek során annak megtapasztaltatása, hogy az ember folyamatosan alakíthatja, kellemesebbé teheti környezetét,
- a gyermekek önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztése.

Munkajellegű tevékenységek

Arra törekszünk, hogy a munkajellegű tevékenység a gyermekek önként, örömmel és szívesen vállalt tevékenysége legyen. Az elvégzendő munka differenciálásával, a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak megfelelő feladatok biztosításával, kívánjuk elérni az önkéntes feladatvállalást.

Biztosítjuk, hogy tevékenységek közben saját tapasztalatokat tudjanak szerezni környezetükről, az egyes munkafajták fontosságáról, a munka eredményének megbecsüléséről. Munkavégzés közben erősödjenek gyermekeink között az egymást segítő baráti kapcsolatok, fejlődjenek kooperációs és kommunikációs képességeik.

Segítjük őket abban, hogy olyan tulajdonságaik fejlődjenek, mint az önállóság, önfegyelem, kitartás, céltudatosság, felelősségérzet, feladatvállalás, feladatmegosztás, feladattudat-tartás.
Gyermekeink életkorukból adódóan nem rendelkeznek kellő veszélyérzettel, ezért a mi kötelességünk mindent megtenni testi épségük, egészségük védelme érdekében. Kötelességünk egészségük és testi épségük védelme érdekében a veszélyforrásokat, a tilos és elvárható magatartásformákat az óvodába lépés pillanatától folyamatosan életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően ismertetni velük és azok elsajátításáról meggyőződni.

Leggyakoribb munkafajták

- önkiszolgáló munka,
- alkalmi tevékenységek, megbízatások,
- naposi munka,
- a csoporthagyományok ápolásához kapcsolódó munkák,
- a csoportszoba és az udvar rendben tartásával összefüggő feladatok,
- évszakokhoz kapcsolódó munkatevékenységek,
- egyes játéktevékenységekhez kapcsolódó munkák,
- környezetvédelemmel kapcsolatos teendők.

A tevékenységek szervezeti formáinak biztosítása

Feladatunk a különböző munka jellegű tevékenységek tervezése, a balesetmentes és biztonságos eszközhasználat és munkavégzés feltételeinek biztosítása a dadus nénik segítő közreműködésével.
Az óvodában a munkajellegű tevékenységek tartalmi elemei az önkiszolgálás, a csoportért végzett munka, az alkalomszerű megbízások, környezetünk rendben tartása, a növény és állatgondozás. A munka jellegű tevékenységekhez megfelelő méretű eszközöket biztosítunk a gyermekeknek.
Megteremtjük a biztonsági feltételeket /eszközök rendeltetésszerű használatával/ a balesetek, sérülések megelőzése érdekében.
Minden munkafajtánál mintát, követendő példát adunk, a gyermekek életkorának megfelelő szintű munkavédelmi ismereteket nyújtunk az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendjének megismeréséhez. Elegendő időt biztosítunk az egyes munkafázisok, a különböző eszközök, szerszámok jártasság, illetve készség szintű használatának elsajátításához.
A tudatos pedagógiai szervezőmunka, a gyermekekkel való folyamatos, segítő együttműködés és a pozitív megerősítés következtében kialakul gyermekeinkben a rendszeres munkavégzéshez szükséges pozitív érzelmi viszony.

Az önkiszolgálás terén:

- a gyermekeket folyamatosan szoktatjuk az önálló, öntevékeny, önkiszolgáló munkára, ahol egyéni fejlettségüknek megfelelő feladatokat bízunk rájuk,
- felnőtt segítségével ismertetjük meg a testápolás, öltözködés, a kulturált étkezés szokásait, mely az egészséges életmódjuk kialakítását segíti elő.

A csoportért végzett munka:

- minden gyermekre kiterjedő alakító tevékenység, mely a hasznosságon túl esztétikai értékeket is képvisel.

Az alkalomszerű munkák és megbízások:

- az ünnepek előtti készülődést, a takarítást, teremrendezést, a csoportszoba együttes díszítését foglalja magába,
- befőzések, szezonális, vagy rendszeresen ismétlődő munka jellegű tevékenységek, (tök-, gesztenye-, almasütés, gyümölcssaláta elkészítése stb.),
- alkalmanként /karácsony, anyák napja / a gyermekekkel együtt készítjük el a vendégváró süteményeket.

A környezetgondozás:

- magába foglalja az élősarok, az akvárium rendbetételét, a szobanövények, veteményeskert gondozását, illetve az állatvédelmet,
- télen a madáretetők kihelyezését, folyamatos feltöltését.

A napi segítők munkáját a gyerekek fejlettségétől függően vezetjük be, ide tartozik a felelősök kiválasztása, az alkalomszerű teremrendezés. A kiválasztásnál arra ügyelünk, hogy valamennyi kisgyermek sorra kerüljön.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- szívesen vállalnak egyéni megbízatásokat, örömmel igényesen végzik azokat,
- jelentősen fejlődnek akarati tulajdonságaik, munkavégzés közben felismerik saját képességeik lehetőségeit,
- ismerik a munkavégzéshez szükséges eszközöket, azokat önállóan, biztonsággal használják,
- részt vesznek a kerti munkában, az óvoda udvarának, környékének rendezésében,
- az étkező asztalt esztétikusan megterítik,
- étkezés után részt vesznek az asztal és környékének rendbetételében,
- aktívan részt vesznek a teremrendezésben, a csoportszoba díszítésében,
- a munkajellegű tevékenységekhez használt eszközöket, szerszámokat, anyagokat gondosan, tisztán, esztétikusan rakják a helyére,
- a rendszeresen visszatérő feladatokat pontosan, igényesen ellátják,
- igényesek saját személyük és környezetük rendjére,
- részt vesznek a környezetvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában.

14. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimuláltkörnyezetben, az óvodapedagógus által

kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képeségeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.
3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
4. A tanulás lehetséges formái óvodában:

   a, az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;

   b, a spontán játékos tapasztalatszerzés;

   c, a játékos, cselekvéses tanulás;

   d, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;

   e, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;

   f, a gyakorlati problémamegoldás.
5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Célunk:

A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, tanulást támogató környezet megteremtése, a felfedezés lehetőségének biztosítása.
A gyermeki kreativitás fejlesztése.

A két és fél-három éves korú gyermekek esetében a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás minden olyan tapasztalat- illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a kisgyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A kisgyermekkori tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység, és a kisgyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.
Kíváncsiságuk fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseiket, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

Feladataink:

- élmények, közvetlen tapasztalásra alkalmas szituációk teremtése,
- a minden érzékszervet foglalkoztató, tapasztaláson alapuló kreativitás fejlesztése,
- a tanulást támogató környezet megteremtése, a gyerekek előzetes tapasztalataira, ismereteire építve,
- a megfelelő feltételek megteremtése, eszközök biztosítása,

– a fejlődést segítő szervezeti keretek legoptimálisabb kiválasztása.
– a felfedezés lehetőségeinek biztosítása kreativitásuk erősítése.

A tanulás lehetséges formái

- utánzásos, minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás, (szokások alakítása),
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos cselekvéses tanulás,
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- gyakorlati problémamegoldás,
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás során az általunk kezdeményezett tevékenységek a játékidőbe ékelődnek, tagolódnak, úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek a tevékenységek befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdhetnek. Nevelésünkben a játék és a tanulás nem különül el egymástól. A tanulás tág értelmezése kerül előtérbe, miszerint gyermekeink a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. Ebben az életkorban az utánzásos modellkövetés az elsődleges tanulási forma. Ezért szorgalmazzuk az együttes tevékenységeket, a modellnyújtás gyakoribb alkalmazását. Tanulásnak tekintjük mindazoknak a jártasságoknak, készségeknek, képességeknek a kialakítását, amelyek az érzelmi és akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegítik. A tevékenységekben megvalósuló tanulás, elsősorban a gyermekek képességeinek fejlesztésére, tapasztalatainak bővítésére, rendezésére irányul.
Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek esetében a tevékenységi vágy, az életkori sajátosságából adódó kíváncsiság tapasztalatszerzésre, cselekvésre, folyamatosan újabb és újabb felfedezésekre ösztönző.
Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermekek értelmi képességei: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása a játékon keresztül fejlődik. A gyermekek örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak. A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz, gazdagítja a teljes gyermeki személyiséget, de önmagában nem elegendő bizonyos képességek fejlődéséhez. Ezért szervezett és kezdeményezett helyzetekben és spontán szituációkban valósítjuk meg a cselekvéses tanulást, építve a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
A napi tevékenységeket úgy tervezzük és szervezzük meg, hogy illeszkedjenek a nevelési folyamatba, szem előtt tartva a csoport fejlettségi szintjét, a gyermekek korcsoportonkénti megoszlását, egyéni szükségletét. Az ismeretek bővítésének keretét, formáját alapvetően a kötetlen, érdeklődésre alapozott, mikrocsoportos és egyéni foglalkozások, valamint a frontálisan kezdeményezett tevékenységek adják.
Fontos a tevékenységek végiggondolása, elengedhetetlen a megvalósításhoz szükséges eszközök előkészítése, tehát a napról-napra történő felkészülés. Az élmények nyújtásánál fontos az előre tekintő, legalább negyedévet átölelő, átgondolt tervezés, amely a csoportnaplókban, vagy a „hálótervekben" nyomon követhető és a helyi nevelési programunkkal koherens. A gyermeki tanulás csak akkor valósul meg, ha a folyamatban a gyermekek kellően motiváltak. A motiváltság kialakítását, az óvodapedagógusok élve módszertani szabadságukkal, személyes kompetenciáikkal, kreativitásukkal érik el. A

pozitív megerősítés elengedhetetlen a gyermeki tanulás folyamatában, ezért odafigyelünk arra, hogy a sztereotip értékelés helyett a gyermek konkrét, személyre szabott értékelést kapjanak.
A játékosság, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés folyamatosan jelen van a spontán és szervezett tevékenységekben egyaránt.
Megadjuk gyermekeinknek az állandó próbálkozások, a „tévedések", a sajátos megoldások keresésének lehetőségét, hogy megvalósuljon gyermekképünk: óvodánkba jókedvű, vidám gyerekek járjanak, akik jól érzik magukat, élvezettel és érdeklődéssel vesznek részt a tevékenységekben, testileg-lelkileg felszabadultan játszanak, és örömmel készülnek az iskolába.

Módszerek a tanuláshoz (a módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága, a személyiség fejlettsége befolyásolja):

- játékosság, sokszínűség,
- közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés,
- kooperatív technikák, komplex művészeti fejlesztés,
- élmények elmondása,
- differenciáló pedagógia, egyéni fejlesztés,
- otthoni és óvodai megbízások adása a szülők, nagyszülők bevonása,
- önálló feladatmegoldások,
- önellenőrzésre, önértékelésre való késztetés.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

- sok buzdítás, dicséret, pozitív megerősítés,
- sztereotip értékelések helyett a gyermekek konkrét, jó cselekedetének, tettének kiemelése,
- az „itt és most", a keveset, lassan és jól,
- differenciált, konkrét értékelés,

A jutalmazás módszerei

- simogatás, pillantás, testközelség, gesztus, mimika, szóbeli közlés, egyénileg és a csoport előtt egyaránt,
- a büntetés kerülendő a tanulási folyamatban (egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés, egy kérdés segítse a nemkívánatos magatartás megszüntetését).

A fejlesztés jellemzői az óvodás kor végére

- az egyszerű feladatokat megértik,
- érdeklődnek a környezet tárgyai, jelenségei és azok összefüggései iránt,
- feladataik végrehajtásában kitartóak,
- szándékos figyelemre képesek (időtartama életkorának megfelelő),
- tevékenységeik eredményeit reálisan értékelik,
- él bennük a versenyszellem, de a kudarc elviselésére is képesek,
- képesek a már elsajátított ismeretek felidézésére,

- érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek, gondolataikat, érzelmeiket mások
- számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni
- munkatempójuk, feladattartásuk életkoruknak megfelelő,
- elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről
- szabályokhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését,
- készen állnak az iskolai élet megkezdésére.

15. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:
   a, A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
   b, A lelkileg egészségese fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciációknak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

3. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél
   a, az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
   b, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik megosztása és átvitele.
   c, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

4. Az egészségesen fejlődő gyermek
   a, érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
   b, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcmét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az

időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismereteik vannak.

5. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
6. A szociálisan érett gyermek:
   a, egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
   b, feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb- szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
7. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
8. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.
9. a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

Az óvodapedagógusok számára segítséget nyújt ennek megállapításához a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követési dokumentuma 3-7 éves korig, illetve speciális estekben a Járási-Megyei Szakértői Bizottság iskolaérettségi vizsgálata.

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

E kritériumok mentén valósítjuk meg óvodánkban is az iskolára való felkészítést, és ezek alapján beszéljük meg a szülőkkel a gyermek iskolaérettségét-vagy éretlenségét, és a jogszabályban foglaltak szerint tesszük meg a megfelelő lépéseket.

Az NKT. **45. §**

(2)"A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a

gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell a (6b)-(6f) bekezdésében foglaltakat."

Óvodai-iskolai átmenet támogatása:

Cél:

- az intézmény partnerkapcsolatainak bővítése, az együttműködési formák erősítése,
- intézményi és intézményközi műhelyek működtetése,
- a gyermekek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségi szint eléréséhez és a sikeres iskolai előrehaladás megalapozásának érdekében óvoda-általános iskola átmenet program kidolgozása és bevezetése
- a tanköteles kort elérő gyermekek közül az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget el nem érő gyermekek esetében beavatkozás a sikeres iskolai tovább haladásukat megalapozó készségek, képességek, attitűdök fejlődését elősegítő pedagógiai eszköztár használatával

Feladat:

- munkaközösség létrehozása, éves munkaterv szerinti működtetése

16. Néphagyomány az óvodában

Óvodánk természetes közege a hagyományőrzésnek. Nevelőmunkánkba beépítjük mindazon az értékeket a néphagyományokból, amelyek megfelelnek gyermekeink életkori sajátosságainak, tehát „gyermek közelbe" vihetőek. Továbbéltetjük a népi kultúrát, megmutatva annak szépségét, tisztaságát, egyszerűségét. Óvodapedagógusaink ismerik a népszokások eredetét, azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Jártasak a kézművességben, a népi kismesterségeket jól ismerik, a tárgyalakítás egyszerű népi eredetű technikáit tudják, gyakorlatban alkalmazzák, az átörökített szokásokat, tradíciókat tiszteletben tartják.
Számos népi játékot, népmesét, népdalt ismernek. Lehetőségeink szerint lakóhelyünk, vagy szűkebb-tágabb környezetünk hagyományaiból merítünk, gyűjtünk. Az évezredek során kialakult egyházi hagyományok felelevenítése, ápolása, megismertetése.

A liturgikus év kiemelt ünnepei:

- adventi időszak
- Szt. Luca napja
- karácsony
- vízkereszt
- hamvazószerda
- nagyböjti időszak
- húsvét
- Szt. Bernadett ünnepe
- pünkösd
- Szt. Márton napja
- Szt. Miklós napja

Az egyes tevékenység formák néphagyomány tartalma:

Vers, mese, dramatikus játék:
(Népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjóslások, névcsúfolók, találós kérdések.)

Ének, énekes játékok, zenehallgatás:
(mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene, gyermektáncok)

Rajz, mintázás, kézi munka
(Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, korongozás, mézeskalács-sütés, nemezelés

A környezet tevékeny megszerettetése
(Találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások)

Mozgás
(Ügyességi és sportjátékok, labdajátékok,)

Az óvodában megjelenő jeles napok időrendben:

Az ősz jeles napjai:

- szüret (szőlő, kukorica, gyümölcs…)
- Szt. Márton nap (november 11)
- Szt. Mihály nap
- Szt. Vendel nap

A tél jeles napjai:

- Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)
- Szt. Mikulás nap
- Szt.Luca nap
- Karácsony
- Farsang (vízkereszttől - hamvazó szerdáig)

A tavasz jeles napjai:

- Húsvét
- Szt. Bernadett nap
- Május elseje, májusfa állítása,
- anyák napja
- gyermeknap
- pünkösdölés

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez a gyerekek kíváncsiságát, tevékenységvágyát kielégítve, folyamatosan változatos tevékenységeket biztosítunk.
A hagyományok ápolása közben történő együtt játszás, együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszik a várakozás időszakát. Az évszakonkénti jeles napok megünneplése vidám hangulatú, felszabadult együttlét, melyet csoportonként vagy az egész óvodai közösség ünnepel meg.
A jeles napoknak, nemzeti, intézményi ünnepeknek a liturgikus év kiemelt eseményeinek, időszakainak megünneplése fontos feladat. Az intézményben kialakult jó gyakorlatok beépítése a mindennapi tevékenységbe.

Óvodánk egyéb ünnepei, rendezvényei:

- Népmese világnapja /bábműsor, mesemondó meghívása, óvó néniknek előadás szervezése/ szeptember 30.
- Állatok Világnapja október 4.
- Idősek köszöntése október 1.
- Március 15. óvodai ünnepély
- Víz Világnapja március 22.
- Nagy csoportosok búcsúztatása

Városi rendezvények:

- hangverseny óvodásoknak, Erkel Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
- a Német Nemzetiségi Önkormányzat rendezvényei (közmeghallgatás, karácsony, nemzetiségi nap, meghívás alkalmanként),
- József Attila Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény évenként meghirdetett rendezvényei (városi mesemondó, rajzpályázat, kiállítások),
- városi sportverseny óvodásoknak,
- rajzpályázatok,
- a Színház és Hangversenyterem által szervezett gyermekelőadások.

Óvodai életünk hagyományai:

- karácsony gyerekeknek-felnőtteknek
- nyugdíjba vonuló kollégák búcsúztatása
- a gyerekek születésnapjának megünneplése
- nagy csoportosok búcsúztatása

A gyermekközösségi nap: Luca nap beépítése a pedagógiai programba és gyakorlatba.

17. A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Célunk:

A fejlődésében akadályozott, hátrányos helyzetű, szociális nehézségekkel küzdő, illetve veszélyeztetett gyermekek felkutatása, védelme és nevelése. A nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, és a védelembe vett gyermekek, családokra való fokozottabb fókuszálás.

Feladataink:

- feltárni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik,
- megelőzni, elhárítani, enyhíteni a gyermekeket érintő károsító környezeti hatásokat,
- a segítségnyújtás, a hátrányok enyhítése, az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása,

- az egyéni bánásmód, a család gyermek iránti felelősségének erősítése,
- tapintatos, egyéni, személyes kapcsolattartás,
- a szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekvés, személyes törődéssel és fejlesztéssel a gyermekek segítése,
- a védőnővel való intenzív kapcsolat kiépítése, az együttműködési tapasztalatok felhasználása, a szülőkkel való kapcsolatteremtésben,
- pszichológus segítő közreműködésének biztosítása szükség esetén,
- különös odafigyelés az SNI gyermekek befogadására, ill. folyamatos segítésére, mind a gyermekeket, mind a szülőket tekintve,
- a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek kiszűrése, megfelelő ellátásban való részesítése, különösen figyelve a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekre,
- a gyermekeket megillető jogok érvényesítésének biztosítása az óvodán belül, szükség esetén javaslatot téve védő, óvó intézkedésekre,
- elősegíteni az újonnan óvodába lépők befogadását és beilleszkedésüket, illetve a gyermekek óvodai életútjának megalapozását,
- felismerni a gyermeki problémákat, a hátrányos, veszélyeztetett helyzet okozta tüneteket, és szükség esetén kérni a szakember segítségét,
- az indulási hátrányok kompenzálására tervet készíteni – elősegítve ezzel az esélyegyenlőséget,
- megvalósítani a felzárkóztatást és a tehetséggondozást a napi nevelőmunkánkban,
- az inkluzív szemlélet által egyénre szabott pedagógiai gyakorlat, a nyomon követés megvalósítása,
- szükség esetén javaslattétel a szülőnek gyermeke integrált nevelésben való részvételéhez, szakember igénybevételére,
- a gyermeki fejlődésről dokumentáció vezetése,
- figyelemmel kísérni a rendszeres óvodalátogatást, szükség esetén jelezni a hiányzást,
- a családok anyagi helyzetének megfelelően elősegíteni a különböző támogatásokhoz való hozzájutást.
- a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekekre való folyamatos, intenzív odafigyelés töretlen fejlődésük érdekében

Az óvodavezető és az óvónők kiemelt feladatai:

- Egy nevelési évre szóló gyermekvédelmi tervet készít a gyermekvédelmi felelős, amelyet a nevelési év végén írásban értékel/ az iskolával közös, intézményi gyermekvédelmi terv készítése, melyben pontosan meghatározottak az óvodai részek
- A gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok nyilvántartása az esetleges intézkedésekről/ közös intézményi nyilvántartás létrehozása az intézkedésekről
- A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme, a pontos, megbízható nyilvántartás és titoktartás.
- A szülők tájékoztatása a megbízott óvónő/ pedagógus személyéről, annak elérhetőségéről, (ha probléma van, a csoport óvónőit is bármikor felkereshetik, ők is rendelkezésükre állnak).

- A hagyományos kapcsolattartási formák mellett, újszerű lehetőségek felkínálása a szülőknek, támogató eljárások, szülői segítségnyújtás elősegítő programok szervezése, óvodai szociális segítő segítségnyújtása, óvodapszichológus támogatása
- A veszélyeztetett gyermekek esetében családlátogatás, szükség csetén az illetékes hatóságok bevonásával.
- Az esetek feltérképezése, környezettanulmány készítése a hatóság kérésére.
- A pedagógiai munka koordinálása, kapcsolattartás a Családsegítő Szolgálattal, a Gyermekjóléti Szolgálattal, az óvodapszichológussal, az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal, szükség szerint a Baranyai Pedagógiai Szakszolgálatok és Szakmai Szolgáltatások Központjával.

A nyilvántartásba vétel szempontjai:

- súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés,
- testi-, lelki bántalmazás,
- erkölcstelen családi környezet, italozó, törvénysértő szülők,
- egészségügyi okok: súlyos érzékszervi károsodás, súlyos, tartós betegség
- védelembe vétel
- nevelőszülőknél való elhelyezés.

Az óvodás gyermekek családi helyzetének évenkénti felméréséhez készített szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma
- tartós betegek
- ebből a veszélyeztettek száma,
- védelembe vett gyerekek száma
- veszélyeztett gyermekek száma
- (államilag) nevelőszülőknél nevelt
- hátrányos helyzetű gyermekek száma,
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma,
- három vagy többgyermekes családban élők száma,
- fogyatékos gyermekek száma,
- BTMN-es gyerekek száma,
- csonka családban (elvált vagy egyedülálló szülővel) nevelkedők száma.

Óvodánkban az alábbi tevékenységek segítik elő a gyermekvédelem hatékonyságát:

- szülői értekezlet, nyílt nap, ünnepélyek, fogadóóra,
- közös kirándulások évente 1 alkalommal,
- munkadélutánok, játszódélutánok,
- gyermeki és szülői jogok érvényesítési módjának megismertetése,
- egyénre szóló tervezés, fejlődés nyomon követése, fejlődési lapok vezetése,
- logopédiai ellátás
- intervenciós segítségnyújtás,

- tehetségfejlesztés
- gyógypedagógiai, utazó gyógypedagógiai szolgálat igénybevétele
- kapcsolat a Gyermekvédelmi Szolgálattal, szakszolgálatokkal, hatósággal.

A gyerekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 151.§ (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (a továbbiakban: ingyenes étkezés)

az óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyereket nevelnek
- olyan családban él ahol három vagy több gyereket nevelnek
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vettek.

IMA SOUBIROUS SZENT BERNADETTHEZ

'Urunk és Istenünk, alázatosak kedvelője, védelmezője és megdicsőítője, aki Szent Bernadettet megajándékoztad a türelem és a szeretet csodálatos kegyelmével, kérünk, engedd, hogy az ő imádságára és példája szerint egyszerűségben járjuk a hit útjait, és szemlélhessünk téged a mennyek országában!' Amen.

Pedagógiai program legimitációs előlap

Intézmény OM – azonosítója: 027208	Készítette a nevelőtestület: ..... Intézményvezető Ph
Legimitációs eljárás – Azt érvényességet igazoló aláírások	
Az **Nkt. 26. § (1)** bekezdése alapján a pedagógiai programot a **SZBT/ 80-1 /2025.** határozatszámon a nevelőtestület **elfogadta:** ..... **nevelőtestület nevében**	A helyi pedagógiai program módosításait az intézmény püspöki biztosa megismerte, elfogadta és ezt aláírásával igazolja. ..... **plébános, püspöki biztos** **Ph**
Az **Nkt. 26. § (1) bekezdése** alapján a pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, tételesen: pl: pedagógiai asszisztens státusz biztosítása 2020. 09. 01.-től, továbbá az évente megrendezésre kerülő gyermekközösségi napok rendezvény költségvetésének finanszírozása (stb. amit terveznek…) **a fenntartó egyetértését megadta** a ..... **/2025.** vagy más fenntartói határozatszámon ..... **a fenntartó képviseletében**	20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 128. § (6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület a védőnő **közreműködésével készítette el.** ..... b) **védőnő**
Az **Nkt. 26. § (1) bekezdése** alapján a pedagógiai programot az óvoda vezetője a **SZBT/ 80-4 /2025 határozatszámon** jóváhagyta ..... **tagóvoda igazgató**	
A pedagógiai program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak ..... **a szülői közösség képviseletében**	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.komlokodaly.hu	**Érvényes:** A kihirdetés napjától 2025. szeptember 01. visszavonásig
Verziószám: 1/2025.	Iktatószám: SZBT/ 80 / 2025 Készült: 1 eredeti példány

Legitimációs záradék

1.) **Készítette:** A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, **Szent Bernadett Tagóvodájának** nevelőtestülete

Dátum: Komló, 2025. augusztus 28.

.....

tagóvoda igazgató

Ph.

2.) A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola **Szent Bernadett Tagóvoda** módosított pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottai a **tájékoztatást megkapták**.

Dátum: Komló, 2025. augusztus 28.

.....

szakmai munkaközösség-vezető

3.) A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, **Szent Bernadett Tagóvoda** módosított pedagógiai programjáról a – Nkt. 72. § (5) bek. – biztosított jogok alapján a szülői közösség **a tájékoztatást megkapta**.

Dátum: Komló, 2025. augusztus 28.

.....

a szülői közösség nevében

4.) a) A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, **Szent Bernadett Tagóvoda** módosított pedagógiai programjában, a magasabb jogszabályban – 20/2012. (VII. 31.) 128. § (6) bek. – megfogalmazott elvárás alapján a **nevelőtestület által önállóan kidolgozott** helyi egészségfejlesztési programot, a nevelőtestület a védőnő **közreműködésével készítette el**, melyhez az óvoda vezetője beszerezte az óvodapszichológus véleményét is.

Dátum: Komló, 2025. augusztus 28.

.....

védőnő

5.) A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, **Szent Bernadett Tagóvodájának** Pedagógiai Programját a tagóvoda vezetőjének előterjesztése után a Komlói Katolikus Plébánia plébánosa 2025. augusztus 28. napján **elfogadta a javaslatot.**

Dátum: Komló, 2025. augusztus 28.

.....

plébános, püspöki biztos

Ph

6.) Az **Nkt.** 26. § (1) **bekezdése** alapján a módosított pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, tételesen: **az évente megrendezésre kerülő gyermekközösségi nap rendezvény költségvetésének finanszírozása a fenntartó egyetértését megadta,** a rá háruló többlettkötelezettség finanszírozását vállalja.

Dátum: .....

...../**2025** vagy más fenntartói határozatszámon

.....

a fenntartó képviseletében
Ph

7.) Az óvoda nevelőtestülete a pedagógiai programot magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján, át nem ruházható jogkörében – (Nkt. 26. §' (1) bek., és **Nkt.** 70. § (1)-(2) – döntési hatáskörében SZBT/ 80-1 /2025. számú határozatával **elfogadta.**

Dátum: Komló, 2025. augusztus 28.

.....

a nevelőtestület nevében

8.) Az óvoda nevelőtestülete által elfogadott módosított pedagógiai programot az óvoda vezetője magasabb jogszabályban (Nkt. 26. § (1) meghatározott **döntési hatáskörében** SZBT/ 80-4 /2025. határozatszámon **JÓVÁHAGYTA.**

Dátum: Komló, 2025. augusztus 28.

.....

tagóvoda igazgató

MELLÉKLETEK

I. sz. melléklet: **Nemzetiségi nevelés**

II. sz. melléklet: **Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése**

I sz. melléklet

Német nemzetiségi óvodai nevelés

I. A nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladata:

A nemzetiségióvodai nevelés az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

A nemzetiségi nevelés célja és feladata, hogy:

- biztosítson anyanyelvi környezetet a gyermekek számára;
- ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat
- készítse fel a gyermeket a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására;
- segítse a nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.
- A nemzetiségi nevelést folytató óvodákban törekedni kell arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett- figyelembe véve a gyermek nyelvismeretét- minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció. Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánzáson alapuló nyelvelsajátítást.
- A nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvelsajátítást. A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja csoportjainak heti- és napirendjét.

II. A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése

A nemzetiségi óvodai nevelést folytató óvodában jellemzően a nemzetiség nyelvén kell szervezni a gyermekek életét.

A nemzetiségi óvoda nevelő munkáját ki kell egészíteni a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel stb.), a nemzetiségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés, különösen a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a nemzetiségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.

A nemzetiségi óvodai nevelését folytató óvodának a nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközökkel is rendelkeznie kell.

Az óvoda környezete is tükrözze a nemzetiség kultúráját, a nemzetiség életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

III. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként

a, a gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt;
b, életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a nemzetiség nyelvén közvetíteni;
c, tudjon tájékozódni a kommunikációs helyzetekben;
d, ismerjen a nemzetiség, az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat (esetenként tájnyelven is);
e, ismerkedjék meg a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel; tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.

Az óvodai élet tevékenységformáiban a két nyelv használata érvényesül, a hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésén van. A két nyelv használatának arányát az óvodapedagógus a gyermekek nyelvi ismerete alapján határozza meg.
A német nemzetiségi nevelés megvalósításához, olyan nyelvi légkör kialakítására törekszünk, amelyben a nap egésze során, természetes szituációkban hallják a gyermekek a német nyelvet. A német nemzetiségi végzettséggel rendelkező óvodapedagógus jelenléte biztosítja az oldott, német nyelvű légkört, a gyermekek beszédkészségének és beszédkedvének előhívását.
A különféle tevékenységi formák, változatos módszerek alkalmazása biztosítja a gyermekek számára a sokoldalú tapasztalatszerzést, a világ élményszerű megismerését. A nyelvi „fürdő" mellett megismerkedhetnek a német nemzetiség tárgyi emlékeivel időközi kiállításainkon, ellátogatunk a helyi kiállításokra, tájházakba. Ápoljuk a családokban még élő sváb hagyományokat (szokások, ételek, kézműves technikák, tárgyalakítás).

Célunk:

Elmélyíteni a német nemzetiségi identitást, hagyományápolást, kultúra átörökítést.
Pozitív érzelmi kötődés kialakítása a nyelvhez.

Feladataink:

- a gyermekek életkori sajátosságainak és individuális fejlettségi fokának megfelelően, a nyelv iránti érdeklődés felkeltése,
- a kétnyelvűség természetes jelenléte,
- a más nyelv iránti pozitív érzelmi kötődés kialakítása,
- olyan kommunikációs helyzetek teremtése, amelyben az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás megvalósítható,
- az önazonosság megőrzésének, átörökítésének, ápolásának biztosítása, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének megteremtése,
- az emberi jogok és szabadságok védelme,
- a gyermekek életkorának megfelelően a helyi „kultúrkincsek" és hagyományok ápolása,
- a nyelvi arányok a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének ismeretében történő meghatározása,
- a napirendben és a heti rendben elegendő idő, élmény, tevékenység biztosítása a német nemzetiségi nyelvvel való ismerkedéshez,
- a teljes óvodai élet, és valamennyi műveltségi terület tartalmában biztosítani a gyermekek számára az életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelelő nyelvi környezetet, a hagyományok megismerését, az identitás erősítését,

- A Német Nemzetiségi Önkormányzattal folyamatos, segítő együttműködés kialakítása, közös programok szervezése,
- a német nemzetiségi napon való részvétel
- a német nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása
- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett -figyelembe véve a gyermek nyelvismeretét – váljon minél teljesebbé a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció
- a nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon a nyelvelsajátítás megszervezése

- a polcokon mindig találhatók német nyelvű játékok, könyvek, CD-k

- a gyerekek ismerkedjenek meg a magyarországi németek szimbólumaival (rozmaring, jellemző színek, motívumok, minták, hímzések stb.)

II. sz. melléklet

Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése

Az esélyegyenlőség biztosítását és a társadalmi befogadást a sajátos nevelési igényű gyermek intézményes nevelésének kezdeti, korai szakaszában kell elkezdeni. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az óvoda fenntartója az óvoda feladataként határozta meg a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.
A két és fél-három éves korú kisgyermekek esetében alapvető feltétel az óvodapedagógus elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. Figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáit.

Az Nkt 47§ bekezdései alapján:

(1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

(2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

(3) A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban (a továbbiakban: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók - külön vagy közös vagy részben közös - nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola, kollégium együtt: gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény) történhet.

(4) b)* egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,

c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

(7)* Az enyhe értelmi fogyatékos, beszédfogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulót két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), középsúlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket, tanulót három gyermekként kell figyelembe venni az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál, ha nevelés-oktatásuk a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik.

(8)* Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult. A fejlesztő pedagógiai ellátás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

(10)* A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat útján is biztosítható.

1. Általános elvek

1.1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében

Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

1.2. Az Irányelv célja

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

1.3. A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi

a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékosság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység (a továbbiakban: habilitációs, rehabilitációs tevékenység) olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékosságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékossága, személyiségjegyei befolyásolják.

A habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

1.4. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó pedagógiai-gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

a) A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékosságból, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosságból, autizmus spektrum zavarból illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,

b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.

c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.

d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

1.5. A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.

b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.

c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.

d) A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei;
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes sajátos nevelési igény típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmozottan fogyatékos gyermek, gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékosságok mindegyikére tekintettel kell lenni.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

1.6. A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

a) A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;

b) az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;

c) az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;

d) a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;

e) annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;

f) rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;

g) az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

1.7. A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda:

a) pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,

b) külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,

c) a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a habilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság" alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,

- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

c) A gyermek fogyatékosságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

2. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

2.1. Beszédfogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszédfogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszédfogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszédfogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszédszerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszédszervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszédfogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszédfogyatékossághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékosság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

2.2. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola
Szent Bernadett Tagóvodája
7300 Komló, Templom tér 2.
szentbernadettovoda@komlokodaly.hu

Iktatószám: SZBT/ 80-1 /2025

HATÁROZAT

A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, **Szent Bernadett Tagóvodájának** nevelőtestületi közössége 100%-os arányban elfogadta az óvoda Pedagógiai Programját.

Komló, 2025. augusztus 28.

Kalmárné Nemes Tímea
óvodapedagógus

Schalpha Anett
tagóvoda igazgató

Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola
Szent Bernadett Tagóvodája
7300 Komló, Templom tér 2.
szentbernadettovoda@komlokodaly.hu

Iktatószám: SZBT/ 80-2 /2025

HATÁROZAT

A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, **Szent Bernadett Tagóvodájának** alkalmazotti közössége megismerte az óvoda Pedagógiai Programját.

Komló, 2025. augusztus 28.

Bárdos Vincéné
dajka

Schalpha Anett
tagóvoda igazgató

Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola
Szent Bernadett Tagóvodája
7300 Komló, Templom tér 2.
szentbernadettovoda@komlokodaly.hu

Iktatószám: SZBT/ 80-3 /2025

HATÁROZAT

A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, **Szent Bernadett Tagóvodájának** szülői munkaközössége a tájékoztatást megkapta az óvoda Pedagógiai Programjáról.

Komló, 2025. augusztus 28.

.....
Szűcs Dániel
Szülői munkaközösség nevében

.....
Schalpha Anett
tagóvoda igazgató

Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola Szent Bernadett Tagóvodája 1.

Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola
Szent Bernadett Tagóvodája
7300 Komló, Templom tér 2.
szentbernadettovoda@komlokodaly.hu

Iktatószám: SZBT/ 80-4 /2025

HATÁROZAT

A Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, **Szent Bernadett Tagóvodájának** tagóvoda igazgatója elfogadta az óvoda Pedagógiai Programját.

Komló, 2025. augusztus 28.

.....

Schalpha Anett
tagóvoda igazgató

KOMLÓ VÁROS NÉMET NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉTŐL

KIVONAT

Komló Város Német Nemzetiségi Önkormányzata 2025. szeptember 11-én megtartott rendkívüli testületi ülésének jegyzőkönyvéből

67/2025. (IX. 11.) NNÖ sz. határozata

Tárgy: Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola, Szent Bernadett Tagóvodája módosított Pedagógiai Programjának véleményezése

Komló Város Német Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testülete az Önkormányzat működési területén, a nemzetiségi közösséget megillető érdekképviselettel összefüggő, az egyetértési jog gyakorlásáról szóló feladatok körében a következő döntést hozta:

Bayer László főigazgató által megküldött Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola Szent Bernadett Tagóvoda (7300 Komló, Templom tér 2., Om azonosító:027208) Pedagógiai Programjának módosításával kapcsolatban a szükséges változásokat megismerte, a javaslatot elfogadja, azzal egyetért.

Felkéri az elnököt, hogy a döntésről tájékoztassa az intézményvezetőt.

Határidő: 2025. szeptember 15.

Felelős: Rónáné Lusztig Ágnes elnök

K.m.f.

Rónáné Lusztig Ágnes s.k.
NNÖ elnök

Horváthné Koch Ágnes s.k.
NNÖ tag

Kiadmány hiteléül: Simon Andrásné

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei
Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Bayer László
főigazgató úr
részére

KOMLÓ
Templom tér 2.
7300

Ikt. sz.: 1758-1/2025
Ügyintéző: Koósz Roland
Telefon: +36 72 513088
Email: kooszr@pecs.egyhazmegye.hu

Tárgy: Pedagógiai program jóváhagyása

Tisztelt Főigazgató Úr!

A Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvodában (7300 Komló, Templom tér 2., OM: 027208) a pedagógiai programot átdolgozták a véleményezési joggal rendelkezők véleményezték.

Áttekintés után a pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján ezennel, mint fenntartó jóváhagyom.

Pécs, 2025. augusztus 29.

Tisztelettel:

FELFÖLDI LÁSZLÓ PÉCSI MEGYÉSPÜSPÖK

Felföldi László
pécsi megyéspüspök

Szakmai szempontból ellenőriztem:

Koósz Roland
oktatási irodavezető